

افق حوزة

هفته‌نامه سیاسی، علمی و فرهنگی حوزه‌های علمیه

سال بیست و دوم | شماره ۷۷۱ | دوشنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۲ | ۲۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ | ۹ اکتبر ۲۰۲۳ | ۱۲ صفحه | ۳۰۰۰ تومان

نشریه عربی «الافاق» | پیش‌شماره ۳۹

توصیه مراجع عظام و علما به وزیر امور اقتصادی و دارایی

حفظ ثبات قیمت‌ها

اصلاح وضعیت بانکداری

و جلوگیری از تجارت بانک‌ها

مراجع عظام و علما در دیدار فرمانده کل فراجا عنوان کردند

امنیت، مقدمه و زمینه‌ساز

رشد و توسعه در جامعه است

در پیام جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و نهادهای حوزوی تصریح شد

طوفان

برهیمنده ساختگی صهیونیسم

در پیام جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و نهادهای حوزوی تصریح شد

طوفان برهیمنده ساختگی صهیونیسم

مقاومت را از ستیز با سنگ، بدل به ستیز موشکی نمودند و به‌حول و قوه الهی، درسی عبرت‌آموز و جاوید به صهیونیسم غاصب و حامیانش نشان دادند.

حملات سهمگین و غیورمندانه رزمندگان فلسطینی، رژیم جعلی اسرائیل را در شوک شدید فرو برد و قدرت پوشالی این رژیم کودککش را در هم شکست و زوال رژیم اسرائیل بیش از پیش بر همگان آشکار گردید.

این عملیات برق‌آسا و پیروزمندانه پاسخی صریح و قاطع به جنایات مستمر اشغال‌گران صهیونیست در حق ملت مظلوم فلسطین و پیام آشکاری است، براینکه اراده ملت فلسطین و سلاح مقاومت، تنها گزینه در برابر تجاوز و اشغال رژیم جعلی اسرائیل می‌باشد و همچنین پیام روشنی است برای جهان عرب و اسلام به‌ویژه آنهایی که به دنبال عادی‌سازی روابط خود با رژیم صهیونیستی هستند تا بدانند، مسئله فلسطین یک مسئله زنده است و تا پیروزی نهایی جریان دارد.

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، این پیروزی شیرین و امیدآفرین رزمندگان فلسطینی را به همه آزادی‌خواهان جهان، خصوصاً محورمقاومت تبریک گفته و ضمن آرزوی پیروزی‌های مستمر برای محورمقاومت و مردم ستمدیده فلسطین، بر لزوم اتحاد و انسجام جهان اسلام در مبارزه با رژیم صهیونیستی تا پیروزی نهایی تأکید می‌نماید. «ولینصرن الله من ینصره إن الله لقیوی عزیز»

• دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

بسمه‌تعالی

﴿أذن للذین یقاتلون بأنهم ظلموا وإن الله علی نصرهم لقدیر﴾ / سلام بر فلسطین مظلوم و مقتدر، سلام بر فرزندان شجاع و غیور امت اسلامی، سلام

و درود خدا بر شهدای مقاومت، عملیات ظفرمندانه «طوفان الاقصی»، کاخ‌های عنکبوتی متجاوزان صهیونیست را به لرزه درآورد. جهاد مقدسی از ملتی که سال‌ها مورد هجوم و تجاوز و ظلم قرار گرفته است.

سرنوشت محتوم صهیونیسم جهانی که بر پایه ظلم و فساد بنا شده است، نابودی و زوال است و این وعده قاطعانه خداوند متعال است. حامیان مستکبر و مرتجع رژیم تروریست صهیونیستی بدانند که حملات جنایت‌کارانه و کور به امکان مسکونی و زنان و کودکان و مردم مظلوم غزه که گویای ضعف و ترس این رژیم در مقابل جبهه مقاومت است، هرگز خلی در عزم راسخ مجاهدان فی سبیل‌الله در تحقق وعده الهی ایجاد نخواهد کرد.

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ضمن حمایت از جهاد مقدس فرزندان مقاومت در فلسطین، حمله به زنان و کودکان و تداوم ظلم اشغال‌گران صهیونیست را محکوم می‌کند و از همه مؤمنان و حق‌طلبان و ملت‌های مسلمان می‌خواهد، در حمایت از حقوق ملت مظلوم فلسطین از هیچ کوششی دریغ نورزند.

«إن نصرالله ینصرکم و ینتصت اقدامکم».

در پی عملیات پیروزمندانه «طوفان الاقصی» توسط مبارزان فلسطینی و جبهه مقاومت در برابر رژیم کودککش رژیم غاصب صهیونیستی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه کشور و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، بیانیه‌های جداگانه‌ای صادر کردند.

• جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

بسم الله الرحمن الرحیم

غرش تندباد عظیم جبهه مقاومت و عملیات بهت‌آور و عزت‌بخش «طوفان الاقصی» رزمندگان فلسطینی، دل‌های آزادگان و مستضعفان جهان را شاد و خشم و سردرگمی جبهه استکبار را برانگیخت. آرمان‌خواهی، مستلزم تحمل رنج‌هاست و امروز این مجاهدت‌ها، تحقق آزادی قدس شریف را نزدیک‌تر خواهد کرد. سلاح مبارزه و میدان، معادلات آینده فلسطین را رقم خواهد زد و مذاکره و عادی‌سازی رابطه با رژیم کودککش، راهی باطل و محکوم به شکست است.

طوفان الاقصی فقط شمه‌ای از قدرت جبهه مقاومت است و فلسطینی که مبارزه را از سنگ شروع کرده بود، امروز موشک‌هایش، فرصت پاسخ برای سلاح‌های مدرن اسرائیلی را باقی نگذاشته است. بی‌شک جبهه استکبار با جنگ تبلیغاتی و حمله‌های سیاسی و دیپلماتیک، تلاش خواهد کرد، رژیم گرفتار آشوب و بلوا را از آتش برهاند و این رژیم خون‌خوار نیز به کشتار دست خواهد زد. لازم است، جوانان سلحشور و مبارزان فلسطینی، خود را برای یک جنگ ترکیبی سخت آماده کنند و بدانند میدان، امروز در تسلط اراده و ایمان آنان است و این مسیر، فقط با انکال به قدرت الهی و استقامت، طی‌شدنی است.

• مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿...وظنوا أنهم مانتعهم حصونهم من الله فاتاهم الله من حیث لم یحتسبوا و قد فی قلوبهم الرعب...﴾ (حشر/۲)

و خودشان نیز گمان می‌کردند که دژهای محکم‌شان آنها را از عذاب الهی مانع می‌شود؛ اما خداوند از آنجا که گمان نمی‌کردند، به سراغشان آمد و در دل‌های‌شان ترس و وحشت افکند.

حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای «حفظه الله تعالی»: «نظر قطعی جمهوری اسلامی این است، دولت‌هایی که قمار عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را سرمشق کار خود قرار دهند، ضرر خواهند کرد؛ چراکه این رژیم رفتنی است و آنها در حال شرط‌بندی روی اسب بازنده هستند.»

فلسطین، پاره تن اسلام و قلب تپنده همه مسلمانان جهان، که بیش از هفت دهه است، توسط صهیونیست‌های کودککش اشغال شده و در این مدت، آنان برای رسیدن به اهداف پلید و غیر انسانی خود جان هزاران مرد، زن و کودک مظلوم را از هستی ساقط کرده و با حمایت سازمان‌ها و دولت‌های غربی و به‌ظاهر حقوق بشری از هیچ جنایتی فروگذار نبودند.

امروز جوانان غیور فلسطین در قامتی مقتدرانه و متفاوت از گذشته، در برابر ظلم اسرائیل غاصب قیام کرده و با درس‌آموزی از مکتب خمینی کبیر علیه السلام و اطاعت از خلف صالح او، امام خامنه‌ای (حفظه‌الله) کارزار

آیت‌الله حسینیی بوشهری

اقدامات کمیته امداد، نباید در حمایت‌های مالی محدود شود

سرپرست خانوار را، از مهم‌ترین برنامه‌های کمیته امداد امام خمینی علیه السلام معرفی کرد. سیدمرتضی بختیاری، مجموع افراد تحت پوشش این کمیته را بیش از پنج میلیون نفر با میانگین سنی ۴۵ سال عنوان کرد و از ایجاد ۲۴۰ هزار شغل در سال ۱۴۰۱ برای این افراد و کسب رتبه اول اشتغال‌زایی در کشور خبر داد.

وی همچنین گزارشی تفصیلی از اقدامات کمیته امداد در عرصه‌های مختلف؛ از جمله تولید، مبارزه با فقر و ارائه خدمات مختلف در حوزه‌های بهداشت، سلامت، آموزش، مشاوره، مسکن، اشتغال و امنیت غذایی، ارائه کرد.

در ادامه نیز اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ضمن تقدیر از اقدامات کمیته امداد امام خمینی علیه السلام در راستای تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی مبنی بر فقرزدایی از جامعه، مطالبی در محورهای مختلف از جمله لزوم تقویت اقدامات به‌منظور فقرزدایی کامل از جامعه، لزوم هم‌افزایی مؤسسات و مراکز خیریه مختلف در ارائه خدمات هدفمند به نیازمندان، توجه و سرمایه‌گذاری بر استعداد‌های برتر در خانواده‌های کم‌برخوردار تا رسیدن به درجات بالای علمی و لزوم توجه بیشتر مراکز تصمیم‌گیرنده نظام به کمیته امداد، بیان کردند.

اکنون به‌خاطر حمایت‌های صورت‌گرفته در حوزه اشتغال‌زایی، صاحب‌کسب و کار شده‌اند و حتی افراد دیگری را نیز تحت پوشش خود در آورده‌اند. وی تأکید کرد: اقدامات کمیته امداد، نباید در حمایت‌های مالی محدود شود؛ بلکه سایر حمایت‌ها از جمله حمایت‌های فرهنگی و معنوی نیز لازم است.

در ادامه این جلسه، رئیس کمیته امداد امام خمینی علیه السلام پس از اشاره‌ای کوتاه به ساختار، سابقه تاریخی و روند شکل‌گیری کمیته امداد به دستور امام خمینی علیه السلام، گزارشی از اقدامات این مجموعه تحت سرپرستی رهبر معظم انقلاب -مد ظله العالی- ارائه کرد.

وی توانمندسازی و ایجاد درآمد ثابت با تأکید بر رعایت کرامت انسانی مددجویان را، وظیفه اصلی و هدف نهایی کمیته امداد، مطابق حکم رهبری معظم انقلاب -مد ظله العالی- عنوان کرد و تلاش در جهت خوداتکالی خانواده‌های نیازمند، فقرزدایی، تأمین هزینه‌های معیشتی، تأمین جهیزیه، کمک به ساخت و تعمیر مسکن، تلاش در جهت تأمین امنیت غذایی، سلامت و نیازهای درمانی، ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای و اشتغال‌زایی، با تأکید بر ایجاد اشتغال خانگی برای بانوان

لزم تقویت اقدامات به‌منظور فقرزدایی کامل از جامعه، لزوم هم‌افزایی مؤسسات و مراکز خیریه مختلف در ارائه خدمات هدفمند به نیازمندان، توجه و سرمایه‌گذاری بر استعداد‌های برتر در خانواده‌های کم‌برخوردار تا رسیدن به درجات بالای علمی و لزوم توجه بیشتر به کمیته امداد، از مهم‌ترین عناوین سخنان اعضای جامعه مدرسین در این جلسه بود.

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، رئیس کمیته امداد امام خمینی علیه السلام ۱۴مهر ضمن سفر به شهر مقدس قم، به‌منظور ارائه گزارشی از اقدامات و برنامه‌های آینده این نهاد، در جمع اعضای شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم حضور یافت.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ضمن تأکید بر اهمیت ایجاد اشتغال پایدار برای مددجویان کمیته امداد گفت: با توجه به شرایط جامعه از لحاظ گرانی و مسائلی از این دست، کمک‌های نقدی کمیته امداد نمی‌تواند، زندگی نیازمندان را به‌گونه‌ای شایسته تأمین کند؛ اما ایجاد اشتغال برای آن‌ها، می‌تواند تا حد زیادی این مسئله را جبران نماید.

آیت‌الله حسینیی بوشهری ادامه داد: نمونه‌هایی وجود دارد که افرادی که قبلاً تحت پوشش بوده‌اند،

امام خامنه‌ای در دیدار مسئولان نظام

سفرای کشورهای اسلامی و مهمانان کنفرانس وحدت اسلامی

قمار عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی محکوم به باخت است

در خجسته سالروز ولادت باسعادت حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی ﷺ و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام رهبر انقلاب اسلامی در دیدار مسئولان نظام، سفرای کشورهای اسلامی، مهمانان کنفرانس وحدت اسلامی و جمعی از قشرهای مختلف مردم احساس خطر قدرت‌های زورگو از تعلیم قرآن کریم را علت طراحی‌های آنها برای اهانت به این کتاب الهی خواندند و با تأکید بر اینکه راه مقابله با دخالت آمریکا و قدرت‌های زورگو، اتحاد کشورهای اسلامی و اتخاذ خط‌مشی واحد در مسائل اساسی است، گفتند: قمار عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی مانند شرط‌بندی روی اسب بازنده، محکوم به باخت است؛ چراکه نهضت فلسطین امروز سرزنده‌تر و آماده‌تر از همیشه است و رژیم غاصب، رفتنی و در حال مرگ است.

داده، ملامت می‌کند.

ایشان توجیه اهانت به قرآن با ادعاهای تکراری، دروغ و غلطی همچون آزادی بیان را باعث بی‌آبرویی مدعیان دانستند و گفتند: آیا در کشورهایی که به‌بهانه آزادی بیان اجازه اهانت به قرآن داده می‌شود، اجازه تعرض به نمادهای صهیونیستی را هم می‌دهند؟ با چه زبانی از این روشن‌تر می‌توان اثبات کرد که اینها تحت سلطه صهیونیست‌های ظالم، جنایت‌کار و غارت‌گر دنیا هستند. رهبر انقلاب اسلامی، در بخش دیگری از سخنان‌شان، با اشاره به مناسبت هفته وحدت، سران و سیاست‌مداران کشورهای اسلامی و صاحب‌نظران و نجبگان جهان اسلام را به تفکر بر روی این پرسش فراخواندند که «دشمن اتحاد کشورهای اسلامی کیست و اتحاد مسلمانان به چه کسانی ضرر می‌زند و مانع دست‌درازی و غارت‌گری و دخالت‌های آنها می‌شود؟»

ایشان با تأکید بر اینکه اتحادکشورهای اسلامی در منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا مانع دزدی، زورگویی و دخالت‌های آمریکا خواهد شد، گفتند: امروز آمریکا به کشورهای منطقه ضربه سیاسی و اقتصادی می‌زند، نفت سوریه را می‌دزد، داعش ظالم و وحشی و خون‌خوار را در اردوگاه‌های خود محافظت و نگهداری می‌کند تا در روز نیاز، دوباره به میدان بیاید و در امور کشورهای دخالت می‌کند؛ اما اگر همه متحد باشیم و ایران، عراق، سوریه، لبنان، عربستان، مصر، اردن و کشورهای حاشیه خلیج فارس خط مشی واحدی را در مسائل اساسی و کلی اتخاذ کنند، قدرت‌های زورگو نمی‌توانند و جرأت نمی‌کنند، در امور داخلی و سیاست خارجی آنها دخالت کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: ما همچنان‌که بارها گفته‌ایم، هیچ‌کسی را به جنگ و اقدام نظامی تشویق نمی‌کنیم و از آن اجتناب هم می‌کنیم؛ بنابراین دعوت به با هم بودن و اتحاد، برای جلوگیری از جنگ‌افروزی آمریکاست؛ چراکه آنها جنگ‌افروزی می‌کنند و همه جنگ‌های منطقه عامل خارجی دارذ.

ایشان تعمق همه سران و شخصیت‌های جهان اسلام بر روی مسئله حیاتی اتحاد راضروری خواندند و در خصوص مسئله دیگر منطقه؛ یعنی جنایت‌های مستمر رژیم صهیونیستی، گفتند: امروز این رژیم نه فقط از جمهوری اسلامی ایران بلکه از همه کشورهای اطراف خود، همچون مصر و سوریه و عراق نیز، لبریز از کینه و غیظ است.

رهبر انقلاب اسلامی علت این کینه و عصبانیت را ممانعت کشورها در

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار، با تبریک عید بزرگ و نورانی میلاد پیامبر اعظم ﷺ و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام، فهم بشری از فهم شخصیت والای آن بزرگوار و زبان بشر را از بیان فضایل آن حضرت، قاصر دانستند و گفتند: خورشید تابان پیامبر اعظم ﷺ بر گردن همه آحاد بشریت حق دارد و همه مدیون او هستند؛ چراکه پیامبر ﷺ همچون طبیعی ماهر و حاذق، نسخه معرفتی و عملی علاج همه دردهای اصلی مانند فقر، جهل، ظلم، تبعیض، شهوات، بی‌ایمانی، بی‌هدفی، مفساد اخلاقی و آسیب‌های اجتماعی را به بشر عرضه کرده است. ایشان با اشاره به ارزشمندی حق حیات نزد همه عقلای عالم به‌عنوان بالاترین حق انسانی، افزودند: خداوند در قرآن می‌فرماید: پیامبر حیاتی ابدی به شما می‌بخشد که سعادت دنیا و آخرت شما را تأمین می‌کند که این حیات‌تمام‌شدنی و آسیب‌پذیر نیست؛ بنابراین همه، مدیون پیامبر ﷺ هستیم و ایشان بر بشریت حق حیات دارند.

رهبر انقلاب اسلامی با استناد به آیه‌ای از قرآن کریم، راه ادای دین به پیامبر اسلام ﷺ را «جهاد کامل در راه خدا» خواندند و گفتند: معنای جهاد فقط جهاد با سلاح نیست؛ بلکه جهاد در همه میدان‌ها اعم از علم، سیاست، معرفت و اخلاق مصداق دارد و با جهاد در این عرصه‌ها، می‌توان ادای دین به آن وجود مقدس را تا حد توان انجام داد.

ایشان با تأکید بر اینکه امروز دشمنی با اسلام از همیشه آشکارتر است، نمونه‌ای از این دشمنی‌ها را اهانت جاهلانه به قرآن دانستند و خاطرنشان کردند: یک ابله جاهل اهانت می‌کند و یک دولتی، حمایت می‌کند که این نشان می‌دهد، مسئله صرفاً یک اقدام اهانت‌آمیز در صحنه نیست.

معظم له افزودند: به آن انسان نادان و جاهل کاری نداریم که برای تأمین مقاصد عناصر پست پرده، خود را به شدت‌ترین مجازات‌ها و اعدام محکوم می‌کند، بحث بر سر طراحان این جنایت‌ها و کارهای نفرت‌انگیز است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، خیال تضعیف قرآن با این اقدامات را، واهی و موجب افشای باطن دشمنان قرآن دانستند و تأکید کردند: قرآن، کتاب حکمت و معرفت و انسان‌سازی و بیداری است و دشمنی با قرآن، در حقیقت دشمنی با این مفاهیم ولاست. البته قرآن برای قدرت‌های فاسد تهدید است؛ چراکه هم ظلم را محکوم می‌کند، هم انسان زیر ستم را که تن به ستم‌پذیری

بره‌های مختلف از تحقق هدف آنها یعنی غصب نیل تا فرات خواندند و افزودند: آنها سرشار از کینه و غیظ هستند؛ البته به‌تعبیر قرآن که می‌گوید: «خشمگین باشید و از این خشم بمرید»، آنها در حال مرگ هستند و به‌یاری پروردگار، این آیه درباره رژیم غاصب در حال تحقق است.

معظم له مسئله فلسطین و غصب و بیرون راندن ملتی از خانه‌های خود و شکنجه و کشتار آنها را مسئله اول چند ده سال اخیر دنیای اسلام خواندند و تأکید کردند: نظر قطعی جمهوری اسلامی این است، دولت‌هایی که قمار عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را سرمشق کار خود قرار دهند، ضرر خواهند کرد؛ چراکه این رژیم رفتنی است و آنها در حال شرط‌بندی روی اسب بازنده هستند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، جوانان فلسطینی و نهضت ضد غصب و ضد ظلم فلسطین را امروز سرزنده‌تر، با نشاط‌تر و آماده‌تر از همیشه دانستند و گفتند: ان‌شاءالله این نهضت به نتیجه خواهد رسید و همچنانکه امام بزرگوار از رژیم غاصب به سرطان تعبیر کردند، این رژیم به دست خود مردم فلسطین و نیروهای مقاومت در کل منطقه ریشه‌کن خواهد شد.

ایشان در پایان ابراز امیدآوری کردند: امت اسلامی با عنایت پروردگار بتواند، با سرپلندی و شرافت و رفعت از استعداد‌های بی‌نظیر طبیعی و انسانی خود استفاده حداکثری کند.

در ابتدای این دیدار رئیس جمهور نیز در سخنانی، با اشاره به مجاهدت‌های پیامبر اکرم ﷺ برای ساختن انسان و جامعه مبتنی بر «توحید» و «عدالت»، ایستادگی در برابر دشمنی‌ها و همچنین مقاومت در راه هدف را از مهمترین آموزه‌های پیامبر اعظم ﷺ برشمرد و گفت: انسجام جهان اسلام بر محور اندیشه وحدت و مقاومت و نفی تکفیر و سازش، نویدبخش شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی خواهد بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی با اشاره به ظهور جلوه‌های نصرت و هدایت الهی در تجربه انقلاب اسلامی ایران، اتکاء به خدا و اعتماد به مردم و بهره‌مندی از مزیت‌های نسبی جهان اسلام را، عوامل پیشرفت و پیروزی در برابر اراده بدخواهان دانست و افزود: سازش بعضی دولت‌ها با رژیم صهیونیستی، برای آنها امنیت‌ساز نخواهد بود؛ چراکه این رژیم رو به زوال و پیروزی مقاومت، نزدیک است.

قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه در قم

سیاست اصلی شبکه‌های جهانی ولایت با روحیه وحدت‌بخشی همراه است

ولایت‌محور را تبیین می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، در بیان ضرورت توسعه زبانی، تصریح کرد: توسعه زبانی از همان ابتدا در اهداف این شبکه ترسیم شده بود که این امر مهم، نیازمند نیروی انسانی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری می‌باشد

که الحمدلله با حمایت‌های حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی و مؤمنین و مسلمان‌های جهان، زبان‌های فارسی، عربی، هوسا و آذری محقق شده است و این حرکت بی‌بدیل ادامه دارد و امید است، به بیش از ۱۰ زبان توسعه یابد.

رئیس شورای سیاست‌گذاری شبکه‌های جهانی ولایت، ضمن تأکید بر اهمیت تعامل نهادهای علمی و حوزوی با شبکه‌های جهانی ولایت، خاطرنشان کرد: امروزه باید در بسط و گسترش کارهای فرهنگی و تبلیغی هم‌افزا کار کنیم و این امر در صورتی محقق می‌شود که از ظرفیت‌ها و فعالیت‌های یکدیگر شناخت داشته باشیم و از ظرفیت‌های هم استفاده کنیم و تعاملات فرهنگی و معرفتی داشته باشیم و شبکه‌ای عمل کنیم؛ یعنی این تعاملات بین نهادهای اجرایی و معاند در حال تخریب هستند، در صدد پاسخگویی به آن‌ها می‌باشد و این شبکه تخریب نیست؛ بلکه شبکه تبیینی است که اسلام

• اخبار کوتاه‌ایــــران

- تجهیز ناوشکن سیلان به ۱۲ موشک کروز:** ناوشکن

جمهوری اسلامی «سیلان»، رکورد تعداد موشک‌های کروز در شناورهای نیروهای مسلح کشورمان را شکست و روی آن، ۱۲ موشک کروز ضدکشتی نصب شد.

• **تولید بومی «لوله خلأ خون‌گیری» با فناوری فراصوت:** روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی رئیس جمهور خط کاملاً بومی و تمام‌خودکار تولید لوله خلأ خون‌گیری را افتتاح کرد. در این خط تولید، برای نخستین‌بار در غرب آسیا از نازل‌های مبتنی بر امواج فراصوت استفاده شده است. تا پیش از راه‌اندازی این خط تولید ۹۰ درصد نیاز کشور از مسیر واردات تأمین می‌شد. بومی‌سازی این محصول، صرفه‌جویی ۱۱ میلیون دلاری ارزی برای کشور خواهد داشت.

• **پایگاه پرتاب چهار رقیب جدید پایگاه‌های جهان:** در دهه‌های اخیر روسیه به‌واسطه پایگاه پرتاب بایکونور و آمریکا به دنبال تأسیس پایگاه فضایی کندی توانسته‌اند، به ابرقدرت‌های صنعت فضایی تبدیل شوند. با توجه به اینکه درحال حاضر کشورهای محدودی صاحب پایگاه پرتاب هستند، تکمیل «پایگاه فضایی چاپهار» در کشور ما می‌تواند، به یک رقیب جدید جدی برای بایکونور و کندی تبدیل شده و از این طریق درآمد ارزی بالایی را نصیب کشور کند.

• **دستیابی ارتش به قابلیت پرواز جمع پهبادی با هوش مصنوعی:** سخنگوی رزمایش مشترک پهبادی ۱۴۰۲ ارتش: در ادامه اجرای مراحل اصلی و عملیاتی رزمایش مشترک پهبادی ارتش، عملیات انهدام هدف راداری با بهره‌گیری از هوش مصنوعی با موفقیت اجرا شد. پرواز انبوه این تعداد پهباد از پایگاه‌های مختلف زمینی، زیرزمینی و دریایی و اجرایی عملیات در این حجم تاکنون سابقه نداشته است.

• **انهدام یک پهباد با پهبادی دیگر برای نخستین‌بار در کشور:** امیر علیرضا صباحی‌فرد، فرمانده نیروی پدافند هوایی ارتش: برای نخستین‌بار در کشور یک پهباد توانست پهباد دیگر را با موشک مورد هدف قرار دهد. تنها یک یا دو کشور توان انجام این عملیات بسیار پیچیده را دارند که البته به نمایش نیز نگذاشتند؛ اما ما این توان را در معرض دید جهانیان قرار دادیم.

• **رصد چند ساعت ناو آمریکایی توسط پهباد ضد رادار ابابیل ۵:** پهباد ابابیل ۵ که از بدنه جاذب امواج راداری برخوردار و به‌سختی قابل شناسایی است، توانست عملیات رصد و شناسایی رزمناو اورلیبرک آمریکایی را به‌مدت حدود ۲۴ ساعت در شمال اقیانوس هند انجام دهد.

• **تراز تجاری منفی ۶ میلیارد دلار شد:** محمد رضوانی‌فر، رئیس کل گمرک: تجارت خارجی کشور در نیمه اول سال جاری با ۴.۸۴ درصد رشد به حدود ۵۴.۶ میلیارد دلار رسید. در این مدت بیش از ۶۷ میلیون و ۷۰۰ هزار تن انواع کالاهای غیر نفتی به ارزش ۲۴ میلیارد و ۱۴۴ میلیون دلار صادر شد. میزان واردات کشور در نیمسال اول سال جاری به ۱۷ میلیون و ۶۰۰ هزار تن و به ارزش ۳۰ میلیارد و ۴۴۳ میلیون دلار رسید.

• **پرداخت تسهیلات برای بازگشت به روستا:** سید امیرحسین مدنی، دبیر شورای عالی جهاد سازندگی: برای بازگشت افراد به روستا تسهیلات اشتغالزایی تا سقف ۵۰۰ میلیون تومان ضرورت قرض‌الحسنه پرداخت می‌شود. بر اساس رابزنی‌های انجام‌دنده با بنیاد مسکن، به دنبال ارائه تسهیلاتی برای تأمین مسکن افرادی هستیم که قصد بازگشت به روستا دارند.

• **هدررفت گاز در میدان مشترک نفت ایران و عربستان به ارزش ۹ هزار میلیارد تومان:** رئیس کل دادگستری استان بوشهر: گاز از سکوی نفتی فروزان در خلیج‌فارس در میدان مشترک نفت ایران و عربستان همچنان هدر می‌رود. برای جلوگیری از این هدررفت گاز و آلایندگی ۱۴۱ فلر روشن در استان بوشهر، این مسئله از طریق وزیر نفت پیگیری شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد، در سکوی نفتی فروزان، سالانه ۹ هزار میلیارد تومان گاز از طریق فلر سوزانده شده و هدر می‌رود.

• **مخالفت قاطع رئیس‌جمهور با کریدور زنگرور:** محمد جمشیدی، معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهور: حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی در دیدار با مشاور امنیت ملی ارمنستان و نیز نماینده ویژه رئیس‌جمهور آذربایجان تأکید کرد: کریدور زنگرور بستر حضور ناتو در منطقه و تهدید ضد امنیت ملی کشورهاست که جمهوری اسلامی قاطعانه با آن مخالفت میکند.

• **کشف نفت در میدان هیرکانی قطعی شد:** خاندوزی، وزیر اقتصاد:وزارت نفت تاکنون تلاش زیادی برای کشف میدان نفتی هیرکانی انجام داده که به نتیجه قطعی رسیده است. در عمق ۳ هزار متری منطقه میدان نفتی هیرکانی با حداقل ۲۷ میلیون بشکه ذخیره قطعی شناسایی شده و مورد تأتید وزارت نفت قرار گرفت.

• **افتتاح بیمارستان کودکان حکیم با حضور رئیس‌جمهور:** بیمارستان کودکان حکیم در منطقه ۱۸ تهران با حضور رئیس‌جمهور و وزیر بهداشت افتتاح شد. این بیمارستان با زیربنای ۲۹ هزار و ۶۵۰ مترمربع و ۲۶۶ تختخواب در زمینی به وسعت ۵۰ هزار مترمربع از اراضی دانشگاه علوم پزشکی تهران، توسط خانواده نیکوکار مطهری ساخته شده است. در این بیمارستان، ۱۹ درمانگاه تخصصی، ۸ اتاق جراحی، مراقبت‌های ویژه با ۶۳ تخت، اورژانس و تصویربرداری، آماده ارائه خدمات به کودکان هستند.

• **آبریم‌محکم فراری قاچاق ارز در تور وزارت اطلاعات:** علیرضا شه میرزی از محکومان قاچاق ارز که در شهریورماه اسنال به‌بهانه اعزام به درمانگاه دندانپزشکی از زندان متواری شده بود، دستگیر شد. وی از متهمان اقتصادی است که سال ۱۳۹۲ به اتهام اخلال عمدۀ و کلان در نظام اقتصادی از طریق قاچاق ارز بازداشت شد.

• **اجرای الکترونیکی کنکور ۱۴۰۳ به‌صورت آزمایشی:** رئیس سازمان سنجش: ما در مسیر الکترونیکی کردن آزمون‌ها حرکت کردیم و کنکور ۱۴۰۳ الکترونیکی و به‌صورت آزمایشی اجرا می‌شود. نرم‌افزارهای مورد نظر آماده است و باید شرایط سخت‌افزاری آن آماده شود. قصد داریم، علاوه بر پاسخنامه‌ها، دفترچه‌ها را هم رقومی و دیجیتالی کنیم و شخصی‌سازی کامل را اجرا کنیم.

تولید علوم انسانی اسلامی اوجب واجبات است

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه} گفت: آنچه هویت تمدن اسلامی و غلبه دین اسلام بر سایر ادیان را به نمایش می‌گذارد، فرهنگ غنی اسلام است که همان ارزش‌ها و آرمان‌های الهی است و این کار نیز، در گروی علوم انسانی است؛

چراکه این علوم انسانی فرهنگ‌ساز و هویت‌ساز است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمود رجبی، ۱۰مهر در مراسم آغاز سال تحصیلی جدید مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه} که با حضور جمعی از اساتید، فضلا، اعضای هیئت علمی و دانش‌پژوهان، در سالن اجتماعات این مؤسسه برگزار شد، در سخنانی با تیریک هفته و فرارسیدن ولادت با سعادت نبی مکرم اسلام حضرت محمد ^{صلی} و رئیس مذهب شیعه امام جعفر صادق ^{علیه}، در سخنانی به تبیین اهمیت و جایگاه علوم انسانی اسلامی و لزوم تلاش برای این هدف مهم پرداخت و گفت: اگر ما بخواهیم تمدن نوین اسلامی محقق و معارف قرآنی پیاده شود، باید فرهنگ غنی این کتاب آسمانی و آموزه‌های حضرت رسول اکرم ^{صلی} و اهل‌بیت ^{علیهم} بر جامعه حاکم باشد و تا این فرهنگ در جامعه پیاده نشود، تمدن اسلامی گسترش پیدا نخواهد کرد.

وی افزود: آنچه که هویت تمدن اسلاهی و غلبه دین اسلام بر سایر ادیان را به نمایش می‌گذارد، فرهنگ غنی اسلام است که همان ارزش‌ها و آرمان‌های الهی است و این کار نیز، در گروی علوم انسانی است؛ چراکه این علوم انسانی فرهنگ‌ساز و هویت‌ساز است.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه} با بیان اینکه سایر علوم، ابزاری برای فرهنگ‌سازی و هویت‌سازی می‌باشد، خاطرنشان کرد: امروزه این علوم انسانی است که در جامعه جهانی به آن اهتمام می‌شود و حتی جوامع غیر اسلامی نیز، به آن توجه دارد؛ چراکه این علوم باعث جهت‌دهی و فرهنگ‌سازی می‌شود.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: اگر این علوم انسانی، بر مبانی سکولار و الحادی در جامعه رواج یابد، قطعاً تمدنی که شکل می‌گیرد نیز، سکولار خواهد بود؛ اما اگر این علوم انسانی، اسلامی باشد، فرهنگ و تمدنی که حاکم می‌شود نیز اسلامی و الهی خواهد بود.

آیت‌الله رجبی با اشاره به اینکه مسیر ما در جهت تحقق اسلام از مسیر علوم انسانی می‌باشد، ابراز کرد: مسیر ما در جهت تحقق اسلام، تنها از مسیر علوم انسانی است و راه دیگری برای تحقق تمدن نوین اسلامی و حاکمیت دین خدا وجود ندارد و این نشان از دوراندیشی آیت‌الله مصباح یزدی ^{علیه} می‌باشد که ایشان از قبل از انقلاب به این فکر بودند و در راه آن تلاش کردند.

وی گفت: بزرگانی همچون شهید بهشتی و آیت‌الله مصباح یزدی ^{علیه} به‌خوبی می‌دانستند که اگر جامعه به سمت تمدن نوین اسلامی بخواهد برود، پایه‌اش علوم انسانی است و مقام معظم رهبری نیز، بارها اشاره کرده‌اند که اگر این علوم انسانی، اسلامی نشود، نه‌تنها مفید فایده نیست؛ بلکه مضر نیز خواهد بود.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با اشاره به اینکه امروزه، اوجب، تولید علوم انسانی اسلامی می‌باشد، تأکید کرد: آیت‌الله مصباح یزدی ^{علیه} حق بزرگی به گردن حوزه‌های علمیه دارند و ما نیز باید قدردان این نعمت بزرگ باشیم که در مؤسسه‌ای مشغول به فعالیت هستیم که ایشان برای آن زحمات زیادی کشیدند و مؤسسه انجام این تکلیف مهم را بر عهده دارد.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه} در بخش دیگری از سخنان خود، در توصیه‌هایی به همه اساتید، فضلا و دانش‌پژوهان، گفت: اساتید و دانش‌پژوهان ما، باید بدانند که چه وظیفه و رسالت مهمی بر دوش دارند و اگر در این مسیر کوتاهی کنند، باید روزی در پیشگاه الهی پاسخگو باشند.

حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی‌نسب، معاون سابق آموزش این مؤسسه نیز در این مراسم گفت: اسلامی‌سازی علوم انسانی وظیفه بسیار بزرگی است و برنامه‌های آموزشی مؤسسه نیز، با حساسیت زیاد در این مسیر است؛ چراکه این کار رسالت مهم مؤسسه است.

حجت‌الاسلام اسدی معاون جدید آموزش مؤسسه نیز در سخنانی، گفت: در صدد هستیم که جایگاه فقه و اصول را بررسی و تبیین کنیم و برنامه‌های لازم برای این قسمت نیز، تدارک دیده شده است.

وی افزود: توسعه و ارتقای آموزشی مؤسسه را به دو طریق مهم پیگیری می‌کنیم؛ اول از راه هم‌افزایی و کمک گروه‌های علمی و در نهایت نیز، با کمک از حوزه و سایر مراکز علمی دیگر.

مراجع عظام و علما در دیدار فرمانده کل فراجا عنوان کردند

امنیت، مقدمه و زمینه‌ساز رشد و توسعه در جامعه است

سردار احمدرضا رادان، فرمانده کل انتظامی کشور و هیئت همراه، ۱۳مهر با سفر به شهر مقدس قم با آیات عظام؛ نوری همدانی، مکارم شیرازی و آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه به‌صورت جداگانه دیدار کردند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله نوری همدانی در دیدار سردار رادان، امنیت را مقدمه و زمینه‌ساز رشد و توسعه در جامعه و سبب آرامش و رفاه مردم بیان و خاطرنشان کردند: امام صادق ^{علیه} فرمودند: «ثلاثة أشیاء یحتاج الناس طرأً إليها الأمن والعدل والنخصب»؛ یعنی در هر جامعه‌ای مردم به سه چیز نیاز دارند: امنیت، عدالت و فراوانی نعمت.

معلم‌له در ادامه افزودند: باید توجه داشت، هر سه این امور با مسئولیت شما ارتباط مستقیم دارد و امنیت شامل: امنیت فکری، مالی و اجتماعی می‌شود.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی، با اشاره به حسن سابقه سردار رادان در خدمت‌رسانی به جامعه، از زحمات پرسنل خدوم نیروی انتظامی در خدمت‌رسانی به آحاد جامعه، تأمین امنیت شهرها و راه‌های مواصلاتی، مدیریت ترافیک شهری، برقراری امنیت در مرزهای آبی و خاکی کشور، مبارزه و برخورد با مفاسد اقتصادی، مواد مخدر و بزه در جامعه، از زحمات صورت‌گرفته در برگزاری هرچه با شکوهر مراسم پیاده‌روی اربعین حسینی، به‌خاطر تسهیل صدور روادید و تأمین امنیت زوار قدردانی نمودند.

این مرجع تقلید در ادامه خاطرنشان کردند: بنابر فرموده قرآن کریم، بهترین امت، امت مسلمان است و رمز آن، وجود امر به معروف و نهی از منکر در جامعه اسلامی است؛ از

این جهت از شما می‌خواهیم، در بحث امر به معروف و نهی از منکر، با تمام قوا اقدام کنید.

معلم‌له در ادامه، توجه به مردم را از اولویت‌ها بیان کردند و با اشاره به توصیه حضرت امام علی ^{علیه} به مالک اشتر، اظهار کردند: توجه به مردم و ایجاد رفاه برای آنها، باید سرلوحه کارها و برنامه‌های شما باشد؛ شما باید از مشکلات و برقراری امنیت و آسایش آنها، رفع مشکلات و برقراری امنیت و آسایش آنها، تمام ظرفیت‌ها را به‌کار بگیرید. بنا به‌فرموده حضرت امیرالمؤمنین علی ^{علیه} خطاب به مالک اشتر، شما باید دل‌های‌تان مملو از محبت به مردم باشد؛ چراکه رکن و ستون دین همین مردم هستند. شما باید قلباً به مردم لطف و محبت داشته باشید و با سعه صدر، با مردم برخورد کنید و گوش شنوایی برای آلام و دردهای‌شان باشید؛ الحمدلله نیروی انتظامی این موضوع را رعایت می‌کند و خدمات فراوانی در زمینه ایجاد امنیت انجام داده است.

این جهت از شما می‌خواهیم، در بحث امر به معروف و نهی از منکر، با تمام قوا اقدام کنید.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی نیز در این دیدار، امنیت را مهم‌ترین مسئله در کشور دانسته و گفتند: اولین تقاضای حضرت ابراهیم ^{علیه} پس از بنای خانهٔ خدا، امنیت است و نیروی انتظامی در خط مقدم تأمین امنیت کشور است.

این مرجع تقلید بر دو عامل سرعت و

دقت در وظایف نیروی انتظامی تأکید کرده و افزودند: جستجو و تعقیب قوی سبب می‌شود که متهمان در کمترین زمان دستگیر شوند، که باید این موضوع بیشتر مدنظر قرار گیرد.

معلم‌له با تأکید بر همکاری نیروی انتظامی با سایر نهادهای مرتبط، افزودند: بعضی از کارها تنها بر عهده نیروی انتظامی نیست و باید سازمان‌های دیگر، از جمله اطلاعات هم همکاری جامع داشته باشند.

• استفاده از دانش روز وهوشمندسازی فرآیندهادرنیروی انتظامی

آیت‌الله اعرافی نیز در این دیدار، تأکید کرد: نیروی انتظامی همواره در حوادث سخت در وسط میدان بوده و از عهده وظایف خود به‌خوبی برآمده است. ما قدردان مجاهدت‌ها و تلاش‌های همه نیروهای این نهاد هستیم و یاد و خاطره شهدای آن را گرامی می‌داریم. مدیر حوزه‌های علمیه بیان کرد: ما در مرکز مدیریت‌های حوزه علمیه، آمادگی خود را برای تعامل هرچه بیشتر با نیروی انتظامی اعلام می‌کنیم و آمادگی داریم، از ظرفیت‌های علمی و آموزشی خود برای کمک به نیروی انتظامی در سراسر کشور استفاده کنیم.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با اشاره به وجود جوانان مؤمن و متعهد به عنوان بهترین سرمایه نیروی انتظامی، ادامه داد: نیروی انتظامی باید از نظر امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و همچنین معیشت

آیت‌الله خاتمی

ضد انقلاب می‌خواهد حوزه انقلابی قم که همان خط امامین انقلاب است، باقی نماند

را مراعات کند. طلبه انقلابی در خط مقدم این‌هاست؛ طلبه انقلابی نه‌تنها نماز صبحش قضا نمی‌شود؛ بلکه نماز شیش نیز قضا نمی‌شود؛ طلبه‌ای که با مقدسات فاصله دارد، نه کاری با زیارت دارد، و نه کاری با توسل دارد. داغ‌ترین شعارهای انقلابی را هم بدهد، اورا انقلابی نمی‌دانیم. این‌را به‌صراحت می‌گویم. به مرحوم نائینی گفتند: آیا نماز شب شرط اجتهاد است؟ ایشان فرمودند: ای‌دا؛ اما می‌دانم، طلبه‌ای که نماز شب نمی‌خواند، مجتهد نخواهد شد؛ این‌را یک فقیه برجسته می‌گوید. سوره اسرا آیه ۷۹ به پیغمبر اکرم ^{صلی} می‌فرماید: شما هم اگر مقام می‌خواهی، نماز شب بخوان: «ومن اللیل فتهجد به نافلهٔ لک عسی أن یتعنک ربک مقاماً محموداً» حضرت امام این‌گونه بود و این‌گونه انقلاب کرد. نماز شب‌های او حتی در بستر بیماری و در هواپیما هنگام بازگشت به ایران ترک نشد. طلبه انقلابی در خط مقدم تعبد است.

آیت‌الله خاتمی توبه و انابه را یکی از لوازم طلبه انقلابی دانست و گفت: نکته دوم، توبه و انابه به حضرت حق است: طلبه انقلابی در خط مقدم توبه است. ممکن است خطا کند، ممکن است اشتباه کند، خداوند متعال در آیه ۲۱ سوره اعراف می‌فرماید: «إِنَّ الَّذینَ اتَّقَوْا إِذًا مَسْهُم طَافٍ منَ الشَّیْطَانِ تَلْکَوا فَاِذًا هم مَبْصُرونَ» طلبه انقلابی اگر مرتکب شد، نمی‌ماند، نمی‌آید توجیه کند، گناه توجیه ندارد؛ راهش رفتن به در خانه خدا و توبه و انابه به حضرت اوست.

عضو فقهای شورای نگهبان در بخش دیگر از سخنانش، به سومین نکته مهم حوزه انقلابی پرداخت و گفت: نکته سوم، مسئله تدریس و تدریس است. تدریس، تدریس و شاگردپروری را جدی بگیریم. درس و بحث را

وظیفه دارد، چهره‌های فرهیخته را به جامعه علمی کشور معرفی کند و در راستای این دستور، این برنامه را تدارک دیده شده و ان‌شاء‌الله این مسیر را در مجمع نمایندگان طلاب ادامه خواهیم داد.

حجت‌الاسلام والمسلمین راشدی خوانساری نیز در این مراسم اظهار کرد: قریب به ۳۵ سال است که مشغول به تحقیقات در موضوع فقه هستم و بحمدالله توانستم، در مدت ۱۰ سال، ۱۲ کتاب جدل کتب بنویسم. نویسنده کتاب دانشنامه فقه اهل‌بیت ^{علیهم} خاطرنشان کرد: دانشنامه‌ای که بنده به رشته تحریر درآوردم، افزون بر اینکه به فارسی ساده نوشته شده تا غیرطلاب هم بتوانند آن را بخوانند، موضوعات مورد نیاز حکومت را نیز در آن آورده‌ام تا کاربردی باشد.

مراسم رونمایی از دانشنامه فقه اهل‌بیت ^{علیهم} به‌قلم حجت‌الاسلام والمسلمین راشدی خوانساری به‌همت مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم در ساختمان این مجمع در قم برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر در این مراسم، ضمن تقدیر از حجت‌الاسلام والمسلمین راشدی خوانساری، ابراز کرد: کسانی که به دنبال سکولار کردن حوزه هستند، این آرزو را به‌گور خواهند برد که به اهداف خود دست پیدا کنند؛ تا زمانی که فرزندان روح‌الها و عاشقان ولایت در حوزه علمیه هستند، نخواهند گذاشت حوزه سکولار شود.

رئیس مجمع نمایندگان طلاب خاطرنشان کرد: در دیداری که با حضرت آیت‌الله نوری همدانی داشتیم، ایشان بیان کردند: مجمع نمایندگان طلاب

نمود و زمان رسیدن به گیت‌ها هم، کمتر از ۱۰ دقیقه بود و سفر بسیار راحتی برای مردم انجام شد.

فرمانده فراجا گفت: یکی از مأموریت‌های سنگین اخیر ما در اربعین، این بود که چهار میلیون زائر در بازه زمانی بسیار کوتاه تلاش بر سفر داشتند و هم، مرزها تراکم زیادی داشت و هم، جاده‌ها و مکان‌هایی مثل صدور گذرنامه شلوغ بود و معمولاً معطلی زائران زیاد می‌شد.

وی ادامه داد: در این بین برخی مشکلات را کامل حل کردیم و ارتباط تنگاتنگی با عراقی‌ها گرفتیم و موفقیت‌های خوبی در دیپلماسی انتظامی برقرار شد.

فرمانده‌کل انتظامی کشور افزود: یک میلیون نفر گذرنامه زارتی دریافت کردند و تلاش کردیم، هزینه بر مردم تحمیل نشود و هزینه صدور این گذرنامه ۵۰ هزار تومان و پنج سال نیز اعتبار داشته باشد.

سردار رادان با بیان اینکه، برای کنترل گذرنامه‌ها توسط ایران و عراق، سامانه سجاد را تعریف کردیم، ابراز داشت: یک تراژ از زمانی

که گذرنامه دست مأمور ما می‌داد تا مهر و کنترل شود، چهار ثانیه بیشتر طول نمی‌کشید و چنین چیزی در کشورهای اروپایی هم امکان‌پذیر نیست و این به‌دلیل طراحی سامانه سجاد توسط جوانان خودمان بود.

کارکنان بهترین وضعیت را داشته باشد و این موضوعی مهم برای ارتقای فعالیت‌های این نهاداست.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با تأکید بر اهمیت توجه به مسائل اعتقادی در نیروی انتظامی، گفت: استفاده از دانش روز و هوشمندسازی فرآیندها در نیروی انتظامی، از جمله موضوع‌های دیگری است که باید با جدیت دنبال شود.

وی با تأکید بر اینکه با هوشمندی و تدبیر، حس تعامل خوب مردم با نیروی انتظامی روز به روز بیشتر می‌شود، ادامه داد: در مسائل فرهنگی، آسیب‌ها با تدبیر، حکمت و قاطعیت کنترل شود.

امام جمعه قم در پایان، با اشاره به اهمیت تلاش‌های نیروی انتظامی برای تأمین امنیت قم، گفت: قم فقط یک شهر برای مردم آن نیست؛ بلکه ما امروز شاهد حضور فرهیختگان بسیاری از سراسر کشور و بیش از ۱۰۰ کشور جهان در این شهر هستیم که از قم، جهان‌شهر به وجود آورده است.

• اربعین امسال بالاترین سطح همکاری را با پلیس عراق داشتیم

سردار احمدرضا رادان نیز در این دیدارها، با اشاره به هشت میلیون تردد در رفت و برگشت زائران ایرانی در مرزها در ایام اربعین، اظهار کرد: معطلی مردم مقابل گیت‌ها چهار ثانیه بیشتر

عبادت بینیم. مراجع و بزرگان به درس و بحث تأکید ویژه‌ای دارند. به دیگری می‌می‌خوانند مبانی ولایت فقیه را تضعیف کنند، گفته شده است: جدی درس بخوانند و ممحض در درس شوند، با این هدف که بنایی را که امام برافراشته است، فرو بریزند. برخی این‌چنین و با این هدف هستند؛ البته زیاد نیستند. بدنه حوزه ما انقلابی است؛ طلاب جوان ما همراه امام عظیم‌النشان، آرمان‌های ایشان و مقام معظم رهبری هستند؛ این تجمعات حوزوی که گاهی فقیهیه، دارالشفاء و میدان آستانه بر می‌شود، این‌ها نشان این است که بحمدالله حوزه ما، حوزه انقلابی است و حوزه انقلابی خواهد ماند. عزیزان من! ما پای حوزه انقلابی هستیم و صراط مستقیم را اینجا می‌دانیم. شورای عالی و مدیران حوزه، پای حوزه انقلابی ایستاده‌اند؛ شما باید ادامه‌دهنده این راه باشید. انقلاب امانت در دست شماست، مجلس خبرگان‌ها امانت در دست شماست، شورای نگهبان‌ها امانت در دست شماست، در آینده امیدها به شماست؛ معتقدیم، خروجی مدارس باید عالمانی باشند که مانندارانه امانت امام را حفظ کنند. این حفظ امانت بی‌درس امکان ندارد؛ بدون تدریس امکان ندارد و طلبه انقلابی باید در خط مقدم تدریس و تدرس باشد.

این استاد درس خارج حوزه علمیه قم، در پایان گفت: نکته چهارم مربوط به حوزه انقلابی، انقلابی بودن طلبه است و انقلابی بودن به معنی انقلابی داشتن است و مشی انقلابی متوقف بر رعایت چند نکته است:

الف) حضور در متن مسائل روز و داشتن تحلیل درست از مسائل. اولویت طلبه درس و بحث است؛ اما نباید از سیاست غریبه باشد. آشنایی با مسائل و داشتن تحلیل درست، مقدمه موضع‌گیری و راهبری صحیح است.

ب) دفاع از ولایت؛ طلبه انقلابی در رابطه با ولایت بی‌طرف نیست؛ مدافع ولایت است و دفاع منطقی می‌کند. در کتاب شریف کافی از امام صادق ^{علیه} نقل شده است (حج باب مجالسه أهل المعاصی ح ۹) قال: «من کان يؤمن بالله والیوم الآخر، فلا یجلس مجلساً ینتقص فیه امام»؛ این امام روشن است که امام عادل جامعه است و ال‌آ امام فاجر را باید نقد کرد، سلاطین باطل را باید نقد کرد. «فلا یجلس مجلساً ینقص فیه امام أو عباب فیه مؤمن»؛ چه مؤمن مسئول و چه مؤمن غیرمسئول بعضی‌ها انگار غیبت مسئولان را نه جایز؛ بلکه واجب می‌دانند. ما هم می‌گوییم اگر کاری علنی انجام شده است، نقد بشود؛ اما انصاف هم باید باشد. رئیس‌جمهور کشور که شبانه‌روز ندارد و تمام وقتش در خدمت مردم است، بی‌انصافانه مورد هتک قرار می‌گیرد.

ج) معرفی ولایت؛ مردم باید بشناسند که این شخصیت بزرگی که رهبرشان است، کیست؟ مشی او چیست؟ باید از ساده‌زیستی او از تهجد او، از شجاعت و شهامت او گفته شود و مردم آگاه شوند. با جهاد تبیین به مدیریت این کشور عظیم کمک شود. باید به کسانی که در حوزه و خارج از حوزه در مقابل ولایت مطالبی مطرح می‌کنند، پاسخ داده شود. رسانه‌های انقلابی حوزه موظفند با استدلال و با جهاد تبیین به این مطالب پاسخ دهند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، پیام معظم‌له به این شرح است:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۱﴾
هذه اَمّتکم اُمَّةٌ وَّاحِدَةٌ وَاَنَا رِبْکُمْ فاعبدون﴾

در ابتدا لازم است، میلاد پرزور و برکت رسول اعظم و نبی اکرم ﷺ را به همه مسلمانان و به‌خصوص میهمانان گرامی تبریک و تهنیت عرض نمایم و از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و دبیر محترم آن که اسباب برگزاری چنین مجلسی را فراهم نموده‌اند و علماء، دانشمندان و میهمانان محترم که در این مجلس شرکت کرده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

سالیان متتمادی است که این همایش‌ها و گردهمایی‌های همانند آن، در کشور اسلامی ما برگزار می‌گردد و شرکت‌کنندگان در فضایی آرام و دوستانه در کنار یکدیگر و همراه با اخوت و برادری، به بررسی مسائل و مشکلات می‌پردازند و هرگز اختلاف‌نظرها و تعدد و تکثر دیدگاه‌ها، مانع از گفت‌وگو و تعامل نمی‌گردد؛ بی‌تردید چنین همراهی و هم‌فکری، می‌تواند الگویی مناسب برای سایر جوامع اسلامی با همه تنوع‌ها و تکثرها باشد.

به نظر می‌رسد، دلیل چنین امری را باید در وجود ارزش‌های مشترک پیگیری کرد؛ چه ارزش‌های انسانی و چه ارزش‌های دینی که التزام و تعهد به آن، از تندروری و عدم تحمل مخالف جلوگیری کرده، راه را بر زندگی مسالمت‌آمیز همراه با احترام به هم‌نوع و هم‌کیش هموار می‌سازد.

باید توجه داشت که دشمن در طول تاریخ، بهترین حربه برای تضعیف جامعه ایمانی را اختلاف‌افکنی و بهره‌گیری از تفاوت‌های مذهبی، قومی و فکری قرار داده و هیچ‌گاه از این نقشه شوم دست برنداشته است؛ از این‌رو لازم است، مسلمانان نیز، با هوشیاری کامل لحظه‌ای از آن غافل نشوند.

یافتن ارزش‌های مشترک، تبیین و معرفی آنها به مسلمانان و دعوت به رعایت و التزام به آن‌ها، مهمترین راه تداوم همبستگی و تقریب میان مسلمانان است.

اکنون که شعار اصلی این همایش نیز «همکاری برای دستیابی به ارزش‌های مشترک» است، فرصت ارزشمندی به دست آمده تا با هم‌فکری اندیشمندان و عالمان جهان اسلام، از درون منابع و مصادر اسلامی، این مشترکات استخراج گردیده، به مسلمانان معرفی گردد تا در پرتو آن، جوامع اسلامی بیش از پیش به سوی همبستگی و در یک کلمه رسیدن به «امت واحد» گام بردارند که این مهم، تنها به دست اندیشمندان اسلامی قابل تحقق می‌باشد.

این‌جانب بار دیگر ضمن تشکر از همه برگزارانی که در این همایش شرکت کرده‌اند، عزت و اعتلای بیش از پیش اسلام و تعالی مسلمانان در سرتاسر جهان را از خداوند عوجل‌خواستارم و امیدوارم، کاستی‌های موجود، با همت و تلاش همگان مرتفع گردد. بمنه و کرمه اِنه ولی قدیر.

قم - ناصر مکارم شیرازی/ ربیع الاول ۱۴۲۵

● **وحدت در سایه توحید و اعتقاد به اسامی حسنی الهی و مسئله معاد و مانند آن حاصل می‌شود**

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی علوم وحیانی اسرا، دومین روز از همایش سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی با پیام تصویری حضرت آیت‌الله جوادی آملی و برگزاری «نشست مجمع عمومی»، «مهر در سالن همایش‌های صدا و سیما برگزار شد. متن پیام به این شرح است:

أعوذ بالله من الشیطان الرجیم/ بسم الله الرحمن الرحیم

«الحمد لله رب العالمین وصلی‌الله علی جمیع الأنبیاء والمرسلین والأئمة الهداة المهديین وفاطمه الزهراء سلام‌الله علیهم اجمعین بهم تنولی ومن أعدائهم ننبیره الی الله».

مقدم شما بزرگواران، علما، نخبه‌ها، فرهیختگان و دانشمندان ارجمند را گرامی میدارم. هفته پربرکت وحدت را به همگان تهنیت عرض می‌کنیم. میلاد ذات مقدس پیامبر اعظم (علیه وعلی آله آلاف التحية والثناء) را ارج می‌نهمیم. امیدواریم ذات اقدس الهی به‌برکت این مولایند آنچه خیر و صلاح و فلاح دنیای اسلام است، نصیب مسلمان‌ها بفرماید و از برگزارکنندگان این مراسم حق شناسمی می‌کنیم و از همه بزرگوارانی که با ایراد مقال یا ارائه مقالات، بر وزن علمی این کنگره‌ها و همایش‌ها- و نشست‌ها افزوده و می‌افزایند، خدای سبحان به احسن وجه ببپذیرد.

آنچه محور اصلی بحث است، آن است که با استفاده و بهره‌وری از ارزش‌های مشترک ادیان و مذاهب الهی وحدت را که ره‌آورد همه انبیاء و اولیای الهی ﷺ است، تحصیل کنیم و حراست نماییم.

مستحضرید که اختلاف زمینی است و وحدت الهی و آسمانی است. در گستره زمین، اعماق زمین، در معادن زمین، در دریا‌های زمین و در کوه‌های زمین وحدت پیدا نمی‌شود. ذات اقدس الهی به رسولش می‌فرماید: «لو أنفقت ما فی الأرض جمیعاً ما ألفت بین قلوبهم»؛ اگر همه ذخائر زمین را صرف بکنی تا جامعه متحد بشود، مقدور شما نیست؛ زیرا وحدت آسمانی است و زمینی نیست. وحدت در سایه توحید و اعتقاد به اسامی حسنی الهی و مسئله معاد و مانند آن حاصل می‌شود. با داشتن زر و سیم، کوه معدن پیدا می‌کند؛ ولی جامعه متحد نخواهد شد. «لو أنفقت ما فی الأرض جمیعاً ما ألفت بین قلوبهم».

راز اینکه وحدت آسمانی است و زمینی نیست، آن است که موجودات زمینی با هم جمع نمی‌شوند؛ اما موجودات آسمانی همه باهم‌اند. در کتاب‌های آسمانی گرچه اختلاف مختصری هست؛ اما هیچ مخالفتی بین ره‌آورد کتاب‌های آسمانی پیدا نمی‌شود. انبیای الهی اختلاف برنامه‌ای دارند؛ ولی مخالفتی بین آنها نیست. رهبران الهی در یک دین ممکن است، اختلاف نظر داشته باشند؛ ولی مخالفتی بین آنها نیست. این بیان، اختصاصی به قرآن کریم ندارد که «ولو کان من عند غیرالله لوجدوا فیه اختلافاً کثیراً»؛ صدر و ذیل تورات یکدست است، صدر و ذیل انجیل یکدست است، صدر و ذیل زبور داود ﷺ یکدست است؛ چه اینکه صدر و ذیل قرآن کریم یکدست است.

پس بنابراین معارف قرآنی متحد است؛ چون از آسمان است نه از زمین «ولو کان من عند غیر الله لوجدوا فیه اختلافاً کثیراً». اختلاف از زمین برمی‌خیزد، از آسمان نمی‌آید. ما دو کار باید انجام بدهیم: یکی اینکه برنامه‌های آسمانی را به‌دقت بفهمیم و بپذیریم؛ دوم برنامه‌های زمینی را به‌دقت رصد و مدیریت کنیم.

در قرآن کریم فرمود: آنچه در زمین است، من برای شما مسخر کردم. اگر صدر و ساقه زمین برای بشر تسخیر شده است، بشر کمبودی ندارد که در اثر کمبود و حرص و طمع و مانند آن، با یکدیگر اختلاف داشته باشند. جنگ جهانی اول و دوم و همچنین جنگ‌های نیابتی منطقه‌ها و زمان‌ها و زمین‌های مخصوص در اثر کوته‌فکری است. قرآن کریم فرمود: اختلاف زبان‌بار است. این بیان نورانی پیامبر (علیه و علی آله آلاف التحية والثناء) است: «ایاکم و البغضة... فإنها الحالقة للدين»؛ فرمود: شما مواظب باشید، اختلاف‌ها که با یکدیگر دارید، تبغی است که در دست شماست، یک؛ این تبغ زیر بوته‌های دین را می‌تراشد و اینها را از پای در می‌آورد و از پایه درمی‌آورد، این دو.

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی در پیامی به سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی

اختلاف‌افکنی و بهره‌گیری از تفاوت‌های مذهبی حربه دشمن، برای تضعیف جامعه ایمانی

سی‌وهفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی با موضوع «همکاری‌های اسلامی برای دستیابی به ارزش‌های مشترک» با پیام آیات عظام؛ مکارم شیرازی و جوادی آملی، سخنرانی آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، حجج‌اسلام والمسلمین؛ رئیسی رئیس‌جمهور، شهرداری دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و با حضور۱۱ نفر از نخبگان و اندیشمندان از ۴۱ کشور جهان، از ۶ تا ۱۱مهرماه به‌صورت ویدئویی و حضوری برگزار شد. بخش‌صوری این کنفرانس از نهم تا یازدهم در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی در تهران، و بخش ویدئویی کنفرانس نیز از ششم تا یازدهم برگزار شد. همچنین میهمانان و شرکت‌کنندگان در این کنفرانس، ۱۱ مهر با امام خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار کردند و از هنرمودهای ایشان در راستای وحدت و همکاری جهان اسلام بهره‌مند شدند.

شما مستحضرید، اگر کسی در روز دهم در منا سرش را حلق کرد، به این زودی مو درنمی‌آید و اگر هر روز تیغ در دست او باشد و سر را حلق کند، مویی رشد نمی‌کند. در این حدیث نبوی وجود مبارک آن حضرت(علیه وعلی آله آلاف التحية والثناء) فرمود: «ایاکم و البغضة... فإنها الحالقة للدين»؛ مبادا با یک‌دیگر کینه داشته باشید؛ زیرا بغض و عداوت نسبت به یک‌دیگر تیغ تیز است که زیر دین قرار می‌گیرد و ریشه‌کن می‌کند و نمی‌گذارد این گل‌های دین برود، این خوشه‌ها و شاخه‌های دین برود. «ایاکم و البغضة... فإنها الحالقة للدين». این اختلاف زیر دین تیغ می‌گذارد.

بنابراین خطر مخالفت، بی‌دین شدن است و خطر بی‌دین شدن، سوخت و سوز جهنم است، گذشته از رسوایی دنیا؛ اما وحدت از آسمان نازل می‌شود. اینکه فرمود: «واعتصموا بحبل الله جمیعاً». این حبل و این طناب الهی به‌وسیله کتاب‌های آسمانی به زمین آویخته است، نه انداخته. قرآن و همچنین تورات و همچنین انجیل و همچنین زبور داود و هر نوشته‌ای از نوشته‌های الهی، اینها به زمین القاء شدند، نه انداخته. تجلی شده‌اند، نه تجافی. آویخته شده‌اند، نه انداخته. به زمین نینداخته‌اند که فاصله پیدا کند با آسمان؛ بلکه به زمین آویختند. این کتاب الهی در عین حال که در دست مردم است، طرف دیگرش در دست بی‌دستی خدای سبحان است. تورات این چنین است، انجیل غیرمحرّف این چنین است، تورات اصیل این چنین است؛ لذا فرمود: «واعتصموا بحبل الله جمیعاً».

اگر آن معارف الهی که در کتاب‌های آسمانی است، اعتقاد به وحدانیت خدا، ابدیت خدا، ازلیت خدا، جریان معاد، حقانیت قیامت و مانند آن، در دل‌ها مستقر بشود، هرگز جامعه به جان هم نمی‌افتد. نه جنگ جهانی اول و دوم پیش می‌آید و نه جنگ‌های نیابتی و نه اختلافات دیگر.

پس آنچه که به‌نام وحدت است، در آسمان است و آنچه که نازل می‌شود، به‌نحو آویختن است، نه به‌نحو انداختن. به‌نحو تجلی است، نه به‌نحو تجافی؛ یعنی در عین حال که در بالا هست، در پایین هم حضور دارد و برای اینکه روشن بشود، انسان می‌تواند آسمانی ببندیشد؛ به انسان یک فکری داد که آن الهی فکر می‌کند، قلبی داد که الهی فکر می‌کند. فرمود: شما باید به بهترین وجه زندگی کنید و زندگی به بهترین وجه، در سایه وحدت است؛ نه در سایه مخالفت با یکدیگر، نه در سایه جنگ و رییخت و پاش و کارهای نظامی. در سایه گذشت و ایثار است. شما برای اینکه بتوانید خوب زندگی کنید، باید به دو نکته توجه کنید: یکی اینکه هیچ کمبودی در جهان خلقت و نظام سپهری نیست. شما هرچه بخواهید عمر بکنید، عمر طولانی آن‌قدر امکانات در جهان هست که همه شما را تأمین می‌کند. این اصل اول.

اصل دوم آن است که آنچه که در نظام هستی است، خدا آن را مسخر شما قرار داده است. نه انسان حق دارد، بگوید: من نمی‌توانم! نه هیچ موجود آسمانی یا زمینی دیگر حق دارند که بگویند: من تابع خواسته انسان نیستم! هر دو امتناع ممنوع است. اگر انسان حق ندارد که بگوید من نمی‌توانم و اگر جهان حق ندارد که بگوید من مضایقه می‌کنم؛ بلکه هم انسان در اثر عنایت الهی توانمند است و هم جهان تسخیر شده است؛ بنابراین کمبودی نیست تا انسان به‌وسیله کمبود به جان یکدیگر بیفتد. البته آن طبع سیرشدنی افراد طماع، مطلقاً دیگر است که زمینه فساد را فراهم می‌کنند.

بنابراین در قرآن آمده است که اتحاد و هماهنگی زمینی نیست؛ [بلکه] آسمانی است: «لو أنفقت ما فی الأرض جمیعاً ما ألفت بین قلوبهم». آسمان بودن هم به این است که اگر کسی موحد بود، جز خدا به احدی اعتنا و اعتمادی نداشت، قلب و قالبش به فکر الهی است، خیر دیگران را هم می‌خواهد، یک؛ آنچه در نظام هست، خدا برای بشر خلق کرد، چه زمان چه زمین، فرمود: «جعل لکم اللیل والنهار» او شب و روز را برای شما خلق کرد. انسان باید شب و روزش را مدیریت کند، برنامه‌های صحیح در شبانه‌روز داشته باشد که هم به کارهای فردی برسد و هم به کارهای جمعی. هم به آن خلوت کردن با ذات اقدس الهی بار یابد و هم با مسائل اجتماعی دیگر، هم زمان را می‌تواند برنامه‌ریزی کند و زیرمجموعه خود بگیرد؛ چون فرمود: «جعل لکم اللیل والنهار»، هم آسمان و زمین را که نظام سپهری اند، می‌تواند اساس قرار بدهد برای بهره برداری. اگر هیچ موجودی در آسمان نیست؛ مگر اینکه می‌تواند مسخر باشد و انسان می‌تواند او را تسخیر کند؛ بنابراین کمبودی در عالم نیست تا در اثر کمبودی جفا یا زمان یا زمین، اختلافی پیش بیاید.

اگر حرص و طمع زائد باشد، او را باید با فضائل اخلاقی تربیت کرد؛ وگرنه هیچ موجودی در عالم نیست که خدا او را برای انسان خلق نکرده باشد. این «خلق لکم ما فی الأرض جمیعاً» یا «خلق لکم» آنچه در آسمان و زمین است یا «خلق لکم» آنچه در مجموع نظام سپهری است، اینها برای شما خلق شده است. پس بنابراین چیزی کم نیست تا انسان در اثر کمی آن مواد، با یکدیگر اختلاف کند.

همه چیز حتی زمان را باید مدیریت کند؛ چون فرمود: «جعل لکم اللیل والنهار». هم زمین را باید مدیریت کند، هم مجموعه نظام سپهری را؛ ولی در تمام این برنامه‌ریزی‌ها باید بداند، اختلاف در ره‌آورد الهی نیست. آنجا جز وحدت و هماهنگی چیز دیگری نیست و اتحاد و فضاگیری در متن دریاها نیست، زیرا جای کثرت است و جای لعن یکدیگر و جای تساقوت و امثال ذلک است.

● گزارش خبری

نتیجه اینکه اتحاد یک امر الهی است و نازل می‌شود به‌نحو تجلی؛ نه به‌نحو تجافی و اختلاف، یک امر زمینی است و انسان هرگز با زمین‌نگری و گرایش به زمین و زمین‌محوری نمی‌تواند به اتحاد بار یابد و اما اگر آسمان‌نگری کند، هم می‌تواند اتحاد را حفظ کند، هم به سعادت دنیا و آخرت برسد.

من مجدداً مقدم شما را گرامی می‌دارم. آنچه خیر و صلاح و فلاح جهان اسلام است و رفاه مسلمین را تأمین می‌کند، به‌برکت قرآن و عترت فراهم بشود.

«غفرالله لنا ولکم والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

● **گفتمان انقلاب اسلامی و محور مقاومت، اندیشه‌ای جز وحدت و همکاری را تعقیب نمی‌کند**

به گزارش خبرگزاری تقریب، آیت‌الله اعرافی، ۶ مهر در بخش ویدئویی این کنفرانس، ضمن تبریک میلاد با سعادت رسول گرامی اسلام ﷺ و امام جعفر صادق ﷺ اظهار کرد: برگزاری سالانه کنفرانس وحدت اسلامی به‌معنای پایبندی ایران و گفتمان انقلاب اسلامی به ارزش‌های متعالی وحدت است و حضور نخبگان و علمای بزرگ اسلام در این کنفرانس به‌معنی آن است که امروز امت اسلامی بیش از هر زمان دیگری، نیاز به یکپارچگی و وحدت دارد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور افزود: حقیقت آن است که ما امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند آن هستیم که به هویت امت اسلامی، معارف وحدت‌بخش و انسجام‌آفرین اسلام بازگردیم.

امام جمعه قم خاطرنشان کرد: زمانی‌که ما از وحدت اسلامی، همکاری‌ها، هماهنگی و هم‌افزایی سخن به میان می‌آوریم، می‌توانیم آن را در دو سطح بررسی کنیم. سطح اول، سطح عمیق و بنیادین وحدت و سطح دوم، لایه‌های عملیاتی و میدانی آن است. وی ادامه داد: در موضوع وحدت، سه محور اساسی نیز وجود دارد که در آن علما و صاحب‌نظران باید قواعد و مبانی وحدت را تقویت کنند. اولین محور، مباحث کلامی است؛ در کلام اسلامی نگاه مسلمین باید به مسئله وحدت یکدست باشد و همه ما وظیفه داریم که به آراء و عقاید کلامی که ترمیم‌کننده زیرساخت‌های امت واحد اسلامی است، توجه داشته باشیم.

آیت‌الله اعرافی تصریح کرد: همه مذاهب اسلامی، ضمن حفظ نظرات و عقایدی که دارند، باید قواعد کلامی و فلسفی را که تأمین‌کننده وحدت امت اسلام است، اشاعه دهند.

مدیر حوزه‌های علمیه اذعان کرد: دومین محور، توجه به فقه اسلامی و فقه مذاهب است. بی‌شک در فقه اسلامی قواعد بسیار روشنی وجود دارد که همه امت اسلامی را به سمت یکپارچگی و انسجام دعوت می‌کند. سومین محور، رعایت اخلاق اسلامی است. بی‌تردید این سه ضلع مثلث مبادی و مبانی وحدت اسلامی؛ یعنی کلام، فقه و اخلاق، به‌وجودآورنده یک امت واحد و یک تمدن نوین اسلامی یکدست و یگانه خواهد بود.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تأکید کرد: بر همه ما مسلمانان واجب است تا با همکاری و تعامل گسترده، قواعد مشترک را به‌دست بیاوریم. امیدواریم، سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی بتواند، مراکز عمیق و نهاد‌های دینی امت اسلام را به سمت اقدامات بنیادی و عملی در معانی و مبانی وحدت هدایت کند و همه مسلمانان را به سوی این کارهای مشترک بنیادی سوق دهد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور ادامه داد: محور دوم، محور میدانی و عملیاتی وحدت است. ما در این عرصه، هم باید مواضع بر سر راه وحدت را تشخیص دهیم و هم، به راهکارهای عملیاتی برای زنجیره‌سازی امت اسلام و انسجام-بخشی به مسلمانان دست بیایم.

آیت‌الله اعرافی خاطرنشان کرد: یکی از موانعی که باعث می‌شود، از انسجام مسلمانان جلوگیری شود، عدم باور هویت اسلامی است و مسئله مهمی که باید برای آن چاره‌اندیشی شده و نشست‌های متعددی در زمینه آن برگزار شود تا حس یگانگی و عناصر هویتی مشترک اسلام برای مسلمانان و کشورهای اسلامی تقویت گردد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور تصریح کرد: مانع دیگر این است که امت اسلام، به ظرفیت‌ها و توانایی‌های جمعی خود، باور و اعتماد لازم را ندارد. اگر این نیروی عظیم اسلامی، امکانات، ظرفیت‌ها و استعداد‌های خود را باور کند، آن زمان می‌توانیم، به سمت تجمع قدرت‌سازی حرکت کنیم.

عضو فقهای شورای نگهبان با بیان اینکه فقدان نقشه راه تولید قدرت جدید فکری، معرفتی، سیاسی و...، سومین مانع انسجام مسلمانان است، گفت: در این زمینه نیازمند نقشه راه قوی هستیم. ما در این مسیر ضعف‌هایی داریم که باید برطرف شود.

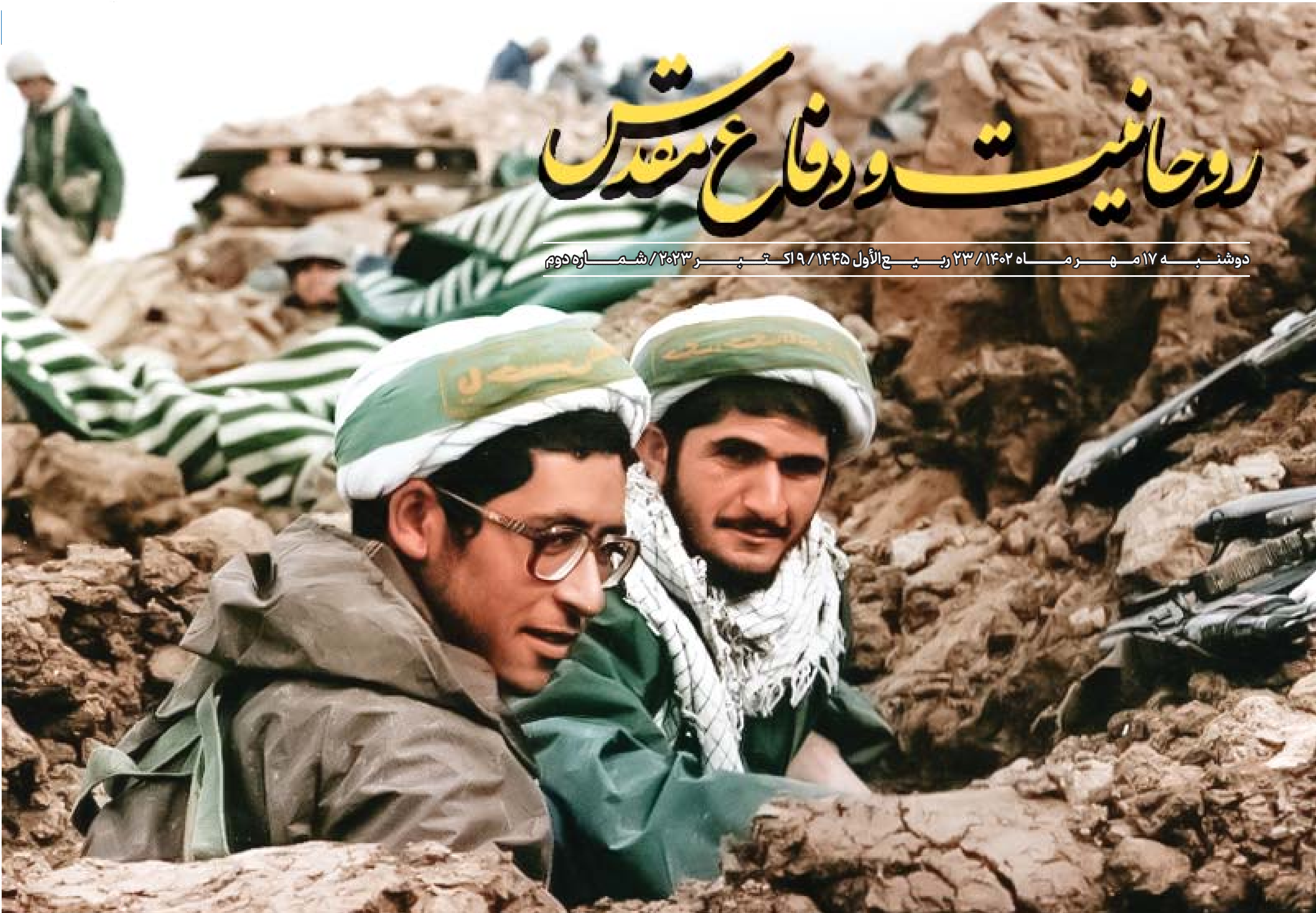
وی چهارمین مانع را نبود سازوکار برای حل مناقشات در جهان اسلام دانست و پنجمین مانع بر سر راه انسجام اسلامی را رواج اندیشه‌های افراطی برشمرد و گفت: اندیشه‌های که وحدت را نمی‌پذیرند، منابع وجود ریزوب غاصبی برای گفت‌وگو و تعامل می‌بندند. ششمین مانع وجود ریزیم غاصبی همانند اسرائیل است که در قلب جهان اسلام قرار گرفته و موجب فتنه‌اندازی و تفرقه میان حکومت‌های اسلامی است.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: در محور عملیاتی و میدانی، نیازمند همکاری‌هایی در سطح مراکز علمی و دینی هستیم. مدیر حوزه‌های علمیه در پایان گفت: گفتمان انقلاب اسلامی و محور مقاومت، اندیشه‌ای جز وحدت و همکاری را تعقیب نمی‌کند و دست آنها برای همبستگی به روی همه مسلمانان گشوده است. امیدواریم که این نشست‌ها راهی به آن سمت باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین حمید شهرباری، دبیرکل مجمع تقریب مذاهب اسلامی نیز، ۷ مهر در بخش ویدئویی این کنفرانس، تصریح کرد: گسترش گفتمان امت واحد، هدف اصلی ما در کنفرانس‌های وحدت بوده و هست؛ چراکه امت واحد یک مفهوم اسلامی و ذکرشده در قرآن است. این مفهوم را به‌عنوان آرمانی که جوامع اسلامی به سمت آن حرکت می‌کنند، انتخاب کردیم و در نهایت می‌توانیم، امبدوار باشیم که طرح‌هایی مثل اتحادیه کشورهای اسلامی این امکان را پیدا کند تا در صحنه حقیقی نمود یابد و شاهد آن باشیم که مرزهای کشورهای اسلامی کم‌رنگ شود.

روحانیت و دفاع مقدس

دوشنبه ۱۷ مهر ماه ۱۴۰۲ / ۲۳ ربیع الأول ۱۴۴۵ / ۹ اکتبر ۲۰۲۳ / شماره ۵۰۰

راوی و جانباز دفاع مقدس تبیین کرد

ضرورت ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در بین نوجوانان و جوانان

اشاره: رهبر معظم انقلاب از نخستین ساعات شروع جنگ تحمیلی تا پایان آن، در سطوح گوناگون سیاست‌گذاری، راهبردی و تاکتیکی، نقش‌های مهمی را ایفا کردند و نقش ایشان را در دفاع مقدس می‌توان به دو مقطع سال اول جنگ و دوران ریاست‌جمهوری تقسیم کرد؛ در سال اول جنگ، ایشان به‌عنوان نماینده امام علیه السلام در شورای عالی دفاع در جبهه‌ها حضور داشتند و در دوره دوم که مقارن با دوران ریاست‌جمهوری ایشان بود، به‌دلیل منع امام خمینی علیه السلام در جبهه حضور نداشتند؛ ولی به‌عنوان دومین مقام رسمی کشور، در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با دفاع مقدس نقش اساسی داشتند.

حجت‌الاسلام مجتبی حداد، از جانبازان و راویان دفاع مقدس در همین رابطه گفت‌وگویی داشته است که در ادامه می‌خوانید.

• لطفاً نقش رهبر انقلاب اسلامی حضرت

آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای را در جنگ تشریح بفرمائید و اینکه ایشان چه اقداماتی در زمان دفاع مقدس داشتند؟

رهبر معظم انقلاب اسلامی، با وجود مسئولیت‌های مهمی که در زمان جنگ داشتند، در نقش روحانی و مسئول بلندپایه در بین رزمندگان حضور پیدا می‌کردند که موجب دلگرمی رزمندگان و روحیه به فرماندهان ارشد نظامی می‌شد.

حضور رهبر معظم انقلاب در جبهه‌های جنگ موجب می‌شد که رزمندگان از رهبری و هدایت‌های ایشان بدون واسطه بهره‌مند شوند و باعث می‌شد که سایر مسئولان بلندپایه نیز، در جبهه حضور پیدا کنند و اوضاع و احوال رزمندگان و وضعیت جنگ را از نزدیک ببینند.

• رهبر انقلاب اسلامی همواره بر زنده نگاه داشتن یاد شهیدان تأکید دارند و پیوسته نسبت به تکریم و تعظیم شهدا و خانواده‌های آنان توجه دارند، به نظر شما دلیل این همه توجه و عنایت چیست؟

اینبارگی رزمندگان، جانبازان، آزادگان و خانواده‌های آنها در تاریخ ثبت است و تأکید رهبر معظم انقلاب بر زنده نگاه داشتن یاد شهیدان به‌دلیل تأثیر زیادی است که شهداء بروی جامعه و مخصوصاً جوانان و نوجوانان می‌گذارد و به همین دلیل رهبر معظم انقلاب همیشه نسبت به زنده نگاه داشتن یاد و خاطره شهداء توجه ویژه‌ای دارند.

همه دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی برای ترویج کتاب‌خوانی دفاع مقدس همراه با تدبیر و وظیفه دارند، از آموزش و پرورش و مدارس ابتدایی تا دستگاه‌های ارتباط جمعی و تبلیغاتی اعم از مطبوعات و صداوسیما در ترویج فرهنگ مقاومت و شهداء مسئول هستند و باید برای ترویج کتاب‌های خاطرات دفاع مقدس تمام تلاش خود را به کار برند.

منبع: خیرگزاری رسا

• لطفاً نقش رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای را در جنگ تشریح بفرمائید و اینکه ایشان چه اقداماتی در زمان دفاع مقدس داشتند؟

تا آنجایی که بنده اطلاع دارم، ایشان مسئولیت‌های متعددی در زمان جنگ داشتند و نماینده امام خمینی علیه السلام در جنگ ایران و عراق بودند و در مدت جنگ، خیلی به جبهه‌ها سرکشی می‌کردند که به‌لحاظ معنوی موجب تقویت روحیه رزمندگان می‌شد و باعث می‌شد که ایشان صحنه را به‌صورت میدانی ارزیابی کنند و در سطح کلان تصمیم‌گیری برای جنگ و پشتیبانی از رزمندگان دفاع مقدس، تصمیمات مهمی را اتخاذ کنند.

بنده از بعضی دوستان شنیده‌ام که رهبر معظم انقلاب در جبهه‌های جنگ و خط مقدم جبهه و در جاهایی که معمولاً مسئولان درجه اول کشور حضور نداشتند، حضور داشتند و با این کار موجب افزایش روحیه نیروی رزمندگان می‌شدند و عرصه جنگ را بدون واسطه مورد ارزیابی قرار می‌دادند.

• رهبر انقلاب اسلامی همواره بر زنده نگاه داشتن یاد و خاطره شهیدان تأکید دارند و پیوسته نسبت به تکریم و تعظیم شهدا و خانواده‌های آنان توجه دارند، به نظر شما دلیل این همه توجه و عنایت چیست؟

شهدا تا زمانی که زنده هستند و زندگی دنیوی دارند، هر کدام در حد شخصیت خودشان مؤثر هستند و معمولاً بسیاری از شهدا تا زمانی که زنده هستند و شهید نشده‌اند، بین خانواده، اقوام و شهر معروف هستند؛ اما زمانی که شهید می‌شوند، شخصیت گسترده‌تری پیدا می‌کنند و هویت شهید بودن پیدا می‌کنند که فراتر از محیط اطراف است.

اگر بخوایم، شهید معروفی را در زمان کنونی مثال بزنیم، سردار سلیمانی است؛ سرداری که در عملیات‌های نظامی شرکت می‌کرد و کارهای نظامی

آزاده و جانباز دفاع مقدس مطرح کرد

شهید هویتی فراتر از مکان و زمان

اشاره: درباره نقش و تأثیر رهبر معظم انقلاب در دفاع مقدس نکات و محورهای مهمی در خاطرات رزمندگان، مسئولان و اسناد دفاع مقدس وجود دارد، از جمله اثرگذاری و بهبود روحیه رزمندگان، جلب حمایت مردم در کمک به جبهه‌ها و ایجاد روحیه و انگیزه در بین مردم، برخورد مقتدرانه ایشان با تخلفات و کارشکنی‌های افراد امثال بنی‌صدر، برنامه‌ریزی و تلاش برای شکست حصر آبادان و آزادسازی سوسنگرد، ارائه گزارش‌های به‌موقع به امام راحل، مطالعه و بررسی روند دفاع مقدس بیانگر نقش مهم و محوری رهبر معظم انقلاب است؛ به‌گونه‌ای که حضور ایشان در آن ایام در منطقه از الطاف خاصه الهی به مردم ایران محسوب می‌شد که تنها بخشی از گفتنی‌هاست.

در همین راستا گفت‌وگویی را با استاد حوزه و دانشگاه، روحانی فاضل غلامرضا مهربان، آزاده و جانباز دفاع مقدس صورت گرفته است که در ادامه می‌خوانید.

زیادی نوشته شده است که برای افرادی که آنها را نمی‌شناختند، بسیار مفید است.

مخصوصاً برای نسل جوان و نوجوانی که زمان جنگ نبودند و برای افراد بزرگسالی که بسیاری از شهداء را نمی‌شناختند؛ لذا حضرت آقا نسبت به مطالعه و انتشار کتاب شهداء تأکید دارند؛ برای اینکه شهداء را بشناسیم و تأثیر فردی، اجتماعی، معنوی و الهی را درک کنیم، مطالعه کتاب شهداء را توصیه می‌کنند.

مسئولین کشور در ترویج آثاری که در رابطه با شهداء است، وظیفه دارند و به هر نحوی که می‌توانند، باید تلاش کنند تا کارهای از قبیل چاپ، انتشار و معرفی کتاب شهداء را گسترش دهند. یکی از کارهایی که رهبر معظم انقلاب در رابطه با آن تأکید زیادی دارند تا ترویج یاد شهداء در جامعه فراگیر شود، انجام کارهای هنری است

از طریق کارهای هنری می‌شود، کتاب‌ها را به فیلم‌های جذاب سینمایی و سریال تبدیل کرد و می‌توان با توجه به گسترش ارتباطات، کارهای هنری دیگری در مورد کتاب‌ها شهداء انجام داد و از امکانات کشور برای تحقق این هدف به‌خوبی می‌شود استفاده کرد. در راستای زنده نگاه داشتن یاد و خاطره شهداء، مسئولان وظایف سنگینی دارند که باید انجام دهند.

منبع: خیرگزاری رسا

می‌دهند.

• رهبر انقلاب اسلامی در طول سال‌های اخیر، همواره نسبت به کتاب سرگذشت و خاطرات شهدا توجه داده‌اند و علاوه بر توصیه به مطالعه آنها به جوانان، خود از این

کتاب با اسم آوردن در سخنرانی‌ها و تقریظ و... حمایت کرده‌اند. لطفاً بفرمائید که مسئولان فرهنگی کشور چه نقش و وظیفه‌ای برای ترویج این نوع کتاب و آثار فرهنگی و هنری دارند؟

برای اینکه کسی را بشناسیم یا باید با او زندگی کنیم و یا باید با او مراد داشته باشیم و اگر این امکان وجود ندارد، آثار، نوشته‌ها و صوت‌هایی در رابطه با شخصیت او را باید مطالعه کنیم، در رابطه با شهداء الحمدلله کتاب‌های

را انجام می‌داد؛ اما زمانی که شهید می‌شود، شعاع برد بیشتری از کشور ایران پیدا می‌کند و در کشورهای دنیا نیز معروف می‌شود و برای نسل‌های آینده در طول تاریخ هم شخصیت نام‌آشنایی می‌شود.

شهید هنگام شهادت هویت جدیدی پیدا می‌کند و شخصیت شهید، در ضمن این هویت ادامه پیدا می‌کند و با شهادت خود، اشاره به راه و ارزش‌هایی دارد که برای آن ارزش‌ها جان خود را فدا کرده است؛ شهید یک نشانه و هدایت‌کننده است؛ لذا زمانی که رهبر معظم انقلاب تأکید بر شهداء، خانواده شهداء و آنچه که متعلق به شهداء است دارند، در واقع تأکید بر نشانه‌هایی است که راه صراط مستقیم و راه الهی را نشان

روایتی روان از خاطرات شهدای والامقام:

چمران، آوینی، فنوتی

وتلخ و شیرین‌های دوران اسارت

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین عیسی نریمیسا، رزمنده و آزاده دفاع مقدس

بخش دوم و پایانی

حجت‌الاسلام والمسلمین عیسی نریمیسا از رزمندگان و آزادگان دفاع مقدس در گفت‌وگوی خود با خبرنگاری حوزه به بیان خاطراتی از شهید چمران، روحانی شهید شریف فنوتی، مسجد جامع خرمشهر، روزهای ابتدایی نفوذ دشمن به خرمشهر و دوران اسارت خود پرداخت که خواندنی است.

بخش اول این گفت‌وگو را در شماره ۷۷۰ تقدیم نگاه شما عزیزان کردیم و اینک بخش دوم و پایانی را با هم می‌خوانیم.

کلاس‌های علمی، بحث ورزش‌های رزمی و مراسم شادی‌ها و جشن‌ها و مراسم شهادت‌ها و ارتقای فکری و فرهنگی در آنجا خیلی شدید اعمال می‌شد.

• **یعنی افرادی از اسرای ایرانی حضور داشتند که با تفکرات شما مخالف بودند؟**

بله؛ بعضی از اردوگاه‌ها که اکثریت حزب‌اللهی نبودند و مردم شهری بودند، مخالفت شدید می‌کردند و گاهی حتی برای دشمن جاسوسی هم می‌کردند و ما را لو می‌دادند؛ ولی در جاهایی که ترکیب اکثرأً بچه‌های یک‌دست بودند، مثلاً بسیجی بودند و یا مثلاً نظامی‌هایی بودند که خیلی با ما خوب بودند، آن اردوگاه، اردوگاه حزب‌اللهی می‌شد.

بنی‌آدم آن لاتعبدوا الشیطان إنه لکم عدو مبین* و آن اعدوبونی هذا صراط مستقیم*. او با تعجب به من گوش می‌کرد که من دارم قرآن می‌خوانم. گفتم: ما قرآن می‌خوانیم، نماز می‌خوانیم، روزه می‌گیریم، حج انجام می‌دهیم. ما هم مثل شما مسلمان هستیم.

بعد گفتم: ادامه بده. من هم ادامه آیه را خواندم: «ولقد أضل منکم جبلاً کثیراً». دوباره گفتم: ادامه بده. من متوجه شدم که او معنای آیه را نمی‌فهمد. هر چند که اینها عرب هستند؛ ولی معنای آیه یک چیز فصیحی است و نیاز به اهل مطالعه و دقت در آیات دارد.

او نمی‌فهمید. من قبلاً در نوجوانی ترجمه آیات را کار می‌کردم. گفتم: «ولقد أضل شیطان منکم جماعۃ کثیرة»، به عربی ترجمه کردم، «ولقد أضل منکم جبلاً کثیراً أ فلم تکنونوا تعقلون»، «ولقد أضل منکم جبلاً کثیراً – جماعۃ کثیرة – أ فلم تکنونوا تعقلون»، بعد ایشان گفتم: «لا منکم منکم لا مناه؛ از شما گمراه کرده، نه از ما.

گفتم: قرآن می‌گویید: «لقد أضل منکم». تو که گفتی قرآن برای ما عرب‌ها نازل شده است.

وقتی می‌گویید: «أضل منکم»، ما عجم‌ها هستیم یا عرب‌ها؟ او یک لحظه تیز به من نگاه کرد و دستش هم روی ماشه بود. قرآن را از دست من کشید و شروع به خواندن کرد.

به من اشاره کرد: «ولقد أضل منکم» یک نگاهی کرد. با خودش گفتم: «لا هذا لا ینطق علیهم»؛ این قابل تطبیق بر آن‌ها نیست.

بعد گفتم: «و لقد أضل منکم»، «هذا ینطبق علینا»، این (برما) تطبیق می‌کند.

یعنی مصداق این آیه ما هستیم و مصداق آن شما عجم‌ها نیستید. آن قدر تعصب عربی – عجمی داشت که حتی حاضر نبود، این «لقد أضل منکم» را بر ما تطبیق دهد.

گفتم: نه، این مصداق شما نیست؛ مصداق آن ما عرب‌ها هستیم که شیطان از ما آدم‌های زیادی را گمراه کرده است. بعد یک نگاهی کرد، من منتظر بودم که شلیک کند. گفتم: نزد رفقایت برو. خدا می‌داند، بالله العلی‌العظیم، من قصد داشتم تو را بکشم؛ ولی خدا و پیامبر عربی ﷺ در اینجا تو را از دست من نجات دادند.

وقتی داشتم نزد رفقایم بروی‌گشتم، فکر کردم و گفتم: خدایا! در این بیابان که هیچ‌کسی به هیچ‌کسی نیست، یک‌دفعه آیه قرآن می‌آید و فرشته نجات من می‌شود. دیدم که این واقعاً لطف الهی است که هر جایی ممکن است، این لطف بیاید.

• **چند نفر به اسارت درآمده بودید؟**

داستان اسارت ما طولانی است و وقتی اسرا را از همه محورها جمع کردند، چیزی در حدود هزار نفر شدیم که در شهر زبیر به‌صورت موقت مستقر شده بودیم.

• **در فیلم‌های دفاع مقدس نشان می‌داند که اسرا را با کتک میزبانی می‌کردند؛ برای شما هم اتفاق افتاده بود؟**

بله، همه اینها بوده است.

• **چند سال اسیر بودید؟**

بنده در حدود ۸ سال و یکی، دو ماه اسیر بودم.

• **همه این مدت در موصل بودید؟**

در حدود ۴ سال در موصل بودم، چند سالی در رمادی بودم و بعد به اردوگاه دیگری در رمادی رفتم و ۱۷/۵ سال هم در اردوگاه شهر تکریت بودم. معمولاً اسرا را در این سه شهر موصل، رمادی و تکریت نگه می‌داشتند؛ چون اینها به‌نوعی عرب‌های خیلی متعصب و نسبت به عجم‌ها هم خیلی سختگیر بودند؛ بعضی از آن‌ها افکار تکفیری هم داشتند؛ یعنی اینها قائل به این بودند که ما کافر هستیم.

به این خاطر ما را در این شهرها نگهداری می‌کردند که اگر یک روزی ما از بادگان‌های‌شان و اردوگاه فرار کردیم، خود مردم به حساب ما برسند.

• **از حال و هوای اردوگاه‌ها برای ما بفرمایید؛ بالأخره ۸ سال از عمر خود را در این فضا بودید و اتفاقات زیادی در این ایام افتاده است.**

اردوگاه‌ها متفاوت بودند؛ بعضی از اسرای اردوگاه‌ها که در روزهای اول جنگ اسیر شده بودند، مردم شهرها بودند؛ مثلاً مردم عرب‌زبان بودند و یا مردم کردزبان بودند. خیلی از اینها انگیزه‌های انقلابی نداشتند و به مردم مدنی‌ها، یعنی شهرنشین‌ها معروف بودند.

مثلاً در خطه غرب کشور، خیلی از این علی‌اللهی‌ها هم اسیر شده بودند؛ کسانی که در شهرهای قصرشیرین و گیلان غرب و جاهای دیگر بودند.

یا از جنوب کشور، بعضی از مردمی که اهل شهرهای جنوب بودند و کسی را نداشتند، اسیر شده بودند. این اردوگاه‌ها بسته به ترکیبشان و نوع رفتارشان متفاوت بود.

گاهی ترکیب این‌طور بود که اکثرأً بسیجی بودند و آن اردوگاه حزب‌اللهی می‌شد. برنامه‌های آن‌ها کاملاً برنامه‌های خوبی بود؛ مراسم و سخنرانی‌ها را داشتند؛ روزهای شهادت، روزهای ولادت و جشن‌ها و برنامه‌های فرهنگی متنوعی داشتند.

ما وقتی در موصل بودیم، اکثر اسرا از بسیجی‌ها بوده و عده‌ای هم ارتشی بودند و در آنجا از اول تا آخر حزب‌الله حکومت می‌کرد؛ یعنی افکار حزب‌اللهی حکومت می‌کرد؛ بحث قرآن، بحث نهج‌البلاغه، جلسات دعا،

جقدر بی‌عقلی، خرمشهر یکی از شهرهای جنوب ایران است.

گفتم: من بارها از رادیو و تلویزیون عراق شنیده‌ام که خرمشهر جزء شهرهای عراق است.

گفتم: نه، اینها مسائل سیاسی است. خرمشهر جزء شهرهای ایران است و ما گرفتیم و می‌گوییم که فلان. تو در خرمشهر نبودی؟ تو کجا اسیر شدی؟ چون عراقی‌ها در پرونده من نوشته بودند که من در کوه‌های کردستان اسیر شدم.

گفتم: تو در کردستان اسیر شدی؟ مترجم گفتم: بله؛ یک نگاهی کرد که مثلاً او نمی‌فهمد. چیزهایی هم گفتم که او خوشش بیاید که او آدم بی‌عقل و کودنی است.

بعد او یک نفس راحتئ کشید و گفتم: یکی مثل تو در خرمشهر بود و یک آرپی جی به من زده است و یک وجب پای من را کوتاه کرده است. او وقتی راه می‌رفت، لنگ می‌زد. بعد گفتم: می‌دانی اگر تو اون بودی، چه می‌کردم؟ گفتم: نه. گفتم: به این سیم بوکسل وصل می‌کردم و او را از سیم بوکسل رد می‌کردم. مثل آتش‌هایی که سرخپوست‌ها درست می‌کنند و می‌چرخانند. کیاب می‌کردم و تکه تکه‌اش را به اسرا می‌دادم که بخورند.

گفتم: خدا را شکر که من نبودم. من وقتی به چشمانش نگاه کردم، همان اول او را شناختم. این کلک را زدم که او نفهمد. گفتم: بله، تو نیستی! من او را در خرمشهر دیده بودم و تو در کردستان اسیر شدی.

• **سال ۱۳۶۱ در چه عملیاتی اسیر شدید؟**

من تیرماه سال ۶۱ در عملیات رمضان اسیر شدم.

• **بعد از اسارت، چه رفتاری با شما شد و شما را به کجا بردند؟**

خاطره‌ای از لحظه اسارت دارم که نقل آن مناسب است.

وقتی که دشمن، ما را به اسارت درآورد و در پشت دجله جمع کرد، بعضی از عراقی‌ها عصبانی بودند و می‌آمدند که بچه‌ها را به رگبار ببندند و فرماندهان آن‌ها اجازه این کار را نمی‌دادند.

آنها می‌آمدند اسرا را بکشند که عقده‌های‌شان را خالی کنند.

یکی از عراقی‌ها بنده را در جمع دید. بنده طلبه بودم و لباس طلبگی نداشتم؛ ولی ریش بلندی داشتم و از چهروام مشخص بود که طلبه هستم. او به فرمانده‌اش گفت: من او را می‌خواهم.

گفتم: چرا می‌خواهی؟ گفتم: برادر من در جنگ کشته شده و مادرم به من دین انداخته که شبرم را حلال‌ت نمی‌کنم؛ مگر این‌که که ۱۰ تا پاسدار ایرانی را به‌ازای برادرت بکشی.

فرمانده گفتم: نمی‌شود. ما با بی‌سیم خبر دادیم که ۴۴ تا اسیر گرفتیم و اگر فرماندهی که به اینجا می‌آید، بازدید کند و ببیند که یکی از اینها کم است، مرا بازخواست می‌کند.

گفتم: حالا یکی از آن‌ها کم شود و ۴۳ نفر شوند چه می‌شود؟ بگویید که یکی زخمی بوده و در اینجا مرده است.

فرمانده در تحیر بود. او فرمانده را بوسید و او هم راضی شد و گفتم: من او را می‌خواهم.

به من اشاره کرد. داخل جمع آمد و ریش من را گرفت و بیرون کشید.

حدود ۱۵–۱۰ متر مرا از بچه‌ها جدا کرد و کنار خاکریز گذاشت و می‌خواست، به وصیت مادرش عمل کند و در ازای برادرش که در جنگ کشته شده است، ۱۰ نفر را بکشد که یکی هم من بودم.

جمله‌ای را به عربی به من گفتم و منظورش این بود که اینجا عراق است یا ایران؟

عملیات رمضان اولین عملیات برون‌مرزی بود. ما در آن عملیات، ۳۳کیلومتر به خاک عراق نفوذ کرده بودیم که در آنجا اسیر شدیم.

گفتم: «ما آدری»؛ یعنی نمی‌دانم. گفتم: شما متجاوز هستید یا ما؟ گفتم: «ما آدری»؛ چون در آن لحظه او به دنبال دلیل نمی‌گشت؛ به دنبال بهانه می‌گشت که یک تیری به من بزند و من را بکشد. گفتم: شما کافر هستید یا ما؟ گفتم: «ما آدری»؛ نمی‌دانم.

بعد گفتم: شما مسلمان هستید یا ما؟ گفتم: ما هر دو مسلمان هستیم. گفتم: «لاا، اَنتُم فارس المجوس»؛ شما فارس آتش‌پرست هستید و ما مسلمان هستیم.

دست در جیب کرد و یک قرآن درآورد و گفتم: «هذا سند اسلامنا» این سند اسلام ماست، سند اسلام شما چیست؟ گفتم: «هذا کتابنا». گفتم: «لاا، هذا کتاب العربی، کتاب القرآن عربی نزل علی صدر الرسول نزل فی الجزيرة العربیة»؛ این کتاب به عربی، بر پیامبر عربی و در سرزمین عربی نازل شده است.

برای شما چه نازل شده است؟ گفتم: والله به‌خدا! همین کتاب ما هست. ما هم به خدا و پیامبر ﷺ ایمان داریم، نماز می‌خوانیم و روزه می‌گیریم و این کتاب را هم می‌خوانیم.

گفتم: شما قرآن می‌خوانید؟ گفتم: بله؛ این تأثیرات تبلیغات آن‌ها بود که به آن‌ها فهمانده بودند که ایرانی‌ها هنوز مجوس هستند. «فارس المجوس» می‌گفتند؛ یعنی اینها از ۱۴۰۰ سال پیش هنوز آتش‌پرست هستند و آتش را عبادت می‌کنند.

بعد گفتم: قرآن بخوان. قرآن را باز کرد و به من داد. من باز کردم و دیدم که این آیات آمده است: ﴿و امتازوا لیوم ایها المجرمون﴾ ألم أعهد الیکم یا

... ادامه از شماره قبل

• **جناب‌عالی در سال ۱۳۶۱ به اسارت دشمن درآمدید؛ کمی از فضای اسارت و اردوگاه برای ما بفرمایید.**

روز ۲۵ مهرماه ۱۳۵۹ بود که بنده با یکی از دوستان‌مان، به‌نام موسی اسکندری که بعداً شهید شد، در یک موضعی می‌خواستیم، به یکی از پایگاه‌های دشمن در شهر خرمشهر نفوذ کنیم. وقتی از مخفی‌گاه، یعنی از کمین‌گاه‌مان بیرون آمدیم، عراقی‌ها شروع به تیراندازی کردند.

همین‌طور که می‌رفتیم، تیر می‌خورد. تیرها کاری نبودند؛ ولی به‌رحال تیر بودند و بدن خونی می‌شد.

گفتم: خدایا! امروز چه خبر است. ما هر روز که بلند می‌شدیم، چقدر فتوحات داشتیم، امروز هنوز بلند نشدیم و از جای خودمان حرکت نکردیم، این همه تیر خوردیم.

ما را هم در کمین‌گاه‌مان گیر انداخته بودند. هوا که روشن شد، عراقی‌ها با چند تا تیربار و قناسه ما را در یک جای کوچک گیر انداختند و مرتب تیر می‌زدند و بعضی از تیرها هم به ما اصابت می‌کرد.

موسی اسکندری از فرماندهان سپاه بود که بعداً در کربلای ۴ به شهادت رسید.

گفتم: موسی! امروز چه خبر است؟ گفتم: امروز ۲۵ مهر است و هیچ مناسبت خاصی نداریم.

گفتم: موسی! امروز روز تولد من است. گفتم: جدی؟ گفتم: بله؛ امروز ۱۸ سالم کامل می‌شود و خداوند این تیرها را به ما هدیه داده است.

گفتم: چطور اینها هدیه است؟ گفتم: موسی! ما خیلی گناه انجام دادیم. ما که در صراط مستقیم نبودیم، با این قطرات خونی که امروز از ما خارج می‌شود، خداوند پرونده ما را پاک پاک کرده است. گفتم: عجیب! چه استنباط خوبی از این قضیه داری. گفتم: بله؛ مطمئن باش که من شهید نمی‌شوم؛ ولی خداوند می‌خواهد که این چند قطره را از ما بگیرد که ما را پاک کند. من تقریباً به‌یقین رسیده‌ام ودم که اینها هدیه تولدی است که خدا به ما داده تا ما را پاک کند.

به‌رحال فضایی‌ای آنجا خیلی طول کشید. بد نیست این خاطره را هم بگویم. من در اتاقکی بودم که نیمه‌ساخته بود و از آنجا به سمت دشمن شلیک می‌کردم. خسته شدم و زیر پنجره نشستم و نفسی کشیدم و بعد که بلند شدم، دیدم که یک کماندوی عراقی در بیرون پنجره و شاید به فاصله ۲۰ سانتی قرار گرفته بود و با اسلحه روبه‌روی من قرار داشت.

• **چهره به چهره با شما ایستاده بود.**

بله؛ اسلحه‌های ما پایین بود؛ ولی اسلحه او کنار سینه‌اش بود. یک نگاهی به من کرد.

من فقط مراقب بودم که اگر او یک لحظه قصد شلیک کرد، من جا خالی بدهم. او به من نگاه کرد و یکی، دو قدم عقب رفت. وقتی به من نگاه می‌کرد، متحیر بود. چند قدم عقب رفت. فکر کردم شاید می‌خواهد به عقب برود و راحت‌تر تیراندازی کند؛ سه قدم عقب رفت و بعد هم برگشت و فرار کرد.

ما در عرض خیابان بودیم. او به آن طرف خیابان و به یک خانه‌ای رفت، در حیاط خانه‌ای را باز کرد و از آنجا به من تیراندازی کرد. من تعجب کردم و گفتم: خدایا! او در فاصله یک قدمی ما شلیک نکرد، درحالی‌که من سلاح هم نداشتم. دیدم که رها نمی‌کند و مرتب تق تق می‌زند. من هم آرپی جی را برداشتم و به درزی زدم که او پشت آن ایستاده بود. دیدم که یک چیزی تالاپ صدا داد و به پایین افتاد. الحمدلله او را هم زدم؛ ولی همیشه برای من سؤال بود که او چرا وقتی آن‌قدر نزدیک بود، شلیک نکرد.

در آن خانه به دنبال آب می‌گشتم. آینه‌ای روی دیوار بود؛ وقتی در آینه به خودم نگاه کردم، دیدم که یک شیخ سیاه هست و فقط سفیدی چشمم را در آینه می‌دیدم. وحشت کردم و گفتم: جن دیدم. بعد دیدم که خودم هستم. چون آرپی جی می‌زدم. نزدیک بود که تا آرپی جی زده بودم و باروت آرپی جی آرام آرام روی من نشسته بود و من را سیاه کرده بود. بعد فهمیدم، آن زمانی که من از پنجره بلند شدم و آن بنده خدا نگاه کرد و زهره‌ترک شد، قیافه من را دیده بود و ترسیده بود.

بنده در سال ۱۳۶۱ اسیر شدم.

در اردوگاه داشتم قدم می‌زدم که دیدم، یک عراقی روی صندلی وسط اردوگاه نشسته و به من نگاه می‌کند.

به نظرم رسید که خیلی روی من متمرکز شده است. خواستم بروم که یک‌دفعه من را صدا کرد و گفتم: بیا اینجا. رفتم و در کنار او دوستم بود که مترجم بود و با هم اسیر شده بودیم.

یک نگاهی به چشمان من کرد و گفتم: چهره تو برای من خیلی آشناست. گفتم: من اسیر این اردوگاه هستم. گفتم: نه، به این اردوگاه بر نمی‌گردد. من تو را یک جایی در جبهه‌های جنگ دیده‌ام.

گفتم: نه، اشتباه می‌کنی.

گفتم: نه، تو در خرمشهر نبودی؟ گفتم: خرمشهر؟ گفتم: بله؛

گفتم: خرمشهر کجاست؟ گفتم: خرمشهر یکی از شهرهای جنوب ایران است.

گفتم: من شنیده‌ام که خرمشهر یکی از شهرهای عراق است. گفتم: نه، تو

ادامه در صفحه بعد

از نیمخ بگیرد. یک‌دفعه نیمکت زیر پایش لیز خورد و با تمام ورزش روی زمین افتاد و تمام دوربین بزرگش خرد شد و خودش هم آسیب دید.

کارگردان گروه آن‌ها گفت: همه چیزمان از بین رفت. ما این‌همه راه از بغداد آمده، اجازه نظامی گرفتیم و زمان برای این کار گذاشتیم، باید برویم و یک هفته بعد برگردیم. وقتی فیلمبردار به زمین خورد، چند تا از فرماندهان در آنجا بودند و گفتند: این اثر سحری است که این شیطان کرده است.

من آنجا متوجه شدم که اگر دعا کنید، خداوند اجابت می‌کند؛ اما راضی به زحمت آن بندگان خدا نبودم. آن‌ها که می‌خواستند، برای روزنامه‌شان تصویر بگیرند.

- یکی از خاطرات دوران اسارت خود را برای ما بفرمایید.**

بنده یک ماه در سلول انفرادی در بغداد بودم. در آن یک ماه خاطرات زیادی پیش آمد.

سلول انفرادی کمرشکن است. در آن سلول، پنجره رو به بیرون نداشتیم؛ گاهی که روز شده و هوا کمی روشن می‌شد، روی دیوار می‌دیدم که بعضی‌ها که قبل از من در آنجا اسیر شده بودند، اول اشعار و شعر حافظ و سعدی می‌نوشتند.
اواخر خسته شده بودند، بعضی چوب‌خط کشیده بودند که مثلاً ۶ ماه در آنجا اسیر شده بود و هیچ اتفاقی نیفتاده بود. هر چه دعا کرده بودند، نشده بود. آخر یکی نعوذ بالله، کلمات کفرآمیزی نسبت به خدا نوشته بود. این عقب‌گرد روحی در آنها انجام می‌شد.

- خستگی شدید از وضع موجود**

بله، خستگی شدید، ناامیدی.

۶ ماه چوب‌خط کشیده بود و دیده بود که هنوز از اینجا نرفته است. در نهایت بعد از آن اشعار حافظ و اشعار عرفانی و اشعار زیبا، کلمات کفرآمیز نسبت به خدا نوشته بود.

من هم می‌خندیدم و گفتم: خدایا! او ۶ ماه که کشیده؛ یعنی من هم ۶ ماه در آنجا می‌مانم. سی‌وپنجد روز در آنجا بودم.

یک روز یک ژنرال عراقی وارد اتاق شد؛ یک آدم چهارشانه و متوسط‌القامتی بود.

سر او کلاه سرخ بود و صورت سیاه و سرخی داشت و خیلی درجات داشت و یک چوب هم در دستش بود. از زندان‌بان که یک گروهبانی بود که مدیر داخلی زندان بود و خودش هم زندانی بود؛ درباره من سؤال کرد: چرا او را به زندان آورده‌اند؟ گفت: نمی‌دانم قربان! گفت: هر کسی را که به این زندان می‌آورند مجرم است.

او آمد و من گفت: بگو خمینی کُشی!

کفش در عراق یک نوع کفش خیلی بدی است. دیده‌اید که مثلاً به سمت جرح‌پوش کفش پرت می‌کنند؟ می‌گویند که کفش کف پای انسان است و با آن به توالت می‌رود و… کفش که فارسی است؛ ولی آن‌ها می‌گویند: قندره.

بگو: خمینی کفش. منظور این بود که من به امام فحش دهم. من خودم را به این حالت زدم که من اصلاً نمی‌فهمم، تو چه می‌گویی! او هر کاری کرد، من خودم را به نفهمیدن زدم. او فهمید که من می‌فهم ولی نمی‌خواهم به امام فحش بدهم. چند تا ضربه زد و من را به دیوار چسباند و چوبش را – که به آن چوب قانون می‌گویند – به حلق من وارد کرد. وقتی چوب به انتهای گلوی من رسید، راه نفس من را گرفت. او ماهر بود. به زندان‌ها رفت و آمد می‌کرد و می‌دانست.

ما نمی‌دانیم که یعنی چه. اگر یک چوبی داخل دهان شما برود، آن پشت را قفل می‌کند و راه نفس را می‌گیرد. او راه نفس من را بست.

همین‌طور که به دیوار تکیه داده بودم، کلا جریان خون و جریان نفس قطع شد. یک لحظه احساس کردم که دارم، از این دنیا می‌روم. یک حالتی است که نه نفس می‌آید و نه خون می‌آید. درون منخیله من شروع به فرمز شدن کرد. به یک فضای قرمز رفته.

بعد در آن حالت خودم که بودم، گفتم: خدایا! شکرت که آخرین لحظه من در مقاومت بر ولایت ختم شد؛ خدایا! شکرت. از خوشحالی نمی‌دانستم، چطور خدا را شکر کنم. گفتم: هر حرکتی که انجام دهم، او می‌فهمد که من از این قضیه خوشحال هستم و یک عکس‌العمل دیگری انجام می‌دهد.

گفتم: خدا را شکر، این لحظه آخر ما، به ثبات بر ولایت ختم شد. تقریباً هیچی نمی‌دیدم، نفسم قطع شد و احساس کردم که خون در بدنم ایستاد و در مغز من هیچی نبود؛ فقط یک فضای سرخ و قرمزی بود.

یک‌دفعه همان گروهبان آمد و یک پایی برای ژنرال کوبید و گفت: قربان! …

یک چیزی به او گفتم و بعد ادامه داد: قبل از شما ژنرال فالانجی به اینجا آمده بود و او را خیلی شکنجه کرد و ایشان حاضر نشد، یک کلمه علیه امام و علیه کشورش بگوید.

او گفت: این‌طوری است؟ گفت: بله؛ ژنرال که مافوق توست، به اینجا آمده و این کار را کرده است و او هیچی نگفته است.

او وقتی چوب را از دهان من بیرون کشید، مثل این‌که یک نفسی دوباره برود. نفسی که کشیدم دوباره خون در بدن من جریان پیدا کرد و به‌حالت طبیعی برگشتم. بعد هم با آن چوب چند بار من را زد و چند تا فحش داد و رفت.

بعد از ۳–۲ دقیقه نگهبان داخلی زندان که گروهبان بود، آمد و به من گفت: تو او را نمی‌شناسی، او به اندازه تمام برگ‌های درختان عراق، آدم کشته است. او هر گاه به اینجا می‌آید و می‌رود، ۱۲–۱۰ جنازه روی دست ما می‌گذارد.

- چه سالی آزاد شدید؟**

سال ۱۳۶۹

- با برادرتان آزاد شدید؟**

بله، چند روز با هم اختلاف داشتیم. ایشان ۳–۲ روز زودتر از بنده آزاد شدند.

یک فتوا دهد، اردوگاه شورش می‌کند و اگر فتوا دهد، اردوگاه آرام می‌شود.

باید با ایشان از در مسالمت وارد شد.

بعد آدم‌های خشنی را که در آنجا بودند را خطاب قرار داد و گفت: صاحب! احمد! محمد! جواد! حسین! حق ندارید با ایشان برخورد خشن کنید و حتی حق ندارید، یک سیلی هم به او بزنید.

بعد آن‌ها گفتند: چرا قربان؟ گفت: چون من در حال گرفتن ترفیع هستم. قرار بود، وضعیت او از سرهنگ دومی به سرهنگ‌تمامی تبدیل شود.

گفت با ایشان با احترام برخورد می‌کنید تا من سرهنگ‌تمام شوم. اگر شما با او برخورد بد کنید و او اردوگاه را به شورش بکشاند، باید فاتحه سرهنگی من را هم خواند و مرا خلع درجه می‌کنند. من در دلم گفتم: عجب جایی آمدیم. ورود ما به این اردوگاه طوری است که ایشان سفارش می‌کند، هیچ‌کسی حتی تعرضی هم به ما نکند. خلاصه من با سلام و صلوات وارد اردوگاه شدم.

یک روز به دنبال من و برادرم آمدند و گفتند: یک خبرنگار از یک روزنامه ایتالیایی آمده است و می‌خواهد، با شما مصاحبه کنند.

دو تا ژنرال با او از بغداد آمده بودند که از افسران خشن حزب بعث هم بودند و فرماندهان ما هم بودند.

چند تا کلاس درس برای آن اردوگاه درست کرده بودند. اردوگاه بین الفقهسین برای سنین زیر ۱۸ سال بود؛ یعنی نوجوانان سنین ۱۳ تا ۱۸ ساله اسرا را جمع می‌کردند و به این اردوگاه می‌برند و روی آن‌ها کار فرهنگی انجام می‌دادند و می‌گفتند: دو تا خبرنگار از روزنامه ایتالیا آمده‌اند و می‌خواهند، از شما فیلمبرداری کنند.

بنده چون از اساس با فیلمبرداری و استفاده‌های تبلیغاتی مخالف بودم، هیچ‌گاه سعی نمی‌کردم، به اینها مجال دهم که بخواهند، با استفاده از ما تبلیغات کنند. اینها هم غافل بودند.

خبرنگاران با آن دستگاه‌ها و دوربین‌های فیلمبرداری شان آمده بودند. آن‌ها نمی‌دانستند و دائم من را توجیه می‌کردند که ما می‌خواهیم از شما فیلم بگیریم و در معتبرترین روزنامه و رسانه ایتالیا در جهان پخش می‌شود و خبرهای این روزنامه به خانواده تو هم می‌رسد و عکس تو و برادرت را می‌بینند.

ما از تو فیلم هم می‌گیریم و در رسانه خودمان هم پخش می‌کنیم. این‌طوری من را تشویق می‌کردند که با آن‌ها همراهی کنم.

نمی‌دانستند که در اندرون ما چیست که ما نمی‌خواستیم، کلا‌وارد این فضای رسانه‌ای و تبلیغات علیه نظام شویم. دو تا مجله ایتالیایی به ما دادند و گفتند: تو و برادرت بنشینید و مطالعه کنید و عکس‌ها را ورق بزنید و با هم بخندید.

دیدند که هیچ آبی از ما گرم نمی‌شود و ما هم اخمو بودیم و سرمان پایین بود. آن‌ها می‌خواستند، استفاده تبلیغاتی کرده و این تصویر را منتقل کنند که در اینجا خیلی به اسرای ایرانی خوش می‌گذرد اسرای ایرانی در اینجا مطالعه می‌کنند و به آن‌ها روزنامه می‌دهند و در شادی به سر می‌برند و با هم خوش و بش می‌کنند.

ما نمی‌خواستیم این تصاویر را پخش کنند. آن خبرنگار هرچه تلاش کرد، دید، نمی‌شود.

گفتند: روی نیمکت‌ها بنشینید. ما روی نیمکت‌ها نشستیم و چند تا کتاب جلوی ما گذاشتند و یک مقداری گل قرار دادند و شاید چند تا شربت آب پرتقال جلوی ما گذاشتند که اینها می‌خواستند، فیلم بگیرند.

فرماندهان عراقی هم پشت سر اینها بودند و از دور به ما تحکم می‌کردند که هر چه اینها می‌خواهند، بگویید و الا بعد از این، یک فصل کنکک شدیدی می‌خورید.

برادر من هم زیاد در جریان نبود. او نوجوان بود و خیلی در جریان این قضیه نبود و نمی‌دانست که من چه برنامه‌ای دارم.

گفتم: خداوند! مرا از دست اینها نجات بده! من تا حالا خودم را از تمام رسانه‌ها حفظ کرده‌ام، حالا هم یک کاری کن. هر چه آیه و دعا و حرز بلد بودم، خواندم که کار آن‌ها نگیرد و اینها موفق نشوند که از ما فیلم بگیرند. آن‌ها دیدند که ما روی نیمکت هستیم؛ یکی از خبرنگاران که دوربین بزرگی در دست داشت، رفت روی نیمکت نشست و زاویه‌اش را تنظیم می‌کرد که چهره من و برادرم را

طلبه هستم.

وقتی خواستم وارد اردوگاه شوم، فرمانده اردوگاه که کمی فارسی شکسته صحبت می‌کرد و نیروهای او جلوی در اردوگاه صف بسته بودند، برای این‌که مرا مسخره کند، گفت: برای سلاتی حاج‌آقا صلوات.

فرمانده اردوگاه این را گفت و همه اینها به‌صورت مسخره صلوات فرستادند و من از درون خیلی متقلب شدم.

گفتم: خدایا! من ۵–۴ سال خودم را مخفی کردم. اینها از کجا فهمیدند که من طلبه هستم؟

در پرونده ما هم که به اینها داده‌اند، چیزی مشخص نیست. بعدها مشخص شد که برادر ما همین‌طور که برای دوستانش خاطرات نقل می‌کرده، گفته من برادری در موصل دارم که طلبه است. آن‌ها هم همه چیز را فهمیده بودند.

بعد برای این‌که مرا مسخره کند، به من گفت: حاج‌آقای هاشمی!… منظور او هاشمی رفسنجانی بود. گفت: حاج‌آقای هاشمی! با عبا و عمامه تشریف می‌برید؟ یا همین‌طوری عادی به اردوگاه تشریف می‌برید؟ بچه‌ها خیلی مشتاق دیدار شما هستند.

بنده وقتی داشتم حرکت می‌کردم، ایستادم. او مرا مسخره کرد و گفت: بفرمایید.

گفتم: جناب فرمانده! من هنوز وارد اردوگاه نشدم! تو داری مرا تهدید می‌کنی؛ یعنی می‌گویی که من طلبه‌ای هستم که می‌خواهم در اینجا شورش و بلوا کنم. من کجا طلبه هستم؟ من ۱۷–۱۶ ساله بودم و اسیر شدم. چطور می‌شود که یک نفر ۱۷–۱۶ ساله طلبه باشد؟ تو داری به نیروهای اینجا تلقین می‌کنی که او شورش

است و حساب او را برسید.

گفت: نه، ما با احترام داریم، شما را وارد اردوگاه می‌کنیم. به‌هرحال داستان‌های زیادی پیش آمد که در اینجا فرصت نقل آن‌ها نیست؛ ولی نشان می‌دهد که نیروهای دشمن چقدر نسبت به طلبه‌ها حساس بودند.

بد نیست این را هم بگویم؛ از من سؤال کرد: عربی بلدی؟ گفتم: بله؛ من عربی بلدم. (ما نباید لو دهیم که عربی بلد هستیم).

گفتم: من عربی بلد هستم. گفت: چه بلدی؟

من چند تا از فحش‌هایی را که آن‌ها به ما می‌دادند، گفتم. اینها خندیدند.

گفت: دیگر چه چیزی بلدی؟ گفتم: همین ۸–۷ تا اسمی را که شما به ما می‌گویید، بلدم.

بعضی الفاظ خیلی نامناسب بودند. او خندید و به نیروهایش گفت: این بیچاره مسکین آن‌قدر فحش خورده، چند کلمه یاد گرفته و فکر می‌کند که عربی بلد است.

بعد به نیروها گفت: او شیخ است. فردا که وارد اردوگاه می‌شود، همه این اردوگاه مقلد ایشان می‌شوند و اگر ایشان

زدی.

گفتم: چطور؟ گفت: وقتی تو شلیک کردی، من به هوا رفتم.

گفتم: آخ من یادم رفت بگویم که آرپی‌جی آتش عقب دارد و در زاویه آتش عقب نایستی.

ایشان که داشت، خودش را تنظیم می‌کرد که یک زاویه مناسب پیدا کند به‌صورت آرپیی پشت آتش عقب آرپی‌جی قرار گرفته بود.

وقتی من شلیک کردم، آرپی‌جی او را بلند کرد و به دیوار مقابل کوبید.

بعد گفت: تو من را زدی، او را زدی. گفتم: من او را زدم.

گفت: وقتی تو شلیک کردی، من روی هوا رفتم، دوربینم شکست و تمام فیلم‌هایم سوخت.

اول که با من آن‌طور برخورد کرده بودی که این آدaha چیست و آخر هم که این‌طور شد.

من بروم و ببینم که یک جایی در سپاه آبادان به من دوربین و فیلم می‌دهند که دوباره کار کنم.

وقتی داشت خداحافظی می‌کرد گفتم: برادرا! دفعه بعد که آمدی، حتماً مأموریت رزمی بگیر.

خندید و گفت: ان‌شاءالله سعی می‌کنم، مأموریت رزمی بگیرم.

گفتم: برادرا! نکفتی اسمت چیست؟ گفت: من عبدالله هستم. (از باب تواضع، عبدالله را گفت و در جبهه مرسوم بود که خود را عبدالله معرفی کنند).

گفتم: برادر عبدالله! اسمت چیست؟ گفت: نیازی به اسم ما نیست.

گفتم: نیاز است؛ اگر من تو را در جای دیگری دیدم، بشناسم. گفت: اگر اسمی باشد، من «سیدمرتضی» هستم. «سیدمرتضی» رفت و بعد از سالیان سال که من از اسارت آزاد شدم و روایت فتح را دیدم، متوجه شدم که آن خبرنگار، همان «سیدمرتضی آوینی» بوده است.

ایشان اوایل اصلاً خجالت می‌کشید که با دوربین بین رزمندگان ظاهر شود. چرا؟ چون همه رزمندگان سلاح داشتند، از تجاوز دشمن جلوگیری می‌کردند که شهر سقوط نکند و اینها واقعاً خجالت می‌کشیدند. ولی خداوند ایشان را در جایی گذاشت که در زمانی که بعد از جنگ، تمام ارزش‌ها داشت، سقوط می‌کرد و دولت سازندگی داشت ریشه تمام ارزش‌ها را می‌زد، ایشان با همان فیلم‌هایی که گرفته بود، دوباره ارزش‌های دفاع مقدس را زنده کرد.

- این اولین فیلمبرداری و خبرنگار بود.**

بله؛ دومین مورد هم این بود که من در مرداد سال ۶۱ اسیر شدم. برادر کوچک من که ۱۴ ساله بود، در عملیات خیبر ۲۰ ماه بعد از من اسیر شد؛ یعنی اواخر سال ۶۲ در نزدیکی جزیره مجنون اسیر شد.

۲ سالی اسیر بود که صلیب سرخ تصمیم گرفت، بنده را به آنجا و نزد ایشان ببرد.

بنده ۴ سال در موصل اسیر بودم و بعد از ۴ سال، یعنی حدود اوایل سال ۱۳۶۵ مرا به رمادی و اردوگاه بین الفقهسین بردند.

این اردوگاه بین دو تا اردوگاه دیگر بود و ما را به کمپ ۷ بردند و در آنجا به برادرمان ملحق کردند. برادر من ۱۴ ساله بود که اسیر شده بود و حالا دو سال از اسارت او گذشته بود و ۱۶ ساله شده بود. من را به آنجا بردند که به ایشان ملحق کنند.

خاطرات زیادی از آنجا دارم. برادر من به دوستانش گفته بود که من یک برادر طلبه دارم که در اردوگاه موصل است. او مثلاً می‌خواست یک خبری از برادرش بدهد، گفته بود: برادرم طلبه است که در موصل زندگی می‌کند. هیچ‌گاه فکر نمی‌کرد که من به آنجا بروم. در کنار برادر من هم جاسوس‌هایی بودند.

از قبل از این‌که من به آن اردوگاه بروم، اینها می‌دانستند که برادر این آقا طلبه است.

وقتی داشتم به اردوگاه می‌رفتم، فرمانده اردوگاه با تمام نیروهایش می‌دانستند که من طلبه هستم؛ درحالی‌که من در اردوگاه موصل پنهان کرده بودم و اینها نمی‌دانستند که

ادامه از صفحه قبل
چون محل شلیک من خیلی در اختفا بود، هیچ‌کسی به سمت من شلیک نمی‌کرد و من کلاسر چهارراه را گرفته بودم و اگر تانک، جیب یا ماشین نظامی زد می‌شد، با آرپی‌جی می‌زدم و پیاده‌ها را هم تک تک با تیر می‌زدم.

جای خیلی خوبی بود. یک‌دفعه دیدم که یک نفر با تیب خبرنگاری وارد اتاقی که از پنجره شلیک می‌کردم، شد.

یک دوربین کنون در گردش آویزان بود و یک دوربین فیلمبرداری شستی هم در دست داشت. آمد و سلام کرد و موهای ژولیده بلند و ریش‌های بلندی هم داشت.

گفت: برادرا! چه خبر است؟ گفتم: همین که می‌بینید؛ چون حجم تردد جلوی من زیاد بود و تانک می‌رفت و نیروی پیاده می‌رفت، نیاز به کسی داشتم که کنار پنجره بنشیند و اگر من آرپی‌جی می‌زنم، او تک تک آدم‌ها را بزند.

به او گفتم: این آدaha چیست که درمی‌آوری؟ (ما آن زمان این کارهای خبرنگاری و این چیزها را به‌عنوان آدا می‌دانستیم).

گفتم: بنشین در پنجره و این اسلحه را بردار و تک تک اینها را بزن.

گفت: شرمندم‌ام برادرا!

گفتم: چرا؟ گفت: من به‌صورت مأموریتی برای ثبت رویدادهای جنگ اعزام شده‌ام.

خیلی هم باکلاس صحبت می‌کرد.

گفت: من شرمنده هستم. گفتم: خب رویدادهای جنگ را که می‌گیری، اسلحه هم بگیر و چند تا تیر هم بزن.

گفت: نه، من اجازه ندارم خارج از این فضای رسانه‌ای و فرهنگی کار دیگری بکنم.

دیدم که عجب کسی گیر ما افتاده است. گفتم: حالا چکار داری؟ گفت: برادرا من زیاد مزاحم نمی‌شوم! می‌خواهم یک تصویر از شما بگیرم؛ درحالی‌که شما دارید به سمت دشمن آرپی‌جی می‌زنید، من از شلیک شما و از خط سیر آرپی‌جی تا به هدف خوردن یک تصویری بگیرم و بعد می‌روم.

گفتم: باشد، کنار من بنشین. یک پنجره‌ای در آنجا هست… آنجا مثل پنجره تهویه بود. از آنجا خیلی به من شلیک می‌شد. من شک داشتم که از آنجا شلیک می‌شود یا از جای دیگری است.

گفتم: دوربین تو دور را هم نشان می‌دهد؟ منظورم دوربینی بود که در دستش بود و شستی داشت. خندید و گفت: نه، این دوربین شکاری نیست و دوربین فیلمبرداری است.

گفتم: می‌دانم دوربین فیلمبرداری است! دور را نشان می‌دهد؟ گفت: نه، فقط دور را زوم و ۱۳ برابر بزرگ‌تر می‌کند.

گفتم: خب من هم همین را می‌خواهم.

گفت: اگر این را می‌خواهی، شناسی را فشار بده و به دوربین نگاه کن. من روی آن پنجره‌ای که می‌خواستم، زوم کردم و دیدم که یک لوله اسلحه یا قناسه و یا تیربار گریونف از آنجا به سمت من شلیک می‌کند.

گفتم: پس من می‌خواهم همان‌جا را بزنم. آن پنجره را داشته باش، من را هم داشته باش.

گفت: پس شما شلیک نکن تا وقتی که من گفتم آماده‌ام، شما شلیک کن تا من خودم و دوربینم را هماهنگ کنم.

گفتم: باشد.

آن خبرنگار به دنبال زاویه مناسب می‌گشت که پیدا کند. گفت: آماده‌ام!

بعد از اعلام آمادگی آن خبرنگار، من شلیک کردم؛ چون اتاق درسته بود، گردوغبار و باروت بلند شد.

گفتم: گرفت؟ نگاه کردم و دیدم که نیست. گفتم: این بنده خدا کجا رفت؟ بعد در ذهنم گفتم: او فیلمش را گرفته و رفته و یا این‌که صدای آرپی‌جی در اتاق خیلی وحشتناک بوده، او خوف کرده و رفته است.

بعد از یکی، دو دقیقه که فضا آرام شده بود دیدم که خودش داخل آمد. موهایش ژولیده، لباس‌ها خاکی و سوخته بود.

گفت: برادرا!

گفتم: چه شده؟

گفت: برادرا وقتی تو شلیک کردی، آنجا را زدی، من را

MEHR NEWS AGENCY
Fatemeh AmuzadISCA NEWS
Saman Maleki

آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی در پیامی به سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی

اختلاف افکنی و بهره‌گیری از تفاوت‌های مذهبی حربه دشمن، برای تضعیف جامعه ایمانی

ادامه از صفحه ۴

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی خاطرنشان کرد: ما نظریه امت واحده را بر مبنای پنج مرحله مطرح کردیم که مرحله پنجم آن، دستیابی به اتحادیه کشورهای اسلامی است. وی تصریح کرد: یکی از مهمترین ارزش‌های مشترکی که جوامع اسلامی، با همکاری هم می‌توانند به آن دست پیدا کنند، امنیت است؛ امنیت در سه لایه ملی، منطقه‌ای و اسلامی مد نظر بوده است؛ به همین جهت ما با تمرکززدایی از کنفرانس وحدت اسلامی و طراحی کنفرانس‌های منطقه‌ای، موضوعی و محتوایی این توفیق را داشته‌ایم که بتوانیم، کنفرانس‌های متنوعی را در سطح استانی و در سطح کشورهای منطقه و اسلامی و جهانی، طراحی و اجرا کنیم. حجت‌الاسلام والمسلمین شهریار گفت: از جمله کنفرانس‌های منطقه‌ای که طی سنوات اخیر در مجمع تقریب مذاهب اسلامی برگزار شد، کنفرانس منطقه‌ای کردستان، کنفرانس منطقه‌ای گلستان و کنفرانس منطقه‌ای آذربایجان غربی بود. در این کنفرانس‌ها بالغ بر ۷۰۰، ۸۰۰ نفر مهمان از داخل و کشورهای مانند روسیه، گرجستان، عراق، سوریه و... شرکت کردند. وی اضافه کرد: یکی دیگر از محورهای تمرکززدایی از کنفرانس وحدت اسلامی، کنفرانس همسایگانی و اسلامی بوده است. ما موفق

شده‌ایم، کنفرانس‌هایی را در کشورهای همسایه برگزار کنیم. خود ما به‌عنوان مدعو در آن کنفرانس‌ها حضور داشته‌ایم و نهادهای مدنی از کشور همسایه، دعوت‌کننده مهمانان بودند و به‌عنوان میزبان، کنفرانس منطقه‌ای وحدت را در آن کشور برگزار کردند که تا الان توانسته‌ایم، این کنفرانس را در عراق برگزار کنیم و در پاکستان، لبنان، اندونزی و در روسیه هم، در حال طراحی کنفرانس‌های منطقه‌ای با همسایگان خود هستیم. دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با بیان اینکه با تبادل فکری و هم‌فکری و هم‌زبانی رو در رو، احساس امنیت تقویت می‌شود که این خود بخشی از امنیت است، ادامه داد: از این جهت جشنواره مناره طراحی شده تا ما بتوانیم، با توصیه‌های اخلاقی و منشورهای رفتاری که برای رسانه‌ها تولید می‌شود، آشنا شویم و با انتخاب آثار برگزیده رسانه‌ای که بر وحدت در جهان و کرامت انسانی و بسیاری از ارزش‌های انسانی تأکید می‌کنند، در این زمینه مفید باشیم. جشنواره مناره به‌زودی برگزار خواهد شد و منتخبان از حوزه‌های رسانه و شبکه‌های اجتماعی؛ اعم از فیلم و عکس و انیمیشن

در آن معرفی می‌شوند. وی خاطرنشان کرد: ما در جهان کنونی دچار مخاطرات امنیتی هستیم که بخشی از این مخاطرات، ناشی از گسترش روزافزون فناوری در جهان است؛ به‌خصوص فناوری‌هایی که مبتنی بر هوش مصنوعی هستند. بسیاری از شرکت‌هایی که دارای کلان‌داده‌های جهانی هستند، به‌نحو افسارگسیخته‌ای در حال طراحی هوش مصنوعی می‌باشند و این نگرانی وجود دارد که ربات‌ها در حوزه اخلاقی و اجتماعی، بر بشر سیطره یابند و حیات بشریت را مورد تعرض قرار دهند. حجت‌الاسلام والمسلمین شهریار در پایان گفت: به همین جهت توصیه ما به همه کشورهایی که دارای کلان‌داده‌ها هستند و ابزارهای جست‌وجو را بر این کلان‌داده‌ها سوار کرده‌اند و می‌توانند از آنها برای گسترش فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی استفاده کنند، این است که ما حتماً باید سازمانی را در سطح جهانی طراحی کنیم تا کنترل و نظارت بر گسترش این نوع فناوری‌ها را مد نظر قرار دهد و از اینکه شرکت‌های خصوصی برای دستیابی به سود بیشتر و آرمان‌های شخصی خود، حیات بشر را به مخاطره بیندازند، پیشگیری کند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

سناد برگزاری سی و هفتمین کنفرانس وحدت اسلامی * گفتنی است، آیات و حجج‌اسلام والمسلمین؛ سید کاظم نورمفیدی، سید نصیر حسینی و سید مهدی قریشی نمایندگان ولی‌فقیه در استان‌های گلستان، کهگیلویه و بویر احمد و آذربایجان غربی، شیخ نعیم قاسم معاون دبیرکل حزب‌الله لبنان، آل‌هاشم نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان شرقی، عباسی رئیس جامعه المصطفی العالمیه، سید عبدالفتاح نواب نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت، محمدحسن زمانی مشاور مدیر حوزه‌های علمیه در امور مذاهب

اسلامی، احمد بهشتی، محسن حیدری آل کنیر، از اعضای مجلس خبرگان رهبری، سیدعلی حسینی اشکوری، سید محمد حسینی شاهرودی، محمدحسن زالی، از اعضای خبرگان رهبری، سید محمد باقر گلپایگانی، شیخ محمدحسین احمدی فقیه یزدی، علی رحمانی فرد سبزواری، مرتضی جوادی آملی، سیدطه موسوی هشتروزی، از اساتید درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم، محمد هادی یوسفی غروی، محقق و مورخ معاصر، محمد ابوالقاسم دولابی نماینده ویژه رئیس‌جمهور در امور روحانیت، عبدالکریم بی‌آزار شیرازی عضو شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، محمد مهدی تسخیری معاون ارتباطات و امور بین‌الملل دانشگاه ادیان و مذاهب و مهدی مهریزی استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم، مجتهد معصومه گلگیری استاد حوزه علمیه خواران قم، دکتر فرزانه حکیم‌زاده مدیر گروه تاریخ اسلام پژوهشگاه مطالعات اسلامی جامعه‌الزهره، دکتر راضیه پورحیدر مدیر حوزه علمیه خواران ارومیه، سیده حمیده حسینی مدیر حوزه علمیه خواران اهل سنت سنج، سیده نفیسه حسینی واعظ مدیر حوزه‌های علمیه خواران گلستان، دکتر غفت شریعتی نماینده مجلس شورای اسلامی، دکتر محمد مهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، دکتر مهدی گلشنی استاد دانشگاه صنعتی شریف، مولوی نذیر احمد سلمی نماینده مجلس خبرگان رهبری، شیخ عزیز بابایی امام جمعه اهل سنت صادقیه تهران، ماموستا مامد کلشی نژاد امام جمعه اهل سنت ارومیه، شیخ یعقوب شمس امام جمعه اهل سنت کیش، شیخ موسی سالم مفتی دارالسلام تائزانی، شیخ محمد رحیم‌اف مفتی اعظم و رئیس اداره روحانیت مسلمان استاوروپول روسیه، اشرف عثمانی قاسمی سرپرست

بخش مطبوعات دارالعلوم دویبند، شیخ جلال الکبیبی رئیس شورای علمای اهل سنت استان الأنبار عراق، علام‌الدین زعتری معاون وزیر اوقاف سوریه، استاد محی‌الدین یلدریم عالم دینی ترکیه، مولانا محمد اسماعیل نایب امیر جمعیت اسلامی پیشاور، شیخ حسن علی التریکی مدیر مجلس فرهنگ و رسانه اسلامی انگلستان، «شیخ محسن آل عصفور»، رئیس مجلس اوقاف جعفری بحرین، «شیخ مصطفی ملص»، عضو هیئت امنای انجمن علمای مسلمان، شیخ عبدالمجید عمار عضو دفتر سیاسی حزب‌الله لبنان، شیخ اسماعیل دعا رئیس شورای عالی امور اسلامی زیمبابوه، مفتی شبلی قاسمی ناظم اعلا امارت شرعیه هند، پروفیسور کامارا موریتیه استاد دانشگاه ساحل عاج، شیخ غازی حنینه رئیس جبهه العمل الاسلامی لبنان، شیخ عبدالله جبری دبیرکل جنبش ائمة لبنان، محمد توفیق الهندی جانشین دبیرکل جنبش جهاد اسلامی، مولانا عبدالرحمن هاشمی امیر و رهبر حزب جماعت اسلامی بلوچستان پاکستان و «سید علی حسینی» رئیس مرکز اهل‌البیت ایرلند، مولوی صاحب‌زاده ابوالخیر زبیر رئیس جمعیت علمای پاکستان، ماموستا عبدالسلام امامی امام جمعه مهاباد، خلیل حمدان عضو ارشد جنبش اهل اسلامی لبنان، دکتر محمد علی پاتانکار رئیس موسسه فرهنگی اسلامی بمبئی، عمر عبدالرحمن عضو هیئت امن و مدیرکل بخش رادیو توحید اسلامی لبنان، مولوی حبیب‌الله حسام رئیس شورای اخوت اسلامی افغانستان و مولوی غلام نبی توکلی امام جمعه اهل سنت تائید، در بخش ویناری یا حضوری سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی به ارائه نظرات و دیدگاه‌های خود در موضوع «همکاری‌های اسلامی برای دستیابی به ارزش‌های مشترک» پرداختند.

بیانیه پایانی سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی

به رویه همکاری‌های منطقه‌ای روی آورده و الگویی برای دیگر کشورهای منطقه شده و این تئیه را ایجاد کرده که هرگز دولت‌های بیگانه نمی‌توانند تأمین‌کننده اهداف توسعه پایدار در منطقه باشند. این حرکت دوجانبه به سوی یکدیگر، نویدبخش صلحی پایدار و همکاری بادوام در منطقه است. امیدواریم همکاری دو کشور گسترش یابد و به هم‌افزایی در حوزه دانش و فناوری، امنیت منطقه‌ای، قدرت سیاسی و مبادلات سودمند اقتصادی و فرهنگی منجر گردد و هم‌گرایی رسانه‌ای جای و اگرایی تبلیغاتی را بگیرد.

۵. دشمنان اسلام هرگز از خصومت خود دست برنمی‌دارند. کوتاه شدن دست طمع آنها از منطقه از جمله الزامات دستیابی به امت واحده است. اخراج آمریکا از افغانستان فرصتی تکرارناپذیر در عصر حاضر برای آسایش و آرامش ملت افغانستان به‌دست داده است. امیدواریم، امارت اسلامی افغانستان، از این فرصت برای خدمتی عادلانه و صادقانه به همه اقوام و مذاهب مختلف بهره‌جوید و اتهام قومیت‌گرایی را با رعایت حقوق همه شهروندان و ایجاد فرصت‌های برابر برای آنها، از خود بزداید. تعصبات قومی و زبانی، جز بازگشت خسارات سابق و درگیری و نزاع ملی، پیامد دیگری در بر نخواهد داشت. در کنار آن، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، آمادگی خود را برای ایفای نقش سازنده برای کمک به همه‌جانبه‌گرایی اعلام می‌کند.

۶. خانواده به‌عنوان محوری‌ترین کانون تربیت نسل بشر، یک ارزش فطری و انسانی است که در اسلام بر آن تأکید شده است. مقابله با این فطرت و تلاش شیطانی برخی کشورهای غربی برای جای‌گزینی آن با همجنس‌ان به‌دور از شأن و کرامت انسانی و مخالف آموزه‌های تمامی ادیان آسمانی است. همکاری کشورهای اسلامی برای مخالفت با تلاش‌هایی که موجب تعریفی غیرانسانی از خانواده شده تا آن را در اسناد بین‌المللی وارد کنند، ضروری است. جهان اسلام باید در فضاهای مختلف به ترویج ارزش‌های مشترک خود بپردازد. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، با ابتکار کنفرانس بین‌المللی کرامت، با محوریت خانواده، دانش تولیدشده در جوامع اسلامی به‌ویژه بین فرهیختگان دانشگاه‌های جهان اسلام را هدف قرار داده است.

۷. شرکت‌کنندگان در سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی، مراتب تقدیر و تشکر صمیمانه خود را از مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای به‌خاطر استقبال گرم از مهمانان کنفرانس و سخنان و رهنمودهای ناب و عمیق ایشان ابراز می‌دارند و همچنین مراتب قدردانی و تشکر فراوان خود را از رئیس محترم جمهور حضرت آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی برای حمایت از کنفرانس و سخنرانی جامع ایشان در افتتاحیه کنفرانس اعلام می‌دارند؛ همچنین وزارتخانه‌ها و سازمان‌های که در برگزاری کنفرانس کمک و حمایت کردند و نیز از تلاش‌های مؤثر و نوآوری دبیرکل محترم مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی استاد دکتر حمید شهریار و همکاران ایشان در برگزاری باشکوه این کنفرانس صمیمانه تشکر می‌کنیم.

مستکبران عالم نوید می‌دهد و آنان را وارثان نهایی زمین معرفی می‌کند. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، با طراحی کنفرانس بین‌المللی مناره ۲ و جشنواره آن، از همه رسانه‌های مؤثر در جهان اسلام، انسان‌رسانه‌های مشهور در شبکه‌های اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد و اقشار عمومی دعوت می‌کند تا فعالیت‌های خود را در حوزه قرآن کریم در این رویداد تاریخی به صحنه بیاورند.

۲. مسئله قدس شریف و حمایت از مردم ستمدیده فلسطین، همچنان اولویت ارزش‌های مشترک جهان اسلام برای دستیابی به وحدت است. حرکت خودجوش فلسطینیان برای دفاع از حقوق انسانی خود، در کرانه باختری، نوار غزه و داخل فلسطین اشغالی، نیازمند پشتیبانی همه‌جانبه جهان اسلام است. این نیاز نه فقط در گفتمان بلکه در عمل نیز، باید بروز و ظهور یابد. ما معتقدیم که هرگز هم‌پیمانی با رژیم غاصب صهیونیستی برای جهان اسلام به سودمندی نخواهد انجامید؛ زیرا این رژیم بر هیچ عهد و پیمانی استوار نیست و ویرانی، ترور و نزاع در جهان اسلام را دنبال می‌کند و اینک در ضعیف‌ترین زمان خود قرار گرفته؛ اما پیروزی بزرگ و قوه الهی نزدیک است.

۳. ماهی میزد است که جهان اسلام را به صلح عادلانه نهاده و تلاش می‌کند، گفتمان ستیزه‌جویی را از منطقه حذف کند. ما از توقف جنگ‌های بی‌حاصل در یمن و سوریه استقبال می‌کنیم. گفت‌وگو را یگانه راه، برای دستیابی به صلحی پایدار در منطقه می‌دانیم و از این‌که طرف‌های درگیر سلاح به زمین گذاشته و از کشته شدن انسان‌های بی‌گناه و آسیب‌های انسانی پیشگیری کردند، تقدیر می‌کنیم. معتقدیم که گفت‌وگوهای سیاسی، یگانه راه‌حل برای دستیابی به صلحی پایدار است؛ لذا از کشورهای اسلامی می‌خواهیم، تلاش خود را برای ریشه‌کنی جنگ و خون‌ریزی درون جهان اسلام افزایش دهند. مسلمانان از تمامی اقوام و مذاهب برای ایفای نقش در تمدن نوین اسلامی نیازمند امنیت پایدار هستند. یکی از مهمترین ارزش‌های مشترکی که جوامع اسلامی با همکاری می‌توانند به آن دست پیدا کنند، امنیت پایدار است؛ امنیت در سه لایه ملی، منطقه‌ای و جهانی مدنظر است. به‌همین جهت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، با افزودن سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی تهران و ابتکار و نوآوری کنفرانس‌های منطقه‌ای و کنفرانس‌های موضوعی این توفیق را داشته‌ایم که گفتمان وحدت را در سطوح مختلف گسترش دهیم.

۴. بازایجاد روابط سیاسی بین عربستان سعودی و جمهوری اسلامی ایران مهمترین تحول به سوی همکاری و دوستی بین کشورهای اسلامی را رقم زد و نور امید در دل بیدارگران جهان اسلام گردید که دو مدرسه سیاسی عقیدتی، از نزاع دست برداشته و به سوی همکاری، اقدامات مؤثری را به انجام رسانیدند. با توجه به گفت‌وگوهای گسترده که با علما و فرهیختگان جهان اسلام صورت گرفته، شرکت‌کنندگان در این کنفرانس، از این حرکت وحدت‌افزین تشکر می‌کنند. هم از دولت جمهوری اسلامی ایران که همکاری‌های منطقه‌ای و همسایگانی را در اولویت روابط خود قرار داده و هم از پادشاهی سعودی که از رویه فراملی‌گرایی مذهبی

سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی، پس از شش روز برگزاری، با صدور بیانیه‌ای به کار خود پایان داد.

به گزارش خبرگزاری تقریب، متن بیانیه پایانی به این شرح است:

باسمه تعالی

هویت مشترک جامعه اسلامی، در آیه شریفه «ان هذه امتکم امة واحدة» متجلی است و مسلمانان مدال افتخار «وکلک جلعناکما امةً وسطاً» را نیز بر سینه دارند. امت واحده اسلامی که عقلانیت و اخلاق دو عنصر بارز هویتی و شخصیتی آنان است، در طول تاریخ پرفراز و نشیب اسلامی، از عصر نبوی تا دوره معاصر، با هدایت رسول گرامی اسلام ﷺ و حمایت اهل‌البیت علیهم‌السلام و صحابه بزرگوار و تبیین عالمان و اندیشمندان نیک‌اندیش این امت، همواره الگویی تمام‌عیار در جامعه جهانی بوده‌اند. این امت واحده با نصب‌العین قرار دادن آیه مبارکه «وتعاونوا علی البر والتقوی» همواره بر مدار توحید به سمت ارزش‌های والای اسلامی و انسانی در حرکت بوده و خواهند بود.

افزایش و تقویت آگاهی‌های اسلامی و افشای ترفندهای دشمنان اسلام و کمک به شکل‌گیری و تقویت اتحاد اسلامی و اخوت دینی در میان توده‌های مسلمان و ترویج گفتمان تقریب، عقلانیت و اعتدال، از ضروریات جامعه اسلامی در این برهه خطیر می‌باشد. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی که نهادی فرهنگی و بین‌المللی است، در راستای ترویج آرمان «امت واحده» و «اتحادیه کشورهای اسلامی»، به‌صورت مستمر با شخصیت‌های علمی، مذهبی و اندیشمندان و عالمان دینی جهان اسلام در ارتباط بوده و با برگزاری همایش‌های بین‌المللی، منطقه‌ای و موضوعی، مؤثرترین و ارزشمندترین راه‌های ارتباطی با علمای جهان اسلام را دنبال کرده است.

با عنایت خدای متعال، این مجمع با افتخار، سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی را از تاریخ ۱۴ تا ۱۹ مهر ۱۴۰۲ برابر با ۱۷ تا ۲۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ در تهران با عنوان «همکاری‌های اسلامی برای دستیابی به ارزش‌های مشترک» و با حضور جمعی از برجسته‌ترین عالمان و اندیشمندان دنیای اسلام در تهران برگزار نمود. عالمان و اندیشمندان مذاهب اسلامی شرکت‌کننده در این کنفرانس بین‌المللی، در جلسه اختتامیه، در بیانیه‌ای، بر نکات ذیل تأکید نمودند:

۱. قرآن کریم یگانه راهنمای وحیانی حفاظت‌شده برای بشریت است. صلح و دوستی با مسلمانان و هم‌پیمانان و مقاومت در برابر طاغوت و ظلم مستکبران، از آموزه‌های حیات‌بخش آن است. قرآن با امر به عدالت و احسان، از ولنگاری فرهنگی، هرزگی و فحشاء نهی کرده و دینی تمدن‌ساز را در سایه سعادت و امنیت نوید می‌دهد. طلوع فجر آن در عصر جدید، خواب از چشم ظالم‌ها ربوده است. مستکبران عالم تلاش می‌کنند که اسلام‌هراسی را دامن بزنند و مستضعفان عالم را از حق خودشان که همانا حاکمیت بر جهان است، محروم سازند؛ اما این قرآن است؛ کتابی که حاکمیت مستضعفان را علیه تمامی ظالمان و

این مرجع تقلید تصریح کردند: نهضت حسینی مربوط به عصر و زمان خویش نیست؛ بلکه یک مکتبی است برای بشر که در مقابل نظام‌های فاسد و مستبد که هر نوع آزادی را از انسان‌ها سلب می‌کنند، دست روی دست نگذارند و به مبارزه عدالت‌طلبانه در راستای احقاق حقوق انسان‌ها برخیزند.

به گزارش خبرگزاری حوزه از رشت، پیام حضرت آیت‌الله سبحانی به بیستمین اجلاس بین‌المللی پیرغلامان حسینی بدین شرح است:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

«إن الحسین مصباح الهدی وسفینة النجاة» «حسین بن علی ^{علیه السلام} چراغ هدایت و رستگاری و کشتی نجات از غرق در مهلکه‌هاست.»

گردش روزگار و پی در پی آمدن شب و روز، حوادث و رویدادهای جامعه را به دست فراموشی می‌سپارد؛ گاهی رویدادی در وسعت یک کشور رخ می‌دهد؛ اما چیزی نمی‌گذرد که از آن اثری جز در لابه‌لای کتاب‌ها باقی نمی‌ماند.

اما در این میان برخی رویدادها هر چه زمان بگذرد، تازه‌تر و عمیق‌تر جلوه می‌کنند؛ تو گویی این حادثه امروز رخ داده است. وجه این چیست؟ آنچه می‌توان گفت، این است که بخش دوم، نوعی ارتباط با خدا و فطرت انسانی دارد و چون خدا برای بشر فراموش‌شدنی نیست و انسان هم با فطرت همراه است، هر رخدادی که با این دو محور پیوند داشته باشد، هرگز از قلوب و اذهان فراموش نمی‌شود؛ از این قبیل است، نهضت انبیا^{علیهم‌السلام} بالأخص پیامبران اولوالعزم ^{علیهم‌السلام}.

مراسم عاشورا بدون شک هیجان‌انگیزترین حرکتی است که در طول سال در محیط ما برگزار می‌گردد. مراسمی است پرشور، پراحساس همگانی، تکان‌دهنده و در عین حال فراموش‌نشدنی که با گذشت قرون و اعصار هرگز از شکوه آن کاسته نمی‌شود؛ بلکه همچون امواجی که هرچه از مرکز پیدایش خود دورتر می‌گردد، پدافمنه‌دارتر و وسیع‌تر می‌شود، همچنین نهضت حسینی هر سال، از سال پیش گسترده‌تر می‌گردد؛ ولی با این تفاوت که امواج دریا با توسعه خود ضعیف‌تر می‌گردند؛ ولی موج عاشورا، هم وسیع‌تر و هم نیرومندتر می‌شود. این هم از عجایب تاریخ کربلاست! با این همه، برخی درست نمی‌دانند، انگیزه اصلی از این قیام خویش چه بود؟ حسین ^{علیه السلام} به دنبال کدام هدف قدم برمی‌داشت؟ چرا نام سالار شهیدان ^{علیه السلام} در تاریخ برای او

طلاب اگر برای بندگی و عبودیت خدا و انجام وظیفه به این مسیر آمده‌اند، بدانند از روز اول که وارد شده‌اند، به مقصد رسیده‌اند و هر روزی که می‌گذرد، در مقصد سبزی می‌شود.

استاد شیخ حسن صافی گلپایگانی، از اساتید خارج حوزه علمیه قم، در مراسم افتتاحیه مدرسه علمیه موسی بن جعفر ^{علیه السلام}، ضمن تبریک ایام ربیع و ایام سرور اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} و آغاز سال جدید تحصیلی به اساتید و طلاب حوزه‌های علمیه، نکات ارزشمندی در باب تحصیل و تهذیب طلاب علوم دینی و همچنین درباره عظمت شهر مقدس قم ارائه نمود که به شرح ذیل می‌باشد.

- جایگاه علمی قم در بیان آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی ^{علیه السلام}**

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی ^{علیه السلام} جمله‌ای درباره شهر مقدس قم دارند، اینکه « در بعضی از کتب دینی خوانده‌ام که قم حدود سی هزار محدث داشته‌است» با عنایت به این نکته، معلوم می‌شود این شهر در زمان وجود مقدس حضرات معصومین ^{علیهم‌السلام} مورد نظر بوده است و هم‌اکنون نیز دارای قداست خاصی است؛ لذا می‌بایست از فضای معنوی شهر استفاده کرد و طلاب محترم خداوند را شاکر باشند که به آنها عنایت شده است تا در شهر قم و حوزه علمیه قم مشغول به تحصیل باشند.

کی به مقصد می‌رسیم؟

در پاسخ به این سؤال که «موفقیت یک طلبه و روحانی را در چه می‌داند؟»

آیت‌الله‌العظمی سبحانی در پیامی به بیستمین اجلاس بین‌المللی پیرغلامان حسینی عنوان کردند

نهضت حسینی

مکتبی برای مبارزه عدالت‌طلبانه در راستای احقاق حقوق انسان‌ها

جاوید ماند؟ و چرا تاریخ زندگی او این قدر احساس‌انگیز و تکان‌دهنده است؟

تاریخ با صراحت می‌گوید:«هنگامی که پیامبر اسلام ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} برای نشر آیین توحید و شکستن بت‌ها، برای درهم کوبیدن امتیازات غلط و ناروا و برای احیای فضایل انسانی قیام نمود، به موازات آن، یک حزب نیرومند با نقشه‌های وسیع شیطانی در برابر او تشکیل گردید. اعضای اصلی این حزب را ریاخواران مکه، ثروتمندان ستمگر، صاحبان زر و زور، استثمارکنندگان طبقات ضعیف تشکیل می‌دادند و در رأس آنان، مردی به‌نام «ابوسفیان بن حرب بن امیه» بود. آنها با پیروی از اصل «الغایات تبر الوسائط» (هدف، وسیله را توجیه می‌کند) از هر وسیله‌ای برای پیشبرد مقاصد شوم خود استفاده می‌نمودند؛ با دروغ، تهمت و شکنجه افراد و افروختن آتش جنگ‌ها، برای خاموش کردن نور خدا می‌کوشیدند؛ به‌همین دلیل پیشی از تاریخ اسلام را می‌توان در مبارزه پیامبر ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} و یارانش (حزب‌الله) با این حزب شیطانی خلاصه کرد.

در نهایت اسلام ریشه‌دار و پرمایه، پس از مدتی، اساس این حزب را درهم کوبید و هسته مرکزی آن را به‌کلّی از هم متلاشی ساخت.

سرجنبانان این حزب شکست‌خورده که پس از فتح مکه و سقوط آخرین پایگاه آنان به دست ارتش نیرومند اسلام، چون تاب‌کمترین مقاومتی در خود نمی‌دیدند، تغییر قیافه داده و ابوسفیان و یارانش به‌حسب ظاهر اسلام آوردند و از مصونیتی که اسلام به افراد باایمان می‌داد، استفاده نمود و یک «حزب زیرزمینی» تشکیل دادند و نقشه‌های تخریبی خود را به‌طور سری تعقیب نمودند؛ اما نفوذ و قدرت اسلام و هوشیاری و تدبیر فوق‌العاده پیامبر ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} مجال هرگونه فعالیت‌نمریخش را از آنان سلب کرده بود.

پیامبر اسلام ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} چشم از جهان پرست، نسل جدیدی به‌خاطر سوء سیاست و انحراف دستگاه خلافت، محیط مساعدی برای نمو بقایای ریشه این شجره خبیثه فراهم گردید. نقشه‌های ارتجاعی بنی‌امیه برای بازگشت مسلمانان به عصر جاهلیت، به‌تدریج به مرحله‌اجرادآمد که یکی از قدم‌های مؤثر آن، تثبیت خلافت موروثی بود. لازم نیست، برای درک اهمیت این خطر، اعمال وحشیانه و انتقام‌جویانه «یزید» در قتل‌عام مردم «مدینه» و ویران ساختن خانه‌کعبه توسط ابن عنصر آلوده در سال ۶۳ هجری را شاهد این جنبش ارتجاعی قرار دهیم؛ بلکه همان جمله کوتاه و پرمعنی ابوسفیان گواه این مطلب است.

او یک مرتبه در حضور جمعی از بنی‌امیه تمام برده‌ها را بالا زد و گفت: «تلقفوها یا بنی‌امیه تلقف الکره فولدی یحلف به ابوسفیان ما من جنه ولا ناره؛ شما ای بنی‌امیه! سرعت کنید و گوی خلافت و ریاست را از میدان بریابید! سوگند می‌خورم نه بهشتی در کار است و نه دوزخی!!!» آیا حسین ^{علیه السلام} فرزند اسلام و فرزند پیامبر اکرم ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} و تربیت‌یافته دامان وحی، وظیفه‌ای جز این داشت که برای

حفظ موجودیت این آیین پاک، برای کوبیدن این جنبش ارتجاعی و برای احیای اصول حق و عدالت – که می‌رفت با گسترش سلطه بنی‌امیه به‌کلی برچیده شود– قیام کند و آخرین ریشه‌های این «شجره خبیثه» را قطع نماید؟! امام حسین ^{علیه السلام} این رسالت بزرگ را با فداکاری بی‌نظیر خود و به‌قیمت خون پاک خود و فرزندان و یارانش انجام داد. درست است که در آن روز مردم ظاهرین، شهادت آن حضرت را، پیروزی دیگری برای یزید و بنی‌امیه می‌دیدند؛ ولی حوادث بعدی ثابت کرد که مسلمانان با الهام گرفتن از قیام امام حسین ^{علیه السلام}، دست به قیام‌های پی در پی زدند و پس از مدت کوتاهی، آخرین بقایای این شجره خبیثه را درهم کوبیده و برای همیشه نابود. بنابراین چرا ما حسین ^{علیه السلام} را دوست نداشته باشیم؟! و از دل و جان به او عشق نوزیم؟ زیرا او ما و آیین مقدس ما را با خون پاک خود نجات داد. او راه و رسم فداکاری، آزادگی، شهادت و افتخار، جانپنازی و فضیلت تسلیم نشدن در برابر کجروی‌ها و ستمگری‌ها، مردانگی و شهامت را به بشریت آموخت.

او به حق، رهبر آزادگان و سرسلسله شهدای راه خداست و همین موضوع است که به تاریخ زندگی او رنگ ابدیت بخشیده و دل‌های آزادگان و مجاهدان و مردم بالیمان و حق‌طلب را به سوی خود مجذوب ساخته است. اگر شخصیت امام حسین ^{علیه السلام} جاودانی و جهانی است، به این دلیل است که ستیز حق و باطل و بیکار عدالت با بیادادگری، مخصوص قوم و ملت و زمان و مکان معینی نیست.

پیشوای جهان اسلام پیغمبر گرامی ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} ما سال‌ها پیش از شهادت فرزندش امام حسین ^{علیه السلام} این حقیقت را پیش‌بینی کرده و فرمود: شهادت امام حسین ^{علیه السلام} آن چنان

شعله‌ای از عواطف و احساسات را در دل‌های مردم بالیمان برمی‌افروزد که هرگز سرد و خاموش نمی‌گردد نیز، اشاره به همین واقعیت است.

نهضت حسینی مربوط به عصر و زمان خویش نیست؛ بلکه یک مکتبی است برای بشر که در مقابل نظام‌های فاسد و مستبد که هر نوح آزادی را از انسان‌ها سلب می‌کنند، دست روی دست نگذارند و به مبارزه عدالت‌طلبانه در راستای احقاق حقوق انسان‌ها برخیزند و خدا با آنهاست؛ چنان که می‌فرماید: ﴿إن تنصرواالله ينصركم﴾ و لئذا حسین بن علی ^{علیه السلام} می‌فرماید: «انی لم أخرج بطراً، تا اینکه می‌فرماید: «انی خرجت للاصلاح فی امة جدی» من هرگز برای خوش‌گذرانی دست به این نهضت نزده‌ام؛ بلکه نظرم اصلاح و قطع ریشه‌های گندیده حکومت جائز و سامان دادن به نظام اسلامی است. سرور آزادگان با شهادت خود در روز عاشورا، حیات جاودانه پیدا کرد و لذا امروز هم، حسین ^{علیه السلام} هست؛ زیرا مکتب او زنده است.

نه‌تنها حسین ^{علیه السلام} زنده است؛ بلکه کلیه یاران او که در عاشورای حسینی شربت شهادت نوشیدند، زنده هستند؛ از این‌جا می‌توان گفت همه انقلابیون جهان که برای خدا و رفع ظلم از زندگی مستضعفان برخاسته‌اند، در پیشگاه خدا زنده هستند؛ چنان‌که می‌فرماید:

﴿ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم یرزقون﴾؛ هرگز گمان مبر کسانی که در راه خدا کشته شدند، مردگانند؛ بلکه آنان زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

در اینجا کلام خود را با سه بیت به پایان می‌رسانم:

پایان زندگانی هرکس به مرگ اوست

جز مرد حق که مرگ وی آغاز دفتر است

آغاز شد حیات حسینی به مرگ او

این قصه، رمز آب حیات است و کوثر است

سربازی حسین و سرافرازی حسین

امروز زینت سر هر تاج و افسر است

قم – حوزه علمیه جعفر سبحانی

گفتنی است، بیستمین اجلاس بین‌المللی پیرغلامان حسینی با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین فلاحتی نماینده ولی‌فقیه در گیلان، ۵۰۰ مداح و پیرغلام از ۸کشور، ۱۱ و ۱۲مهر در زبانکدار استان گیلان برگزار شد. در این اجلاس ۳۰۰ تن از بانوان مداح نیز حضور داشتند که نخستین اجلاس بانوان مداح را در حرم جناب فاطمه اخری در رشت برگزار کردند.

استاد حوزه علمیه قم بیان نمود

پاسخ حکیمانه و راه‌گشای آیت‌الله‌العظمی بروجردی ^{علیه السلام} به سؤال همیشگی طلاب

- جامعیت علمی و پاسخ‌گویی به شبهات از اهم وظایف طلاب**

یک طلبه می‌بایست، به حفظ قرآن، روایات، اشعار و مدایح عربی تسلط داشته باشد و همچنین جامعیت، یک مسئله مهمی است. شما به غیر از درس حوزوی، می‌بایست مباحث دیگر از جمله تاریخ و احادیث و روایات و… فرا بگیرید.

نکته مهم دیگر، پاسخگویی به شبهات با استفاده از ابزارهای جدید ارتباطی است. طلبه امروز با طلبه‌های سی یا چهل سال پیش، خیلی متفاوت است. خداوند متعال این فرصت جوانی، علم و درایت را به شما داده است و شما به‌واسطه این وسایل ارتباطی جدید، مبلغی برای مکتب اسلام و اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} باشید. بعضی برای تبلیغ به شهرها می‌روند؛ اما کسانی که امکان این نوع تبلیغ را ندارند، می‌بایست با همین وسایل جدید ارتباطی؛ از جمله تلفن همراه به تبلیغ بپردازند. البته می‌بایست، خودتان را در مسائل اعتقادی و دینی قوی کنید.

- مباحثه و مطالعه عمیق دو شرط مهم موفقیت طلاب**

عمیق درس خواندن و خوب مطالعه کردن، از ارکان اصلی طلبگی است. طلبه نباید فقط برای امتحان درس بخواند. اگر درس را به‌صورت عمیق و محققانه فرا بگیرید، هیچ زمانی آن را فراموش نمی‌کنید و لازم است، قبل از شروع درس، پیش‌مطالعه و بعد از درس، مطالعه و مباحثه داشته باشید.

- اهمیت سؤال کردن و پرسش از مجهولات**

آرزوی هر طلبه رسیدن به موفقیت است و تمام سختی‌هایی را که به جان می‌خرد، به‌خاطر دست‌یابی به این آرزو است و این آرزو، موفقیت و تقویت علمی با سؤال کردن، مباحثه و پژوهش حاصل می‌شود؛ لذا طلبه باید آزاداندیش باشد تا محقق و متفکر شود و سؤال کردن، پرسیدن و مباحثه کردن، به این امر کمک بالایی می‌کند. نباید در سؤال کردن، حیا داشته باشیم و اگر از شما سؤالی کردند و شما نمی‌دانستید، طبق روایات این جواب را بدهید: «نمی‌دانم» و می‌توانید، یاد بگیرید و پاسخ دهید.

- اخبار کوتاه جهان**

• آمریکا

« برای اولین بار در تاریخ، رئیس مجلس نمایندگان آمریکا برکنار شد:» کوبین مک‌کارتی» با ۲۱۶ رأی موافق و ۲۱۰ رأی مخالف، توسط قانون‌گذاران آمریکایی از ریاست مجلس نمایندگان برکنار شد تا لقب کوتاه‌ترین زمان حضور در این سمت از سال ۱۸۷۶، یعنی تنها ۲۶۹ روز، به او تعلق بگیرد. این اولین بار در تاریخ آمریکاست که رئیس مجلس نمایندگان برکنار می‌شود.

« اینترنشنال از همه نگران‌تر:» شبکه صهیونیستی‌شده اینترنشنال که حساب زیادی روی کارفرمایی نتانیاهو باز کرده بود، از حملات مقاوت ابراز نگرانی کرد و گفت: هیچ‌گاه چنین تصاویری را در اسرائیل ندیده بودم!

• عربستان

« کارشناسان سعودی: لغو روایید میان ایران و عربستان امکان‌پذیر است:» دو کارشناس نظامی سعودی تأکید کردند: در سایه گسترش روابط میان ایران و عربستان در مرحله کنونی، لغو روایید گردشگری میان دو کشور امکان‌پذیر است.

• لوکزامبورگ

« دسترسی بانک‌مرکزی به منابع ارزی ایران در لوکزامبورگ:» با صدور رأی دیوان عالی کشور لوکزامبورگ، موانع قضایی جهت دسترسی به معادل یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار از دارایی‌های ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در این کشور برطرف شد.

• سوریه

« تأثیر انسانی تحریم آمریکا بر ملت سوریه:» سخنگوی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در سوریه، ۹۰ درصد سوری‌ها براساس معیارهای بین‌المللی زیر خط فقر هستند. تحریم‌های سزار آمریکا علیه مردم سوریه سبب شده تا بیش از ۱۵ میلیون از مجموع ۲۲ میلیون نفر از جمعیت سوریه، نیازمند کمک های فوری بشردوستانه و اقتصادی باشند. همچنین این تحریم‌ها، مانعی بر سر راه بازسازی ۵۰ درصد از مراکز بهداشتی و تأسیسات آب و فاضلاب سوریه است که در جریان جنگ نابود شده‌اند.

• آذربایجان

« توافق ایران و جمهوری آذربایجان برای برگزاری رزمایش مشترک در دریای خزر:» وزارت دفاع جمهوری آذربایجان در بیانیه‌ای، از توافق جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان برای برگزاری رزمایش مشترک در دریای خزر خبر داد.

• عراق

« آغاز مذاکرات برای اعزام نیروی کار به عراق:» امید ملک، مدیرکل هدایت نیروی کار وزارت کار، در نشست بین مسئولان وزارت کار ایران و عراق، بر آمادگی ایران برای اعزام نیروی کار مازاد به عراق در تمامه سطح شغلی تأکید شد.

• رژیم صهیونیستی

« نتانیاهو وزیر امنیتش را به نشست‌های امنیتی راه نمی‌دهد:» ویسایت صهیونیستی وای‌نت: امروز نتانیاهو اجازه نداده، وزیر امنیت داخلی اسرائیل در نشست امنیتی حاضر شود؛ چون نگران است، او اطلاعات را فاش کند. یک مقام دفتر نتانیاهو هم گفته، وزیر امنیت پیشنهادهایی می‌دهد که اسرائیل را به دردمرپی اندازد.

« بیش از ۷۰۰ زخمی و ۶۵۰ کشته از رژیم صهیونیستی:» کانال دوازده تلویزیون عبری اذعان کرد: تاکنون در جریان حملات جنبش حماس (عملیات طوفان الاقصی)، دستکم ۱۰۰ اسرائیلی کشته شده‌اند. وزارت بهداشت رژیم صهیونیستی اعلام کرد: تا این لحظه ۹۸۰ نظامی و شهرک‌نشین اسرائیلی در حملات مقاومت به اراضی اشغالی زخمی شدند که حال بسیاری از آنان وخیم است و شمار زیادی هم دچار مرگ مغزی شدند.

• روسیه

« ایجاد نظم جهانی چندقطبی اجتناب‌ناپذیر است:» پوتین: جهان به‌تدریج در حال شدن از دیکتاتورهای منزوی است که در تلاش هستند تا دیگران را به بندگی اقتصادی درآورند. ایجاد نظم جهانی چندقطبی که دموکراتیک‌تر، صادقانه‌تر و عادلانه‌تر برای اکثریت جامعه بشریت، اجتناب‌ناپذیر و به‌صورت تاریخی ضروری است.

در قالب حساب واحد خزانه تجمیع شده و این کار مهم موجب شده، با استفاده بهینه از منابع مالی، از بانک مرکزی استقراض نکنیم. خاندوزی با یادآوری اینکه وزارت اقتصاد امین اموال دولت است، یادآور شد: بر این اساس در خصوص دارایی‌های دولت، مولدسازی را کلید زبیم و اجازه آن از مقام معظم رهبری گرفته شد.

وی همچنین گفت: در حوزه گمرکات، تلاش بر کاهش زمان معطلی مردم در گمرکات بود؛ البته خود گمرک که حقوق ورودی را وصول می‌کند، یکی از دستگاه‌های مرتبط است و عمدتاً دستگاه‌های دیگر معطلی داشتند. ما با بخش خودمان؛ یعنی گمرک میزان معطلی را به حداقل رساندیم و در این مورد، قبلاً ۲۰ روز طول می‌کشید تا گواهی استاندارد صادر شود که اکنون به ۹ روز کاهش یافته است.

وزیر اقتصاد تأکید کرد: در حوزه بیمه با نگاه به اقتصاد اسلامی چند اقدام قابل ذکر داریم؛ بیمه تکافل که سال گذشته آیین‌نامه آن نوشته و ابلاغ شد، به‌نوعی تنظیم شد که با فقه شیعه هم سازگار باشد.

وی افزود: دومین اقدام بیمه ساختمان‌های مردم است که خدای ناکرده دچار سیل و زلزله و... می‌شدند؛ در این حوزه صندوق بیمه حوادث طبیعی ساختمان راه‌اندازی شد و ماهانه مبلغ ناچیزی در قیوض مردم برای این بیمه اخذ می‌شود.

وزیر اقتصاد همچنین، با اشاره به مطالب مطرح‌شده در خصوص بانک‌ها، اظهار کرد: در حوزه مباحث بانک‌های دولتی، تلاش اصلی بر حوزه قرض‌الحسنه که نقش پرزنگی نداشت، معطوف شد و تلاش کردیم، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران را راپر وبال دهیم. وی افزود: در حالی که تسهیلات بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در سال ۱۴۰۰ میزان ۶۰ هزار میلیارد تومان بود، امسال این مبلغ به ۱۶۰ هزار میلیارد تومان رسیده و حتی دولت قبول کرد، به‌جای نرخ کارمزد ۴ درصد بانک‌ها صرفاً کارمزد خدمات را اخذ کنند و به‌نام کارمزد، نرخ ثابت ۴ درصد اخذ نشود.

خاندوزی همچنین با اشاره به وجه التزامی که ایراداتی از سوی مراجع عظام درباره آن مطرح بود، گفت: در این خصوص مصوبه‌ای از شورای پول و اعتبار گرفتیم که اگر تسویه شد، کل وجه التزام بخشیده شده و صفر شود.

وی ادامه داد: درباره موضوع اقاله اموال مردم که در مدن بانک می‌ماند و مشکلات زیادی برای مردم ایجاد می‌شد نیز، این مشکل حل شد و اکنون هر کسی که می‌تواند، تسویه‌ی کند و بانک‌ها ملزم‌اند، دارایی در وثیقه را از رهن درآورند.

ورود پیدا نکنید.

این استاد حوزه علمیه قم در ادامه به نقد برخی نظرات پیرامون عدم وظیفه حاکمیت در قبال حجاب پرداخت و گفت: اصل رجوب حجاب یک امر واضح و ضروری است و در این نمی‌توان تصرف کرد. همین روزها برخی گفته‌اند: قبول داریم که حجاب قابل فرزندوم نیست؛ اما اجزای

اجباری حجاب را باید به فرزان‌وم بگذاریم؛ درحالی‌که وظیفه حاکم مسلمان اقامه دین است و باید همه احکام را اجرا کند؛ «شرع لکم من الدین ما وصی به نوحاً والذی اوحینا الیک و ما وصینا به ابراهیم وموسی وعیسی آن اقیماو الدین»؛ این نه نیاز به تفسیر دارد، نه نیاز به مبانی اصولی دارد. اقامه دین غیر از بیان دین است؛ یعنی بر حاکم مسلمان لازم است، بدانند که در این جامعه امر به معروف و نهی از منکر هست یا نیست؟ نماز هست یا نیست؟ مردم روزه می‌گیرند یا نه؟ زکاتشان را می‌دهند یا نه؟ حجاب دارند یا نه؟ بله، استفاده از قوه قهریه را هیچ عاقل و متدینی نمی‌پسندد؛ چه رسد به اینکه فقیه بخواهد چنین اجزای بدها؛ ولی جز این‌ها را با هم مخلوط می‌کنیم؟

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در ادامه به تبیین جوانب دیگر فقه معاصر پرداخت و گفت: از دیگر ضرورت‌های فقه معاصر، تفکیک بین روایات فقهی و روایات اخلاقی است و این تفکیک انجام نشده است. واقعاً خود این یک پرونده و پروژه بسیار ضروری و لازم است. ما باید این‌ها را جدا کنیم. بالاخره معیار حدیث فقهی چیست؟ معیار حدیث اخلاقی چیست؟ تمیز دهند بین این‌ها چیست؟ احادیث اخلاقی را با فقه خلط نکنید. گاهی در تلویزیون بعضی از افرادی که معمم هستند و ادعا دارند که در حوزه درس خوانده‌اند، می‌خواهند از روایات اخلاقی، جهات فقهی را استفاده کنند. این غلط است. فقیه و متعهد است که می‌تواند، بفهمد آیا این حدیث، حدیث اخلاقی است یا حدیث فقهی است.

وی از اقدام آیت‌الله سیدکاظم نورمفیدی در تأسیس پژوهشگاه مطالعات فقه معاصر تقدیر کرد و گفت: خلأ چنین مجموعه‌هایی در حوزه علمیه احساس می‌شد. خوشبختانه در این سال، قدم‌های بسیار خوبی برداشته شده که در آینده، شاهد آثار علمی و پژوهشی این مجموعه برای حوزه مبارکه، و فقه شیعه خواهیم بود.

توصیه مراجع عظام و علما به وزیر امور اقتصادی و دارایی

حفظ ثبات قیمت‌ها، اصلاح وضعیت بانکداری و جلوگیری از تجارت بانک‌ها

سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی و هئیت همراه، ۱۱مهرماه با سفر به شهر مقدس قم، با آیات عظام؛ نوری همدانی، سبحانی و آیات؛ سعیدی تولیت حرم مطهر بانوی کرامت علیها السلام و اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، به‌صورت جداگانه دیدار کردند.

تا راهکارها و راهبردهای تجسم عملی اندیشه

اسلامی در سطوح مختلف اقتصادی و اجتماعی مورد توجه قرار گیرد.

مدیر حوزه‌های علمیه، نقش نظریه‌پردازی حوزه و دانشگاه و هم‌راستا بودن دستگاه اجرایی در عملیاتی‌سازی طرح‌های پویا را بسیار مهم ارزیابی و اظهار کرد: تیم اقتصادی دولت در تعامل با حوزه، قدم‌های خوبی برداشته که اثربخشی آن، نیازمند انزقای همکاری‌هاست.

وی به طرح‌ها و اسناد پویای نظامات آموزشی، پژوهشی و فرهنگی حوزه‌های علمیه اشاره نمود و یادآور شد: حوزه‌های علمیه با بیش از پنجاه نهاد و مجموعه کشور تفاهم‌نامه همکاری امضا و ترسیم برنامه عملیاتی مشترک ۵ ساله‌ای را در دستور کار قرار داده است، تفاهم‌نامه همکاری حوزه و آموزش‌وپرورش از موفق‌ترین این طرح‌هاست.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه حوزه‌های علمیه، آماده تقویت همکاری‌ها با تیم اقتصادی دولت و تدوین برنامه مشترک ۵ساله است، افزود: تدوین فقه معاصر و اشراط آن در قلب حوزه‌های علمیه و برپایی دروس خارج فقه معاصر در موضوعات مبتلابه جامعه، از جمله راهبردهایی است که در سالیان اخیر بیش از

پیش مورد توجه حوزه‌های علمیه قرار گرفته است.

وی با بیان اینکه قلب تپنده حوزه‌های علمیه، همواره آماده بررسی فقهی مسائل مبتلابه اجتماعی است، یادآور شد: حوزه‌های علمیه، بیش از ۱۰ طرح تبلیغی تحولی را هم‌زمان در دستور کار قرار داده است؛ طرح امین و حضور طلاب کارآزموده در مدارس آموزش‌وپرورش، تنها یکی از این طرح‌های موفق تبلیغی است.

تشریح برجسته‌ترین خدمات فرهنگی و اجتماعی حوزه‌های علمیه، از دیگر موضوعات آیت‌الله اعرافی بود؛ وی در تبیین طرح هجرت و حضور طلاب در مناطق روستایی کشور بر اهمیت فرهنگ‌سازی اسلامی در سطوح مختلف اجتماعی تصریح نمود.

امام جمعه قم بحث بین‌الملل اقتصادی و آراستگی نگاه بین‌المللی در مرادوات اقتصادی و انعکاس گفتمان انقلاب اسلامی مبتنی بر آن را مورد توجه قرار داد و گفت: مولدسازی سرمایه‌های دولتی از جمله اقداماتی است که باید در عرصه عمل،

مراقب‌های زیادی به آن صورت گیرد.

آیت‌الله‌اعراف‌ی به‌موضوع‌خصوصی‌سازی‌ها و جهت‌دهی این بخش به سمت تولیدات دانش‌بنیان و دستگاه‌های صنعتی مبتنی

بر فناوری‌های روز تأکید و خاطرنشان کرد: نظام‌مندسازی بهره‌گیری از ظرفیت‌های بخش خصوصی و جهت‌دهی درست به ظرفیت‌ها، از جمله رویکردهایی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

وی در پایان، بر موضوع فرهنگ‌سازی در حوزه‌های اقتصادی، به‌ویژه عرصه مالیات و استقرار عدالت برای کاهش آسیب‌های اجتماعی تصریح نمود.

• پرداخت تسهیلات در تنها بانک قرض‌الحسنه دولتی، از ۶۰ همت به ۱۶۰ همت‌رسید

سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز در این دیدارها، با اشاره به نیروسازی وزارت امور اقتصادی و دارایی در حوزه اقتصاد اسلامی، گفت: تلاش شد تا این نیروها در حوزه، سیاست‌گذاری و تولیدات علمی داشته باشند و بر همین مبنا، دوره مدرسه تابستانه سیاست‌گذاری اقتصاد برگزار و آخرین وضعیت حوزه اقتصاد را عرضه کردیم و از پژوهش‌های نخبگان حوزه در این خصوص استفاده کردیم تا بتوانیم، تولید محتوای اقتصاد اسلامی داشته باشیم.

وزیر اقتصاد با تشریح تعدادی از محورهای اقدامات انجام‌شده از سوی این وزارتخانه در دولت سیزدهم، توضیح داد: یکی از موارد، باز شدن فضا برای فعالان اقتصادی بود که در

برای تشخیص حقوق بشر راهی غیر از مکتب اهل بیت علیهم‌السلام وجود ندارد

مختص به خداست و کسانی‌که او تعیین می‌کند و احدی غیر از ایشان حق حکومت بر بشر را ندارد.

وی افزود: اگر تفاوتی بین مسلمان و غیرمسلمان نیست، پس در آیه شریفه «۱۳۹آل عمران معنای»**أنتم الأعلون**» چیست؟ آیا این علو و برتری در«**أنتم الأعلون**» فقط نسبت به جهات معنوی و اخلاق و اعتقادات است یا در فک میدان و جامعه بشری، مسلمان بر غیرمسلمان علو دارد؟ این چیزی است که خالق ما ذکر کرده: نه ما. این را قرآن بیان می‌کند. «الإسلام یعلاوا ولا یعلی علیه» هم، متخذ از این آیه شریفه است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی تصریح کرد: آیا درست است به‌نام حقوق شهروندی، بگوییم که اهل فرق ضاله هم می‌توانند، نماینده مردم یا وزیر شوند؟ پس چه ارزشی برای اسلام است؟ ما ارزش اسلام را کجا نگاه کنیم و ببینیم؟ اصلاً سر اختلاف دیه بین مسلمان و غیرمسلمان همین است. ما به همه مذاهب می‌گوییم: «إن الدین عندالله الإسلام»؛ دین مورد قبول خداوند اسلام است، بیایند و مسلمان شوند! به زور هم نمی‌گوییم مسلمان شوند، بروند تحقیق کنند؛ اما چنانچه یک مسیحی یا یهودی یا اهل کتابی بگوید که من دلم می‌خواهد، خدا را این‌طور بپرستم، خوب باید بدانند، در یک کشور و نظام اسلامی چه جایگاهی دارد.

استاد حوزه علمیه قم گفت: راه دیگری برای تشخیص حقوق بشر غیر از فقه اهل بیت علیهم‌السلام وجود ندارد. حقوق شهروندی در جای خودش بیان شود، مستدل هم باید ذکر شود. اصلاً دین برای رعایت حقوق آمده است؛ حق خدا رعایت شود، حق بشر، حق حاکم، حق مردم هم باید رعایت شود؛ اما اشتباه است یک مطلبی را که نزد همه مسلم است، در ترازوی اجتهاد قرار دهیم و یک اشکالی در آن بیاوریم و حرف تازه‌ای برزیم و فکر کنیم، فقه معاصر است. این انحراف از فقه است. یکی از معیارها این است که در ضروریات نمی‌توان اجتهاد کرد.

آیت‌الله فاضل لنکرانی

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: ادعای ما و ادعای حوزه‌های علمیه و ادعای فقهای ما این است که یکی از علومی که بشر به آن نیاز دارد، فقه است. بدون فقه اهل بیت علیهم‌السلام، امکان بررسی حقوق بشر و حتی حقوق هیچ یک از موجودات وجود ندارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی در مراسم جشن ولادت پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله و امام جعفر صادق علیه‌السلام که در پژوهشگاه فقه معاصر برگزار شد، گفت: فقهی که از آن انقلاب، حکومت و سیاست درمی‌آید، معاصر می‌شود. فقهی که فقیه باور داشته باشد، احکام اجتماعی دین، به‌مراتب بیش از احکام فردی دین است.

عضو هیئت امنای پژوهشگاه مطالعات فقه معاصر، به تبیین جایگاه فقه معاصر پرداخت و گفت: رشد علم اصول ما، مرهون معاصر بودن و همراه با زمان بودن فقهاست. فقه معاصر به این شکل وسیع که امروز در حوزه‌های ما مطرح است، به یک برنامه‌ریزی علمی بسیار عمیق نیاز دارد. میبادا فقه معاصر ما مهان نتیجه‌ای را پیدا کند که فقه معاصر اهل سنت پیدا کرد.

وی افزود: فقه اگر بخواهد حیات داشته باشد، باید معاصر باشد و چون فقه ما معاصر است، استمرار دارد.

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام خاطرنشان کرد: ادعای ما و ادعای حوزه‌های علمیه و ادعای فقهای ما این است که یکی از علومی که بشر به آن نیاز دارد، فقه است. بدون فقه اهل بیت علیهم‌السلام، امکان بررسی حقوق بشر و حتی حقوق همه موجودات وجود ندارد.

وی به تأثیر فقه در انقلاب اسلامی اشاره کرد و گفت: انقلاب مقدس و عظیم ما، مبتنی بر فقه بوده است. هرچند شخصیت عرفانی، فلسفی و اخلاقی امام علیه‌السلام مؤثر بوده و کسی نمی‌تواند، منکر تأثیر این ویژگی‌ها باشد؛ اما عامل اصلی پیروزی انقلاب ما، قدرت فقه و فقاهت امام‌راحل علیه‌السلام بود. متأسفانه در حوزه‌های علمیه، هنوز نگاه صحیح امام به فقه تبیین نشده است.

این استاد حوزه علمیه قم خاطرنشان کرد: هنر بزرگ امام خمینی علیه‌السلام این بود که فقه را از خمودگی، خاموشی، بی‌تأثیری در اجتماع و از انزوا خارج کرد و ابعاد وسیعی از فقه را در معرض دید همگان قرار داد. این فقهی است که معاصر می‌شود. فقهی که از آن انقلاب، حکومت و سیاست

• نتیجه عملکرد و خدمات دولت باید در سفره مردم مشخص شود

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله نوری همدانی، در این دیدار ضمن قدردانی از خدمات انجام‌شده، گفتند: نتیجه عملکرد و خدمات دولت باید در سفره مردم مشخص شود.

معظم‌له اصلاح وضعیت بانکداری را مورد تأکید قرار داده و خاطرنشان کردند: این موضوع باید در اولویت قرار گیرد و برای بالا رفتن ارزش پول ملی تلاش شود.

این مرجع تقلید در ادامه افزودند: زمانی می‌توانیم ادعای موفقیت داشته باشیم‌که فقر ریشه‌کن شده باشد و مردم در رفاه قرار بگیرند.

معظم‌له گفتند: مسئولان در مسیر خدمت به مردم تمام سعی خود را به‌کار بگیرند؛ زیرا حضرت علی علیه‌السلام تأکید دارند: ستون دین مردم هستند و در انقلاب هم، همین مردم بودند و عامل بقای این نظام نیز، همین مردم هستند و تأکید امام راحل علیه‌السلام و رهبری هم همین است.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پایان با تقدیر از کارهای صورت‌گرفته و ارانه گزارش توسط وزیر اقتصاد و هیئت همراه، موضوع برقراری بیمه برای همه مردم را مورد تأکید قرار دادند و برقراری عدالت در اخذ مالیات را خواستار شدند.

• بانک‌تجارت نکنند

حضرت آیت‌الله سبحانی نیز در این دیدار، در توصیه‌هایی به وزیر اقتصاد، اظهار کردند: تلاش کنید، ثبات قیمت‌ها حفظ شود؛ چراکه این ثبات، نشانه تسلط بر امور است.

معظم‌له با اشاره به اینکه بانک‌ها باید امانت‌دار مردم باشند، مطرح کردند: اجازه تجارت به بانک‌ها داده نشود؛ بلکه تجارت در اختیار مردم باشد و بانک‌ها امانت‌دار مردم باشند.

این مرجع تقلید در پایان خاطرنشان کرد: بسیاری از استفتانات ارسال‌شده به دفتر مراجع در خصوص اخذ وام از بانک‌ها و عدم توان بازپرداخت دیون است که بانک منزل و مغازه این افراد را تصاحب می‌کند و مشکلاتی را ایجاد می‌کند؛ تلاش کنید، اسناد املاک برای وثیقه قرار نگیرند.

• در امور اجرایی از ظرفیت همه جناح‌ها استفاده شود

آیت‌الله سعیدی نیز در این دیدار، با بیان اینکه کارهای دنیا با دو عامل خواست و اراده خداوند و همراهی مردم پیش می‌رود، افزود: در نظر داشتن خداوند بدون استفاده از همراهی مردم، فایده‌ای ندارد و کار را پیش نمی‌برد؛ ولی برعکس‌اگر حاکمی حتی اگر ظالم باشد، بتواند مردم را با خود همراه کند، کارش در دنیا پیش می‌رود.

تولیت حرم مطهر بانوی کرامت علیها السلام گله کردن از وضعیت گذشته و مدیران قبلی را نادرست دانست و گفت: در امور اجرایی و اجتماعی، باید بتوان از ظرفیت همه جناح‌ها استفاده کرد و اگر فردی واقعاً کاربلد است، باید از تجربه‌اش استفاده شود و از طرف دیگر اگر کسی مؤمن باشد؛ ولی کاری از او ساخته نباشد، استفاده از او درست نخواهد بود.

نماینده ولی فقیه در استان قم، به‌کارگماردن مدیران برای به‌دست آوردن دل برخی افراد و جناح‌ها را نادرست دانست و افزود: اگر بنای کار دولت رضای خدا باشد و در کنار آن، تلاش، همت و توسل به اهل‌بیت علیهم‌السلام را داشته باشد، یقیناً کارها درست می‌شود و مشکلات برطرف خواهد شد.

آیت‌الله سعیدی تأکید کرد: باید در هر عرصه از زندگی عبد خدا بود و عبد خدا شدن، به‌معنی رعایت حلال و حرام خداوند است و مردم باید احساس کنند که دستگاه دولت دنبال کار حرام و خلاف نیست و مطابق با شریعت حرکت می‌کند.

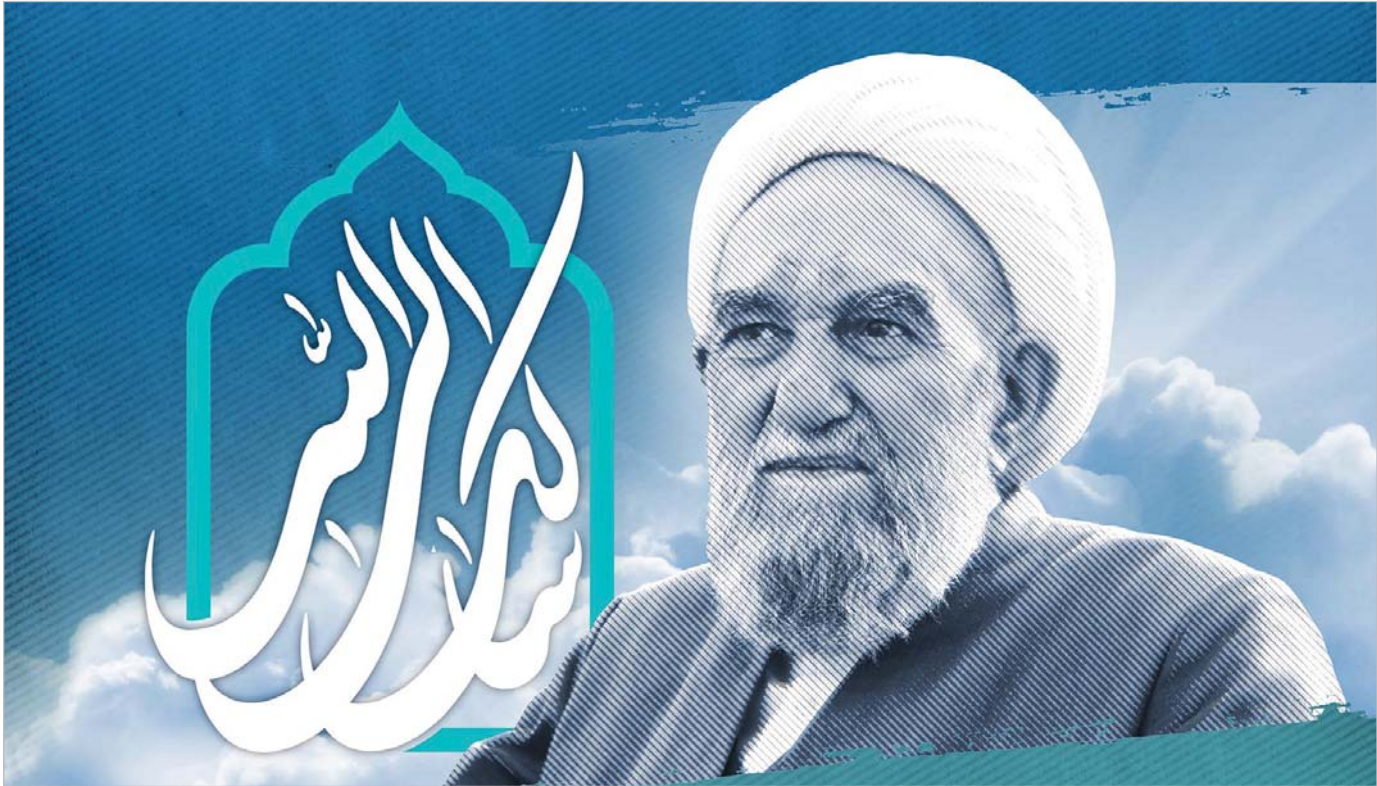
• در مولدسازی سرمایه‌های دولتی، باید مراقب‌های زیادی شود

آیت‌الله اعرافی نیز در این دیدار، با تریک ولادت باسعادت پیامبر اعظم محمد مصطفی صلی‌الله علیه و آله و قدردانی از مجموعه تحکرات، پشتکارها و خدمات دولت، تجسم اندیشه اسلامی در عمل اسلامی و ظهور و بروز آن در سطوح مختلف اجتماعی را مهم‌ترین وظیفه تیم اقتصادی دولت اسلامی دانست و ایراز کرد: از تیم اقتصادی دولت انتظار داریم

امیرالمؤمنین امام علی^{علیه السلام}

یَوْمَ الْمَظْلُومِ عَلَى الْقَائِلِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الْكَافِرِ عَلَى الْمَظْلُومِ؛ **یَوْمَ الْعَدْلِ عَلَى الْقَائِلِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الْجَوْرِ عَلَى الْمَظْلُومِ**. روز ستم‌دیده بر ستمگر، سخت‌تر از روز ستمگر بر ستم‌دیده است؛ روز عدالت برای ستمگر، سخت‌تر از روز ستم بر ستم‌دیده است.

		
<p>نهج البلاغه، الحکمة ۲۴۱، ۳۴۱</p>		

امام خامنه‌ای در دیدار دست‌اندرکاران همایش «سالک الی الله» ویژه بزرگداشت آیت‌الله ناصری ^{علیه السلام}

در انتقال سخنان ایشان ذائقه مخاطبان و اتقان مطالب لحاظ شود

همایش «سالک الی الله» ویژه بزرگداشت آیت‌الله ناصری دولت‌آبادی^{علیه السلام} با پخش متن بیانات امام خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری این همایش، قرانت پیام حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی و سخنرانی آیات؛ اعرافی و کریمی جهرمی، ۱۳مهر در سالن همایش‌های مرکز فقهی ائمه اطهار ^{علیهم السلام} قم برگزار شد.

متن بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار

دست‌اندرکاران برگزاری این همایش که ۴ مهر سال جاری برگزار شده بود، ۱۳مهر در محل برگزاری همایش در قم منتشر شد. متن کامل بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی به این شرح است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدا ان‌شاءالله درجات آقای ناصری را عالی کند. خدا ان‌شاءالله ایشان را مشمول لطف خاص خودش قرار بدهد - که لابد هم ایشان مشمول لطف الهی هستند- و نگذارد جای ایشان خالی بماند. واقعاً وجود امثال ایشان خیلی مغتنم است. ماها خیلی احتیاج داریم به آن چیزی که امثال آقای ناصری می‌توانند برای جامعه تأمین کنند: اخلاق، معنویت، توجه. ان‌شاءالله که خداوند جناب‌عالی را و بقیه آقایان را هم محفوظ بدارد.

این برنامه‌ای که آقا برای همایش بزرگداشت مرحوم آقای ناصری^{علیه السلام} بیان کردند، برنامه خوبی است؛ یعنی جوانب موضوع، مورد ملاحظه قرار گرفته؛ منتهای مهم این است که بتوانید، این عناوین را در ضمن تبیین علمی و متقن، به ذهن مخاطبان منتقل کنید؛ ما اینها را امروز احتیاج داریم. وقتی که کسی مثل خود آقای ناصری با مردم مواجه می‌شود، کار آسان است؛ برای اینکه این کلامی که از شخصی مثل آقای ناصری صادر می‌شود، یک کلام دلی و معنوی و ناشی از اخلاص و ناشی از توجه است؛ نه در آن اخلاقی وجود دارد، نه در آن اصطلاحی وجود دارد، نه یک چهارچوب علمی خاصی به آن داده می‌شود؛ مثل آب روانی از دل می‌جوشد و جاری می‌شود؛ آن کسانی که مستمع هستند، مثل اینکه پای چشمه نشسته‌اند و دارند، آب را می‌نوشند؛ مشکلی نیست. چه چیزی مسئله را حل کرده؟ همان اخلاص، همان نفس گرم و روح متصل به الطاف الهی و توجهات الهی؛ این، مشکل را حل می‌کند. وقتی خود ایشان - ایشان با امثال ایشان - زنده است و دارد حرف می‌زند، این‌جوری است؛ ولی وقتی که ما می‌خواهیم این مفاهیم را منتقل کنیم، ما واسطه می‌شویم، این واسطه حجاب ایجاد می‌کند. چاره‌ای هم نیست؛ یعنی [اگر] ما بالأخره بخواهیم، این حرف‌ها را منتقل کنیم، همین کارها لازم است؛ همین نوشتن، پیاده کردن، تنظیم کردن، ترویج کردن و مانند اینها لابد است، چاره‌ای نیست؛ لکن آن صفا و معنویت و آن رونق و جلوه‌ای که در زمان حیات ایشان [وجود] داشت، دیگر نخواهد بود. ما این را باید یک جوری جبران کنیم؛ جبرانش به چیست؟ به این است که بتوانیم، مطلب را متقن کنیم، پخته کنیم، عبارات و ادبیات بیان را ادبیات فاخری انتخاب کنیم- اینها مهم است - و متناسب با فکر و ذهن مخاطبان، اینها را آماده کنیم. بالأخره یک دانشجو با یک فرد غیرعلمی، با یک طلبه، با یک کسی که در سنین بالاست، با هم تفاوت دارند، هر کدام یک مزاجی دارند، یک پذیرشی دارند؛ اینها را باید رعایت کنیم. به نظر من اگر می‌خواهید، این همایش مطابق آن چیزی که نیت شما و هدف شماست تحقق پیدا کند، این جهات را باید رعایت کنید.

		
<p>سخن بزرگان</p>		
<p>آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی</p>		

همیشه وجود مصابئ دستاویزی برای کفّار در مورد نفی عدالت در این جهان بوده است؛ از این نظر بدون مقاومت در برابر دشمنان، مؤمن به جائی نمی‌رسد و در راه تحقق عدالت، باید مقاومت اسلامی را سرلوحه عمل قرار داد؛ زیرا حق مقاومت، ناشی از اصل عدالت است.

		
<p>برگزیده تفسیر نمونه، ج ۵، ص ۲۳</p>		

و افضل هستند، یادآور شد: این مجالس برای این است که تحولی پیدا کنیم و از مزایا، اخلاقیات، خدمات و مردمی بودن صاحب مجلس و فردی که این مجلس باشکوه به‌نام او برگزار شده، بهره‌مند شویم.

آیت‌الله کریمی جهرمی افزود: یکی از علمایی که در این راه بود و در این مسیر حرکت داشت، آیت‌الله ناصری^{علیه السلام} بودند که در سالیان قبل تمام مجالس و معارف ایشان حاکی از همین مطالب بود و از پیر و جوان به این مرد بزرگ و عالم ربانی و بزرگوار توجه داشتند؛ از مزایای این بزرگوار این نکته است که اهل عرفان واقعی بودند.

• وجهه اجتماعی و انقلابی از ویژگی‌های آیت‌الله ناصری^{علیه السلام} بود

بر پایه همین گزارش خیرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی نیز در این همایش با اشاره به فرمایشی از امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} در نهج‌البلاغه، اظهار کرد: ایشان در پایان خطبه قاصعه چند نکته برای راهنمایی خلق گفتند.

وی با بیان اینکه در پایان این خطبه مولا، قله‌ای را ترسیم کرده‌اند، مطرح کرد: تمام این خطبه سلوک فردی و اخلاقی است و آیت‌الله ناصری ^{علیه السلام} نیز، جلوه‌هایی از این قله ترسیم‌شده توسط امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} را دارند.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به اینکه بذل آبرو و تحمل زنج‌ها در مسیر خداوند شیرین است، عنوان کرد: چهره این افراد، چهره صدیقین است که در اوج معارف اخلاقی قرار دارند و سخن آنان، سخن خویان و نیکان است و این از تابلوهای بزرگ اخلاق برای عالمان دین است.

امام جمعه قم با بیان اینکه کسی می‌تواند پرچم هدایت در روز باشد که شب او با ذکر و یاد خدا آباد باشد، خاطرنشان کرد: چشم و روح چنین افرادی در جای دیگری است و تنها جسمشان در این دنیا وجود دارد.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به اینکه این آرمان‌ها برای تمام حوزویان ملاک است، تصریح کرد: آیت‌الله ناصری ^{علیه السلام} ازجمله افرادی بودند که این مسیر را طی کردند.

وی با بیان اینکه در حوزه در ارتباط با اخلاق دو فصل علمی، نظری و عملی و میدانی داریم، یادآور شد: در بخش نخست و اخلاق نظری، طبق گفته بزرگان، علی‌رغم میراث بزرگی که داریم و منابع کتاب و سنت ما سرشار از معارف اخلاقی است؛ اما در قلمروی اخلاق نظری و علوم وابسته به آن، کاستی و تأخر نیز داریم. مدیر حوزه‌های علمیه کشور ادامه داد: اگر در اخلاق نیز، همان‌طور که در فقه ما مجسم شده است، وارد می‌شدیم، امروز دستاوردهای ما در این عرصه کامل‌تر و قابل عرضه به جهان بود.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با اشاره به اینکه باید برای توسعه مرزهای علوم اخلاق و معرفت گام‌های بلندتری برداریم، بیان کرد: در عرصه اخلاق نظری با مبانی خود می‌توانیم، گام‌های بزرگی برداریم و نیازهایی را پاسخ دهیم.

آیت‌الله اعرافی اضافه کرد: به‌شکلی که علاوه طباطبایی و شهید مطهری ^{علیهما السلام} این راه را طی کردند، باید این راه ادامه داشته باشد.

وی با بیان اینکه این مسیر همچنان نیازمند تلاش و مجاهدات عالمان و بزرگان حوزه است، ابراز کرد: رابطه اخلاق و فقه، نیازمند تحقیقات بیشتر است و نیازمند آن هستیم که فقه اخلاق، با معانی مختلفی که دارد، مذاقه بیش‌تری داشته باشد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به اینکه در گسترش دانش اخلاق مباحث نظری و ترسیم و تحلیل اوصاف و ویژگی‌های اخلاقی، نیازمند بست بیشتر هستیم، اظهار کرد: در روش‌های خودسازی مانند روش‌های دگرسازی و تربیت، نیازمند آن هستیم که از میراث خود و اقدامات به‌روزی که در جهان درحال انجام است، متناسب با منطق خود بهره‌مند شویم.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان اینکه در این مسیر نیازمند مطالعات و پژوهش‌های بیشتری هستیم، مطرح کرد: در دنیای غرب و جهان معاصر، متأسفانه اخلاق از دین و مبانی فکری و معرفتی جدا شده است.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به اینکه نقد این جریان جزء انتظارات مهم از حوزه است، عنوان کرد: در تمام این موارد، باید با روش‌های اجتهادی ورود پیدا کنیم.

وی با بیان اینکه از یک منهج قوی و غنی برخوردار هستیم، خاطرنشان کرد: باید توجه داشته باشیم، عمق عقلی و اجتهادی ما در این مسیر، ظهور و بروز داشته باشد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به اینکه با گرایش‌های متعدد افت و خیزهای بسیار در الگوی عمل و اقدام مواجه هستیم، تصریح کرد: برای اینکه به اخلاق معیار در جامعه برسیم، باید برخی از آسیب‌ها را رعایت کنیم.

عضو خیرگان رهبری با اشاره به برخی از این آسیب‌ها، افزود: غفلت، سطحی‌نگری، اخلاق بدون

تحصیل، مریدپروری، شخص‌محوری، عظمت‌پذیری، کارکردگرایی و بنیادگرایی ازجمله این آسیب‌ها هستند.

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه نباید اخلاق را یک امر

کاملاً سطحی بدانیم، یادآور شد: اخلاق به‌عنوان یک

اف‌جو‌زله

- سال بیست و دوم
- شماره ۷۷۱
- دوشنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۲
- ۱۲ صفحه • ۳۰۰۰ تومان

Ofoogh-e Hawzah Weekly
<ul style="list-style-type: none">
صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه سرپرست مرکز رسانه و فضای مجازی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه: رضارسلمی سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • شماره: ۰۱۵۳۳-۳۲۹۰ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱ نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵ پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir امور هنری: سید امیر سجادی کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۲۷۵

عطریار

چشم به‌راه بهار

استاد محمدحسین انصاری‌نژاد

کجای وسعتی از آفتاب‌گردان‌ها

نشسته‌ای به تماشای ما پریشان‌ها؟!

کجای این شب مهتاب می‌زنی لبخند

به روی مزرعه آفتاب‌گردان‌ها

شهید باغ اشارات چشم‌های توآند

که مانده‌اند در اوصاف‌شان غزل‌خوان‌ها

تمام جاده چراغانی نفس‌هایت

نشسته‌اند به پابوسی‌ات خیابان‌ها

زمین قلمرو گُل‌های آفتابی توست

زمان پُر از هیجان شکوفه‌باران‌ها

دوباره دست تکان می‌دهی از آن سوها

دوباره شور شگفتی‌ست در نیستان‌ها

کینا تپه نرگس، مسافری می‌خواند

خوشا هوای تو و جشن گُل به دامن‌ها

درآ که تفرقه تعطیل کرده عاطفه را

پزندگان پراکنده‌اند انسان‌ها!

بهار می‌رسد از راه تازه مثل ظهور

خوش‌ست فرصت گُل چیدن از فراوان‌ها

ضلع اساسی در ساختار شخصیت فرد مسلمان و عالم دین، جایگاه بسیار رفیعی دارد و غفلت از این جایگاه محوری آسیب بزرگی است.

وی با اشاره به اینکه اخلاق عملی، مبارزه با شیطان‌های پیچیده درون است، بیان کرد: مجاهدات با نفس و پرداختن به اخلاق عملی، باید از سطحی‌نگری فاصله بگیرد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با بیان اینکه جهاد به معنای مواجه بودن با موانع فراوان است و این با سطحی‌نگری محقق نمی‌شود، ابراز کرد: اخلاق در کنار علم و همراه با علم ارزش دارد و اگر اخلاق در مسیری قرار گرفت که مانع علم و پیشرفت شد، در مسیر درستی قرار ندارد.

امام جمعه قم با اشاره به اینکه اخلاق نباید در مسیر مریدپروری و دل دادن به افراد قرار بگیرد، اظهار کرد: ریاضت لازمه اخلاق است؛ ولی باید متناسب با موازین باشد.

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه اخلاق باید در چارچوب شریعت باشد، مطرح کرد: اخلاقی که فرد را از ادای تکالیف اجتماعی و نقش شرعی او در مسائل اجتماعی بازدارد، درست نیست.

وی با اشاره به اینکه اخلاق، ظاهر و باطن را با هم می‌بیند، عنوان کرد: اخلاق در نهج‌البلاغه از چند ویژگی برخوردار است و یک ویژگی آن است که با ادبیات و هنر قوی درآمیخته است.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با بیان اینکه اخلاق نهج‌البلاغه، اخلاق شور و هیجان الهی است، خاطرنشان کرد: زمانی که به اقدام و عمل اخلاقی می‌خواهیم بپردازیم، باید عمل معیار اخلاقی را طراحی کنیم.

عضو فقهای شورای نگهبان اضافه کرد: اخلاق عقل معیار، اخلاق برخاسته از توحید و ولایت، اخلاق در درون نظام جامع اسلام، اخلاقی که متصل به قرآن و حدیث باشد، اخلاقی که با شور اخلاقی و احساس اجتماعی و فرهنگی همراه باشد و اخلاقی که از جامعه و هنر برخاسته باشد، ازجمله این معیارهای اساسی هستند.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به اینکه مرحوم آیت‌الله ناصری ^{علیه السلام} شخصیت قوی علمی با بهره‌های فراوان از حوزه نجف و قم بودند، تصریح کرد: بعد علمی قوی ایشان، ازجمله خصوصیات برجسته ایشان است.

وی با بیان اینکه ایشان مرد مهاجرت بودند، یادآور شد: مهاجرت یک اصل تأثیرگذار در دین اسلام است؛ چراکه زنجیره مهاجرت‌ها در طول تاریخ اسلام بسیار مؤثر بوده است.

مدیر حوزه‌های علمیه، با اشاره به اینکه ایشان در حوزه اخلاق نگاه جامع و استاد‌های متعدد را تجربه کرده بودند، بیان کرد: درک اساتید مختلف، به ایشان جامعیت بخشیده بود و ایشان الگوی عملی اخلاق بودند.

وی با بیان اینکه مردم‌گرایی ایشان مثال‌زدنی بود، ابراز کرد: رویکرد اجتماعی و انقلابی ایشان نیز، از دیگر ویژگی‌های برجسته بود.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به اینکه بیان جذاب، عشق الهی و عشق به حضرت ولی‌عصر^{علیه السلام} در ایشان جلوه‌گر بود، اظهار کرد: شاگردپروری و معاشرت خوب و همچنین نگاه برنامه‌ریزی و تشکیلاتی نیز، در ویژگی‌های ایشان بروز داشت.